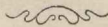

J. Zimmer

Ririkulausude kogu.

Koolitarwituseks

wälja walitud.

Teine parandatud ja täiendatud trükk.

Hind 25 kop.

198.055

Jurjewis (Tartus).

Trükitud Schnafenburg'i trükikojas.

1903.

Къ печатанію сей книги со стороны Лифляндской Евангелическо-Люте-
ранской Консиссторіи препятствій не имѣется.

Рига - Замокъ, 12 апрѣля 1903 г.

№ 2493.

Г. Эрнъ,
Вице-президентъ.

Секретарь: Вильбоа.

Дозволено Цензурою. — Юрьевъ, 17 Марта 1903 г.

Seletuseks.

Kirikulaul on ewangeliumi usu koolides üks osa usuõpetusest piiblloo ja katekismuse kõrwal. Piibllilugu on Jumala riigi ajalugu. Katekismus on õndsuseloo lühikene kokkuvõte õpetuse kujul. Kirikulaul on koguduse elust wälja kaswanud ja paneb neile mõlematele luulelise riide selga, et usuõpetus seda kergemine ja mõjuwamalt koguduse hingedesse wõiks tungida ja neid püha waimustusega täita.

Kristus ise laulis oma jüngeritega püha õhtusöömaaaja seadmisel „*Fiituse laulu*,” wististe wanaseaduse paasapähal pruugitawaid *Sal-leluja-psalterid* (113—118), waata *Matt. ew. 26, 30* ja *Marf. ew. 14, 26*), ja on sellega laulu pruukimist kogudusele pühitsenud.

Juba kõige wanemast ajast saadik on ristikoguduses laulu haritud, sest koguduse loomulik tung on, oma waimu püha laulude laulmises oma Jumala poole ülendada, kus üksiku heal terwe koguduse healega ühte sulab ja sellest ühisest usutunnistusest oma südameleennule jõuudu ja hoogu tunneb tulema. Eks koguduse laul Jumala kofas ole Jumala teenistuse kaunistus, püha waimustuse ja palwetule loitma paneja? Melanchton ütles kord kirikulaulust: „*Kitremine kui sõna peaseb laul kõrwasse, sügawamalt tungib healte kokkufõla (harmonii) hingesse ja jääb kõwemine meele.*” Kirikuisa *Orignes* tunnistab waimulikust laulust ja muusikast, et ta see ainuke ja mõjuwam abinõuu on, millega paganaid ristiusule jaata. Peale piibli on meil lauluraamat kõige tähtsam kirikuraamat; sellest leiab ewangeliumi usuline igas eluolekus omale troosti ja kofutust. Jmestamise wäärt on see, et ewangeliumi usuline ahaastuse kui ka röömu ajal ifka enne-mine lauluraamatu kui piibli kätte wõtab. — Ewangeliumi usu kirikulaulu isa on *Lutherus*. Tema räägib kirikulaulu ja muusika mõjust järgmiselt: „*Muusika teeb südame Jumala sõna ja tõe tarwis waitseks ja walmis, ta on suur ja kaunis Jumala and, ja „et waimulikude laulude laulmine Jumala meele pärast on, arwan mina, on igal ristiiinimesel teada.*” *Muusika* on see meister, kes korda ülewal hoiab, rahwa komeid tasandab ja pehmitab, neid wooruslikumaks ja mõislikumaks teeb. Laulmine on see kõige parem kunst ja harjutus, kes seda kunsti oskab, see on kõige hea asja

peale osaw ja kõlbulit. Noortfugu peab sellele kunstile harjutama, sest ta teeb neist kõlbulised inimesed. Kes ristifogudust elawa wärwidega wäikeses pildis tahab maalitud näha saada, see wõtku Taaweti lauluraamat kätte, siis on tal peenikene, selge ja puhas peegel, mis ristifogudust tema õigest küljest näitab, millest igauks iseennast, ja pealegi Jumalat kõige loodasjadega leiab." Sedasama wõime meie kül ka omast kirikulaulust öelda ta on waimulik rahwalaul. Sellest waimulikust rahwalaulust ütleb üks Jumala sõna õpetaja: „Kui peats sündima, et Jumal karistuseks ristifogudusele peale paneb, et umbusu wägiwald Jumala sõna kuulutada enam ei lajeks, siis oleks meil kristliku usu õpetus terwina niifugustes kirikulauludes tagawaraks, ja kui umbusu wägiwald ka neid peats püüdma ära kaotada, siis ei wõi ega pea neid laulusid ühes pühakirja kirja kauni salmidega üksigi meie südamest mitte igawel jõuudma wälja kiskuda.“ Et kirikulaul niifuguseks waimulikuks rahwalauluks wõiks saada ja jääda, seks peawad kool ja kirik agaraste ligi aittama. Meile on Ülema Kooliwalitsuse poolt selle tähtsa õpetusasja tarwis iseäralikud koolitunnidgi ära määratud, kus meil mahti on seda kallist foguduse wara harida ja kaswatada. Kirikulaul on üks iseäranis õrn õpetusasi ja nõuab õrna käsitamist, siis alles wõib ta seda korda saata, mis eespool tema kõrgeks eesmärgiks on tähendatud 1).

Rugeja leiab sellest „kirikulaulude fogust“ oma wanu tutwaid ja armsaid laulusid, kuid parandatud kujul. Enamiste on iga laulu peal Punscheli wiis üles antud, mis meile just selle laulu kohane näitas olema, ja pühakirja koht, mille põhjusel laul on tehtud, ja laulu al luuletaja nimi tema surma aastaga. Iga nuubri al seisab ka lauluraamatu nummer et suurest raamatust kergem oleks laulu kätte saada. Parandamist oli hädaste tarwis, sest et ajajooksul lauludesse mitmesugused wead on tekkinud, nii keeleliseft kui asjalisest küljest waadates. Kus Tallinnakeeleline tõlge ei ulatanud, seal pidi Tartukeeleline tõlge aittama, ja kui tõlge mõlemates kas keeleliseft wõi asjalikust küljest puuduline oli, siis oli originaal saksa-keeles kitsikuseft wäljaawitaja.

Nõnda tööd tehes on meil Jumala abiga korda läinud 136 laulu osalt täiel kujul, osalt wälja waltitud tuumakates salmidest koolitarwituseks wälja walida 90-ne isefuguse koraaliwiisiga. Selle wäljawalimise ja parandamise tödga oleme tahtnud ühtlast omalt poolt ühendusele kiriku ja kooli wahel ühise laulu põhjal teed taandada ja „kirikulaulu raamatu parandajale komisjonile“ üht wäikeft proowi anda, millest näha wõib, misfuguse plaani ja mõtte järele meie oma töd juures oleme käinud.

Neid koraaliwiisid, mida Punscheli järele raske oli laulda, oleme „liskas“ täiesti wälja kirjutanud ja sõnad alla pannud. „Liskas“ on peale selle weel mõned mitmehealelised waimulikud laulud laste healetele seatud. Peale registreeritud laulude fogu ja „liska“ kohta on weel „fisu ülewaade“ raamatule juurde lisatud, et näha, misfuguse põhjusmõtte järele meie raamatu koksuseadmisel oleme käinud.

1) Tähdendus. Kuidas kirikulaulu lastekoolis tuleks käituda, seks siin juhatusft anda pole ruumi, sellepärast juhatame kooliõpetajate tähelepanemist järgmise sõne peale: „Kirikulaul koolis“, mis ära trükitud on raamatufes „Nõned laste kaswatamisest ja õpetamisest“ IV. and — Tartus Mattiesent juures aastal 1886.

Võppeks ütlen siin oma sõpradele, kes mind oma lahke nõuuga selle raske töö juures on toetanud, südamlikku tänu ja annan oma väikest tööd Jumala hoole, kes seda wististe ei saa õnnistamata jätma ja soowin temale foolisõprade ja ka koolilaste juures lahket wastuwõtmissi.

Jurjewits (Tartus), Heinakuul, 1893.

Teise trüki seletuseks.

„Kirikulaulude fogu“ on teises trükis, kus wähegi wõimalik oli, muudetud, et see „Uue lauluraamatuga“ enam kokku sünniks. Kirikulaulude hulka on täiendamisel 15 uut laulu 10 uue wiisiga üles wõetud, nõnda et nüüd raamatus 151 laulu 100 isefuguse wiisiga on. Lisasse on 7 uut mitmehealelist laulu juure tulnud, millest neli jõululaulud on. Et I. trüki nummerte järge mitte muuta, siis paigutati uued laulud wana laulude numbri alla kas „a“ ehk „b“ tähe al, nii peajaos kui lihas.

Jurjewits (Tartus), Baastukuul,
1903.

Wäljaandja: P. Org.

Register.

	Nr.		Nr.
Armas Jeesus, armastaja	45a	Kui patt teeb waewa mulle	49a
Armas Jeesus, awita	66	Kui tahad, muud teed otfi ja	101
Luu Jumalale, kiitus	6a	Kui unest üles ärkan	23
Luu kiitus olgu igawest'	1	Kuis pean wastu wõtma	31
		Kuningas on Jeesus Kristus	59a
<hr/>			
„Arkage!“ nii wahid hiiüdwad	130		
<hr/>			
Edasi! edasi!	122	Las' mind so päralt jääda	136
Et's mo kohus tänu teha	8	Sigtal on Jumal	14
Et's see ole arm ja heldus	17	Loo puhas süda minule	96a
Et pühapäaw on tulnud nüüd	26		
<hr/>			
Imetegew Issand	5	Ma armastan, oh Jumal, sind	15
Immanuel, ja Jeesus Krist	37	Ma armastan sind, minu wägi	98
Issand, keda kummardawad	12a	Ma hiiian, Jeesus, appi sind	112
Issand, oma wiha sees	80	Ma kiidan sind, mo armas Issa	25
Jää meile, Issand Jeesus	118	Ma kummardan sind	105a
Jeesus, imetähese	44	Ma laulan suust ja siidamest	9
Jeesus, hiiia mind	43	Ma pean armust õndsaks saama	84
Jeesusest ei jäta ma	102	Ma siidamest ja meelest	22
Jeesus kutsub patuseid	81	Ma tahan jätta maha	124
Jeesus kõige ülem hea	104	Ma tulen taewast ülewalt	36
Jeesus meie eel	82a	Meil oma sõna kinnita	114
Jeesus rõõmustaja	105	Mind, Jumal, kaitse armuga	132
Jeesus Düntstegija	126	Minu hing, oh ole rõõmus	128
Jeesus surma ärawõtija	51	Minu süda, rõõmustele	90
Jerusalem, ja piha taewa linn	131	Miks mo süda eunast waewab	111
Jo looja läinud päikene	27	Mis Jumal teeb on ifka hea	110
Jumal, maa ning taewa Looja	19	Mis oled sina, armas Jeesus,	50
Jumal olgu tänatud	70	Mo elu Kristus tje	125
Jumal wägew walitseja	7	Mo hing, mis annab Jumalale	97
		Mo Jumal, saada mind	16a
		Mo järel, hiiiab Jeesuse	92
		Mo meel ja süda ärka sa	53
		Mo nimi taewas kirja pandud	88
		Mo süda, ärka üles	21
		Mo süda, miks ja muretab	108
		Mo süda, ole rõõmus nüüd	134
<hr/>			
Kallis sõna, mis on antud	68	Nii kui ma elan tõesti	79
Kes Juualat nii lasel teha	107	Nüüd hing'wad inimesed	28
Keset elu meie peal'	127	Nüüd Issandat ja kiida	121
Kes so sarnane	103	Nüüd Jumalale auustust	40
Kes wõib mind hukka mõista	87	Nüüd kiitku kõigest siidamest	10
Kiida nüüd Issandat minu siida	6	Nüüd Kristus surmast tõusnud on	56
Kolmainus Jumal igawest	2	Nüüd olen mina põhja leidnud	86
Kolmainus Jumal juures wäes	20	Nüüd on see päew jo lõppeynud	29
Kõige ilma õnnistus	32		
Kõik kallis hinge õnnistus	83		
Kõik, mis ette wõtad ja	23a		
Kristus on meie patu eest	54		
Kui meil on piisti häda käes	113		

	Nr.
Nüüd patstab meie kauniste . . .	106
Nüüd ristirahwas rõõmusta . . .	82
Nüüd siidant, inimene	33
Nüüd tehke kõrgeks wärawad . . .	34
<hr/>	
Dh anna Issa hoole	109
Dh anna tuhat keelt ja mulle . . .	11
Dh armu juur	78
Dh Issand Jeesus Krist, kes ja . . .	52
Dh Issa taewa riigi sees	18
Dh Jeesus, armu walguš	12b
Dh Jeesus Kristus tule ja	67
Dh Jeesus Krist meid awitta	133
Dh Jeesus meie juure jää	115
Dh Jeesus sinu walu	48
Dh Jumal anna armu nüüd	71
Dh Jumal Issa Boeg ja Waim . . .	74
Dh Jumal sinu peal	89
Dh Jumal, tule armuga	73
Dh Jumal, waata heldeste	116
Dh kuningas, kes elu jätnud	91
Dh mind wõta targaks teha	72
Dh palugem ja laulgem	42
Dh pea meeles Jeesusest	85
Dh püha Waim, nüüd tule ja	65
Dh püha Waim, et tule ja	61
Dh waga Jumal, kes	12
Dh waata, inimene	47
Dh wõtkem Jumalat	3
Dh süüta Tall, oh Jeesus	46
Dle ustaw wiletsuses	100
Dlen Jeesu tallele	132a

Dunnista ja hoiu	135a
Dunnis, kes ei wõta teha	96

Püha Waim, kes Issast tuled	63
-------------------------------------	----

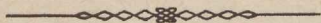
See aeg on tõest meil pea käes . .	129
Sel päewal meie mõtlemine	58
See pääw nüüd meile kätte sai . . .	55
Siit saadik Jumal	135
Sind, püha Waimu, palume	64
Sind täname, oh Jeesus Krist	49
Stion kaebab juures hädas	117
Stion, rahule wõib jääda	119
So nimel ristitud ma olen	75
So peale, Issand, loodan ma	94
So peale üksnes, Jeesuse	77
So hoole, Issand, südamest	76
So sõime juures seisjan ma	39
So taewantnemise peal	59
Sull' ma laulan üles tõustes	24
Sull', sull', Jehoowa, tahan laulda .	13
Sureltk on inimene	123

Taewa and on püha kiri	69
Taewa tähed, ilma kohad	38
Tänu olgu Jumalal	32a
Tõest' kitsas tee on lai	95
Tule, elu-waim, oh tule	62

Nut aastat meie algame	41
----------------------------------	----

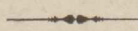
Ühtlasi kiitkem	7a
Üht on tarwis	99
Üks kindel linn	120
Üks wõjuse on tõusnud	35
Üks tallekene lepitas	45

Waat hommitul, kui tõuseb pääw . .	57
Waim tult taewast kohistes	60
Wäsinud olen, htugada	30
Wõta püha õlga	16
Wõttele hästi, kui sind Jumal . . .	93
Wõta nüüd Issandat wägewat I. I.	4

Sisu ülewaade.

I.	Siituse ja tänu laulud	1—11
II.	Palwusest	12—18
III.	Homniku laulud	19—26
IV.	Õhtu laulud	27—30
V.	Kristuse tulemisest	31—34
VI.	Kristuse siindimisest	35—40
VII.	Uue aasta laulud	41—42
VIII.	Kristuse ilmutamisest	43—44
IX.	Kristuse kannatamisest	45—52
X.	Ülestõusmise laulud	53—57
XI.	Taewaminemise laulud	58—59a
XII.	Neltpühi laulud	60—65
XIII.	Sumala sõnast	66—73
XIV.	Nistimisest	74—75
XV.	Patusi pöörmisest	76—81
XVI.	Sumala armust Jeesuse Kristuse jees ja usujulgusest	82—89
XVII.	Uhu kinnitamisest pihhas õhtusöömaajas	90—91
XVIII.	Uhu wiljast	92—100
XIX.	Ufletiku armastusest Jeesuse wastu	101—106
XX.	Ufletiku lootusest Sumala peale wiletsuse ajal	107—113
XXI.	Siioni kaebusest ja palumisest	114—118
XXII.	Siioni lootusest ja rõõmusest	119—122
XXIII.	Surmast ja ülestõusmisest	123—128
XXIV.	Witmisest kohtust ja igawesest elust	129—131
XXV.	Laste laulud	132—133
XXVI.	Suwelaul	134
XXVII.	Lõpelaulud	135—136

Lisa register.

	Nr.		Nr.
Uuu olgu taewa isale	27	Dh püha Waim, nüüd tule sa	4
Hingefene looda	26	Dh sa rõõmulik	20
Igal aastal jälle	16	Dh süüta Tall, oh Jeesus	1
Jää meile sa	23	Dh tulge kõik lapsed	19a
Jerusaleml! sa püha taewa linn	7	Pühal õhtul	21a
Kaugelt kõigest taewast	15	Püha õõ, õnnistud õõ	18
Kešet elu meie peal'	6	Püha, püha, püha	28
Attida nüüd Issandat, minu süda	5	Rõõmustes mu süda kargab	9
Kõige pühkam õõ	17a	Sa püha taewa lapsuke	17
Kui päewa käre aega	12	Sind, lapsukene, sõimes	16a
Kui unest üles ärkan	11	Sind, püha Waimu, palume	3
Kuis wakkjelt hing'wad	25	Sitoni tütar, rõõmusta	14
Ma kummardan sind	13a	Surm jõuab meile kiirest' kätte	24
Wind, Jumal, kaitse armuga	8	Tulge kõik karjased	21
Ma armastan sind, minu wägi	22	Üks wõjuke on tõusnud	19
Nüüd Kristus surmasti tõusnud on	2	Ühtlasi kikkem	6a
		Ülesse!	25a
		Wägew Jumal, aita mind	13
		Wäsiud olen, hingada	10

I. Kiituse ja tänu laulud.

Bunſchel 199.

1.

Lut. 2, 14.

(1) 1. Uuu kiitus olgu igawest' Kolmainu Sumalale, Et tema suurest heldusest Meid awitanud jälle. Meist on nüüd hea meel Sumalal', Suur rahupõlw on taewa al, Kõik waen on otsa saanud.

2. Sind, Issa, meie kiidame Ja palume sult abi, Kes pead üles targaste Kõik oma sõna läbi; So wägi, see on otsata, Mis tahad, peab sündima, Sa oled kaunis Issand.

3. Oh Teesus, Unnistegija, Kes Issast tulid taewast, Meid tahtsid sina lepita' Ja peasta kõigest waewast. Ma palun kõigest südamest Sind, kallist waga tallekest, Oh anna meile armu!

4. Oh püha Waim! ja abimees, Sa rõõmustaja taewast, Meid hoia kurja waimu eest, Et Teesus peastis waewast Meid oma kalli werega, Seepärast seisab lõpmata See peal ka meie lootus.

Mic. Decius, † 1529.

2.

Bunſchel 30.

(287) 1. Kolmainus Sumal igawest, So rahwas palub südamest: Oh paistku meile heldeste, So püha walgus selgeste!

2. Sind wara meie palume, Sind hilja meie täname, Sind kiidab ilma otsata So rahwas rõõmsa meelega.

3. Uuu olgu taewa Issale, Uuu tema ainu Pojale, Uuu olgu püha Waimule, Uuu igawest' Kolmainule!

3.

Bunſchel 229.

Stir. 50, 24.

(44) 1. Oh wõtkem Sumalat Suust, südamest nüüd kiita, Kes suuri asju teeb Ja temale auu näita, Kes ema ihust jo

Meil' teinud palju head, Sa praegu hoidwad weel Meid tema armu käed.

2. See armas Sumal nüüd Ka wõtku muret kanda, Meil röömsaid südameid Sa kallist rahu anda. Sa pidagu meid ka Siin üles armsaste, Sa wõtku hädaft teal Meid peasta heldeste.

3. Muu olgu Isale, Mo suure Sumalale, Sa tema Pojale, Mo auukuningale, Sa püha Waimule, Kolmainul' alguseft, Kes oli, nüüdgi on Sa jääb ka igawest'.

Martin Kinkart, † 1649.

4.

Punſchel 96.

Ps. 103, 1. 2.

(48) 1. Wõta nüüd Issandat, wägewat kuningat kiita, Oh minu hingeke, ära nüüd aega ja wiida! Röömusta meel, Hõisates laula mo keel, Kandled ja pasunad, hüüdke!

2. Kiida nüüd Issandat, kes on kõik targaste seadnud, Kes suure hoolega wägewast' ifka sind saatnud! Sind hoiab ka Nõnda, kui himustad sa. Eks ole seda sa tundnud?

3. Kiida nüüd Issandat, kes sind on kauniste loonud, Kes sulle terwist on andnud, sind armuga jootnud. Häda sees kül Sumal on heldeste full' Abi ka rohkeste toonud.

4. Kiida nüüd Issandat, kes sulle sigidust annud, Kes selgest armust sind Sumala lapses on pannud. Mõttele see peal', Et kõige wägewam teal Sind omas süles on kannud.

5. Kiida nüüd Issandat, kiida, hing, Sumala nime! Mis ial liigub, see kiitku, sest tema teeb imet! So walgusta, Oh seda mälesta sa! Sest ütle kiites nüüd: Amen.

Joachim Neander, † 1680.

5.

Punſchel 334.

(33) 1. Imetegew Issand, Meie walitseja, Ole meie laulu kuulja! Oma armu kaewust Oled rohkest' kastnud Meid, kui sinust maha jäänud. Aita sa, Kinnita Meid, kui kiitust toome Sa sind auustame.

2. Taewas kiidab auufast' Oma Looja tegu, Enam kui kõik rahwa sugu. Suure taewa walgus Saadab oma paistust, Walgustab maailma lautust. Ühtlasi Kiidwadgi Kuu ja tähed Loojat Lauldes, elutoojat.

3. Sa, mo hingekene, Tõsta healt ka lauldes, Oma heldet Loojat kiites. Täna tema armu, Kunni ilmas elad, Kunni lapse usku pead! Kummarda, Kuuluta Tema auu siin waewas, Ja ka pärast taewas.

4. Halleluja laulgu Kõik, kes Teesust tundwad, Südames ka teda kandwad, Halleluja laula Sa, kes taewa püüad, Uskus Teesust appi hüüad. Rõõmusta! Patuta Kiidad Teesust wiimaks, Kui saad armust õndsaks. Joachim Neander, † 1680.

6.

Punshel 217.¹⁾

Ps. 146.

(34.) 1. Kiida nüüd Issandat, minu süda! Ma kiidan teda surmani; Kunni mul elu on, tahan teda Siin kõrgeks kiita alati. Kes ihu, hinge andnud mull', Sell' laulgu kiitust minu heal. Halleluja! Halleluja!

2. (3) Önnis ja önnis on see mees ainult, Kel ärapeastjaks Issand on, Kes siin ei helju, kes uskus kindel Ja abi loodab Sumalalt; Sest kelle kalju Sumal on, Leiab siin abi igal a'al. Halleluja! Halleluja!

3. (5) Kannatab keegi siin ülekohut: Ta saadab temal' õigust kül. Isutab keegi, siis tall' on loodud So ihu toidust küllalt teal. Kes wangistud, saab wallale, Ta arm on mitmesugune. Halleluja! Halleluja!

4. (8.) Kiida sest teda, ja usklik seeme, Sest suur on tema imetöö. Hõiskagu kõik, kel elu: Amen, Ja wiigu kiitust temale. Oh waga rahwas, täna sa Issa ning Poega, Waimu ka. Halleluja! Halleluja! Joh. Dantel Herrnschmidt, † 1723.

6a.

Punshel 201.

(30) 1. Uuu Sumalale, kiitus ka, Kes ikka head meil' annab! Uuu temale, kes armuga Hoolt meie eest weel kannab, Kes meie hinge jahutab, Et süda üpriks rõõmsaks saab. Uuu Sumalale andkem!

2. Kõik ingliwäed kiidawad Sind, Issand, kõrges taewas, Ja kes so warjus elawad, Ei karda mures, waewas, Waid tõftwad igas keeles healt, Ja laulwad maa ja mere pealt: Uuu Sumalale andkem!

¹⁾ Waata „Itsa“ nr. 5.

3. Mis Jumal loonud wäega, Küll seda ta ka hoiab,
Ja oma juure nõuuga Kõik targaste ka seab. Ja suure
kuningriigi sees On kõik ta hoidja silma ees. Auu Jumalale
andkem!

4. (9) Ja palge ette astugem Nüüd hõisates ja lauldes,
Kõik tõutused tasugem Ja hüüdkem rõõmsast' kiites: Ja on
kõik loonud kauniste Ja walitseb nii targaste. Auu Jumalale
andkem!

5. (7) Kõik eluaja tahan ma Sind, Jumal, auustada,
Ja kõikis paikus rõõmuga So kiitust kuulutada. Mo meel ja
jüda ärkagu, Mo ihu, hing sind teenigu! Auu Jumalale andkem!

7.

P u n s c h e l 182.

Si. 8, 2.

(348.) 1. Jumal wägew walitseja, Meie kõige ülem hea, Sina
oled õnnetooja, Mis sa teed, on imetöö; Wägew, suur ja
armuline Oled sa, ja auuline.

2. Wäga pisut neid sel ajal, Kes sind kõigest südamest
Taga nõuudwad, armastawad: Wäetimaist ja nõtradest Sulle
kiitust walmistakse, Sinu wäge tunnistakse.

3. (4) Ikka, Issand, walitseja, Tahan armastada sind;
Tõest', ma tean, armas Isa, Sina armastad ka mind; Tõmba
armust oma juure Mind, et nõuan taewa poole.

4. (5) Kallis on so püha nimi, Issand, kõige ilma peal;
See teeb kõikis paikus imet, Rahwa seas fiin ja seal; Maa
ja taewas hüüdwad peale: Kiitus olgu Jumalale!

5. (6) Issand, minu walitseja, Kallis oled minule, Sest
ma tahan lauldes anda Ennast ära sinule. Wõta mo eest
muret kanda Sa mull' taewariiki anda. Joachim Neander, † 1680.

7a.

P u n s c h e l 185a. 1)

Si. 96, 2, 3.

(47) 1. Ühtlasi kiitkem Jumala halastust, Waljuste hüüdkem
kõkku ta kogudust. Ise ta kutsub oma rahwast. ∴: Rõõmusta,
Israël, tema armust! ∴:

2. Põlwile heitke, Jumal on kuningas! Tootust täitke,
Tema meid lunastas. Inglise seal kiitwad tema nõuu, ∴: Lunas-
tud rahwas teal tema auu. ∴:

1) Waata „Itja“ nr. 6a.

3. Paganad, tulge! Mured teilt kadugu! Rõõmsaste laulge: Taewariik kaawagu! Wõtke ta sõna tähel' panna, :; Patud siis tahab ta andeks anda. :;

4. Toidust ta annab Rõigile rohkeste, Hoolt tema kannab Meie eest heldeste. Annab ka wihma, kastab wilja, :; Unnistab inimest wara, hilja. :;

5. Kiita ja püüa Sumala halastust, Waljuste hüüa Kofku ta kogudust. Tema meid peastab ahastusest. :; Rõõmusta, Israel, tema armust. :;

8.

P u n s c h e l 339.

Ps. 13, 6.

(31) 1. Eks mo kohus tänu teha Sumalale ilma peal? Sest ma saan kül kõigest näha, Kuis nii helde tema meel. Pole muud, kui armas süda, Mis on tema waimu sees, Et neid hoiab kannates, Kes siin auustawad teda. Aeg kõik asjad lõpetab, Sumal ikka armastab.

2. Nii kui kottas poegi katab Oma kahe tiiwaga, Rõnda ka mind Sumal katab Rõigipidi armuga. Kui mind ema ihus loodi, Ihu hinge andis mull', Ja ka pärast toidust kül Rohkeste mull' kätte toodi. Aeg kõik asjad lõpetab, Sumal ikka armastab.

3. Ei tal poeg nii kallis ole: Mo eest annab teda ta, Et ta peab põrgu tule Kustutama werega. Oh neid armu sügawusi! Kuidas wõib mo nõder meel, Ehk ta usin kül on teal, Mõista kõik neid armastusi? Aeg kõik asjad lõpetab, Sumal ikka armastab.

4. Tema annab hinge saatjaks Oma Waimu sõna sees, Et ta mulle juhatajaks Oleks ilmast taewasse; Et ta minu südant täidaks Rõõmsa, kindla usuga, Mis teeb surma kaduma, Ja ka põrgu kinni köidab. Aeg kõik asjad lõpetab, Sumal ikka armastab.

5. Minu hingel' on ta nõuudnud Kõik head teha järgeste; Ihule ka appi jõuudnud, Kui tal oli kitsas kää. Kui mul jõuudu enam polnud, Ja ma seisin abita, Siis on oma ram-muga Jeesus mulle appi tulnud. Aeg kõik asjad lõpetab, Sumal ikka armastab.

6. Taewa, maa ja nende wäed On ta mulle loonud heaks, Mis film näeb, mis katswad käed, On mo elu hoid-miseks. Weised, wili ja kõik rohud Drus, mäel ja lagedal, Metsas, meres, siin ja seal, On mo toidus, jääb weel järel. Aeg kõik asjad lõpetab, Sumal ikka armastab.

7. Kui ma magan, walwab tema, Kaitseb, warjab kahju eest; Kui ma ärkan, siis saan mina Uuest' armu tema käest. Kui ei oleks appi tulnud Sumal oma armuga, Siis ma oleks abita Ummugi jo hukas olnud. Aeg kõik asjad lõpetab, Sumal ikka armastab.

8. (9) Nii kui isa muret kannab Igaühe laps eest; Ehk ka wabest hirmu annab Neil', kes eksiwad ta käest: Nõnda wõtab minu Sumal Kannatada minuga, Si ta raiu mõõgaga. Witsa hirm on tema nuhtlus. Aeg kõik asjad lõpetab, Sumal ikka armastab.

9. (10) Ehk kül kibe on mo lihal' Tema nuhtlus, karistus, Siisgi, kui ma mõtlen järel', On see minu õnnistus. See on täheks, et mo peale Minu sõber mõtleb weel, Peastab kurjast ilmast teal, Tõmbab enda poole jälle. Aeg kõik asjad lõpetab, Sumal ikka armastab.

10. (11) Mina tean tõest' seda, Pean kindlast' mõtlema: Kristi inimese häda Peab üksford lõppema. Kui on talwe otsa saanud, Tuleb sui: rөөm nõndagi tuleb risti järele Sella', kes on kannatanud. Aeg kõik asjad lõpetab, Sumal ikka armastab.

11. (12) Sest et otsa nüüd ei tule, Ega lõppu armule, Siis sind palun alanduses, Issa, kui so lapsuke; Tee, et woin sind auustada Kõiges omas elus tõest', Död ja päewad kõigest wäest, Kuumi saan sind kumardada Ja sind kiita südamest Täewariigis igawest'.

Paul Gerhardt, † 1676.

9.

P u n s c h e l 15.

Ps. 34, 9.

(38) 1. Ma laulan suust ja südamest Sull', Issand, minu rөөm! Ja lauldes räägin kõigest sest, Mis sinust teada on.

2. Sa oled elu hallikas, Mis igaweste teeb, Kust hoowab rohke õnnistus, Mis hinged terweks teeb.

3. Kõik sinust on, mis ilma peal Mind ial rөөmustab, Ja see, et ise liigun weel, So armu kuulutab.

4. (13) Sest süda, hüppa, rөөmusta! Sind Sumal armastab. Kõik oma waewa unusta, Sind tema lunastab.

5. (14) So wara ja so pärandus, So kilp, so walguks ka On Sumal, sinu õnnistus, So helde aitaja.

Paul Gerhardt, † 1676.

10.

P u n s c h e l 15.

1 Tessal. 5, 18.

(40) 1. Müüd kiitku kõigest südamest Kõik inimeste heal Sind, keda taewas igawest' Ka kiitwad inglid seal.

2. Oh laulgem sellel, kes kõik näeb, Sell' suurel Sumalal, Kes suuri asju ikka teeb Ja imet taewa al.

3. Kes ema ihust järgeste Meid üles pidanud, Ja kui ei wõinud ükfigi, Meid armust aidanud.

4. Ehk tema kül on wihastud, Wõib siisgi armasta', Saab pea jälle lepitud, Teeb head, ei nuhtle ta.

5. Ja rõõmustagu heldeste Meelt, mõttid, südant ka, Ja saatku ära kaugele, Mis meid wõib kurwasta'.

6. Ja andku rahu elada Siin maa peal julgeste, Ja õnnistagu lõpmata Kõik meie käte tööd.

7. Ja arm ja heldus olgu siin Meil' osaks tema käest, Kõik waew ja mure, rist ja piin, See taganegu meist.

8. Nii kaua, kui siin elame, Ja meie ainus õnn, Kui elust ära lahkume, Meil temast osa on.

Paul Gerhardt, † 1676.

11.

P u n s c h e l 141.

Pf. 105, 6.

(41) 1. Oh anna tuhat keelt ja mulle, Ja tuhatkordses tee mo suu, Siis tuhat laulu laulan sulle, Mo Issand, ja ei teegi muud, Kui et ma kiites kuulutan, Mis kallist armu sinult saan.

2. Oh et mo heal ka sinna kostaks, Kus päike paistab taewa sees! Oh et mo weri hõistes woolaks, Nii kaua kui hing ihu sees! Tooks tänu wiimne weretilk Ja kiitust iga filmapilk!

3. Miks waitite mo waimu wäed? Oh ärkage kõik elawalt! Need olgu täna teie teod, Et kiidate mo Sumalat. Müüd olge walmis, waim ja meel, Et teda kiidaks minu keel.

4. Oh õrnad metsa rohukesed, Tee liikuge ja kohage! Oh puude ladwad, haljad lehed, Kõik kokku mooga laulage! Kõik tooge kiitust Sumalal, Mo suurel' Auu-Issandal'.

5. Ma sulle, armas Issa taewas, Toon kiitust, tänu selle eest, Et ihu, hinge siin maailmas Sa oled kaitsnud heldeste. Sa toimetand, mis tarwis mull', Sest annan mina auu sull'.

6. Auu, kiitus olgu, Jeesus, sulle, Et sina suure armuga Sealt taewast appi tulid mulle, Ja oma risti surmaga Mind

peastfid surmast, kuradist, — So oma olen igawest'.

7. Ka auu ja kiitus olgu sulle, Oh walgustaja püha
Waim, See eest, et andsid teada mulle, Et mina olen taewa
taim; Mis leida head on minu seest, See tuleb sinu walgusest.

8. Sest tahan sinu armust laulda Nii kaua, kui weel
liigub keel, Ja tänu ohwrid sulle tuua, Kuni mo süda tufsub
weel! Ja kui ka taewas lõhki lääb, Mo süda siisgi rõõmsaks jääb.

9. Mo kiitust, Sumal, wastu wõta, Ehk ta kül wäeti,
nõder on! Kui mina saan so taewa tõtta, Ja seal so püha
hulka saan, Siis laulan ingli kooriga Sull' tuhat kord:
Halleluja!

Joh. Menzger, † 1734.

II. Palwusest.

12.

P u n s c h e l 230

Saat. 1. 17.

(26) 1. Oh waga Sumal! kes Kõik annid meile annad, Kelt
on, mis ial on, Kes kõige eest hoolt kannad; Mull' anna
terwist ning Et terwe ihu sees Mul oleks puhas hing Ja
rahu südames.

2. Las', mis mo kohus on, Mind usutawalt teha Nii,
et mo ammetis See ifka oleks näha, Et sinu pärast ma
Kõik oma tegu teen, Ja aita heldest' sa, Et ma sest rõõmu nään.

3. Mind aita rääkida, Mis ifka heaks wõib tulla, Ja
keela rääkimast, Mis tühi tahab olla; Kui omas ammetis
Ma pean rääkima, Siis anna sõnale Täit wäge rõõmuga.

4. Kui mul on häda kää, Siis wõta julgust anda,
Mind aita rõõmuga Kõik ristikoormat kanda: Ka wihamehega
Mind lase leppida; Kui nõuu mull' tarwis on, Head nõuu
siis anna sa.

5. (6) Kui sa mo elule Weel tahad jätku anda, Et
mul on wanadust Siin waewaga wast kanda, Siis anna kannatust,
Mind hoia patu eest, Et kui ma halliks saan, Ka tunnen auu sest

6. (7) Kui tuleb elu ots, Siis astu, Jeesus, ette Sa
oma surma wäes, Hing wõta oma kätte; Mo ihul' anna sa
Maad nende kõrwale, Kes uskus lahkund jo Ja jõuudnud rahule.

7. (8) Kui hüüad wiimaks weel: Kõik' surnud, tõuske
üles! So käsi olgu siis Ka minu haura külles. Las' kuulda
oma healt, Mo ihu ärata, Et kaunist' seletud Saaks taewa
seltfi ma.

Johann Seermann, † 1647.

12.a

P u n s c h e l 305.

(15) 1. Issand, keda kummardawad Inglid, palwes auustawad, Kelle kauni riide ehet Palistawad taewa tähed, Kelle riigid arwamata, Kelle auu on määramata: Sinu ette tohin tulla, Waimus so ees palwes olla.

2. (3) Kuule siis, oh Isa, armus, Mis ma finult palun põrmus: Anna mulle puhas süda! Speta mind tundma seda, Et siin elu mures, waewas Paistab mulle sinu taewas, Et ja, kas mul rõõm ehk walu, Dled minu hinge ilu.

3, (4) Teesus, kes on surma läinud, Kes mind kohtust wabaks teinud, Olgu minu kallim ehe, Ei ma temast lahku lähe! Põlgagu ka ilm ja liha Seda, mis mo hinge iha: Oma kallist usu wara Ma ei anna ial ära.

4. 5) Waim, sa nõdra toetaja, Ole minu juhataja, Et ma kallil armuajal, Kõnnin üksi sinu najal; Mita, et saan tõe teele, Wastu panen patu wäele, Et ma ilma ära wõidan, Ja kord õndsast' hinge heidan.

5. (6) Tahad maise wara läbi, Isa, lastel anda abi: Anna terwift, anna rammu, Dnnista sa iga sammu, Et ma walmis awitama, Waeste haawu parandama, Dlen armastuses tegew, Usus wahwas, waimus wägew.

12.b

P u n s c h e l 194.

(22) 1. Oh Teesus, armu walgus, Sa elupäikene, So taewa rõõm ja selgus Mull' paistku hingesse! Mo südant rõõmus-tada, Mo waimu uendada Siin heldest' wõta sa!

2. Mo patud andeks anna, Ja aita heldeste, Sa ära wiha kanna, Waid seda mulle tee, Et oma rahu anded Mo südamesse paned: Oh Issand, kuule mind!

3. (5) Mind armuga sa jooda, Et himud risti löön, Ja oma peal ei looda, Waid usu tegu teen, Et jõuan wastu panna, Ei ial järel' anna Ma kurja waimule.

4. (6) Oh Teesus, wõta süüta Täit armastust mo sees, Siis suudan armastada Sind kõigest südamest, Sull' ligemale tulla, So meele pärast olla: Mii. käia eluteed.

13.

P u n s c h e l 152.

Evaj. 5, 19.

(27) 1. Sull', full', Jehoowa, tahan laulda, Ei ole üksigi sinu sarnane. Mo laulu wõta, Issand, kuulda, Mind aita oma

Waimu wäega, Et seda teen siin Jeesu nime sees, Siis ma-
 jab see ta läbi sinu ees.

2. Mind, Isa, Poja juure tõmba, Et Poeg mind sinu
 juure tõmbaks ka; So Waim mo sisse tulgu pea Ja süütku
 meelt ja südant põlema, Et sinu rahu tunnen eneses, Ja män-
 gin sulle lauldes südames.

3. So heldusest mind aita laulda, Et öieti find lauldes
 kuulutan, Siis minu laul on ilus kuulda, Kui waimus find
 ja tões kummardan; Siis Waim mo waimu sulle ülendab,
 Et see suurt laulu sulle walmistab.

4. So püha Waim võib õhtamises Mo eest so juures
 õigest' paluda, Ta tunnistab mo meelewaimus, Et olen sinu
 laps, so pärija; Sest kisedan ma: Abba, Issa! nüüd — Ja
 pean uskus õigeid palwusi.

5. Kui minu hing nii abi püüab So wäga armsa Isa
 nimega, Ja sinu Waim ka mo sees hüüab, Siis sinu süda
 hellaks läheb ka, Et ei wõi jätta mind siin kuulmata, Sest
 et so meele pärast palun ma.

6. See palwe, mis so Waim mull' saadab, Kõl see
 on wäga armas sinu ees, See peal' so isa süda waatab, Sest
 et see sünnib Poja nime sees, Kes teeb, et olen laps ja pärija,
 Ja wõtan sinult armu armu peal'.

7. Hea mull' sest Waimu tunnistusest, See täidab südame
 mul rõõmuga. Ma tean, et sinu heldest käest Kõik täielikud
 annid tulewad. Kõik annad sa ja teed ka enam weel, Kui
 mina paluda ehk mõistan teal.

8. Hea mull', kes mina Jeesu nimel Sind palun, sest
 ta palub minu eest; Et istus ta so järje peale, Sest on kõik
 jah ja aamen tema sees. Seepärast laulan sulle auustust, Et
 kingid mulle nii suurt õnnistust.

B. Graszeltus, † 1724.

14.

P u n s c h e l 334.

Saabat. 2, 20.

(17) 1. Vigidal on Jumal! Seda kummardagem, Auustades
 ligi tulgem! Meie seas on Jumal, Wait so süda olgu, Pal-
 wes tema ette tulgu! Nimeta, Tunnista Tema nime kiites,
 Waimus maha heites.

5. Vigidal on Jumal! Kerubimid kiitwad, Serawimid
 maha heitwad; Püha, püha, püha! Ingliseoorid laulwad,

Lauldes talle auu andwad, Armuga Kuule sa, Issand, meie healed, Waeste ohtwri palwed!

3. Jäägu meist siin maha Tühjad ilma röömud, Kerge meel ja liha himud; Sinu oma olgu Meie hing ja ihu, Meel ja mõtted, jõuud ja elu. Issand, sa üksina Meie Sumal ole, Peastjaks meile tule.

4. Igawene Issa! Et sind kiidan uskus, Sind ka teenin tões, waimus, Et kui pühad inglid, Sinu ees kord seisjan, — Seda anna! nii ma õhkan. Mäti Sinule Röömuks elu olgu, Ja so auuks tulgu.

5. Elu õh! sa meile, Kõige ilma põhi, Iga häda surma rohi! Sügaw armu meri, Hing so sisse waob, Surm ja häda siis ka kaob. Mo sees sa, So sees ma, Nii so sisse heidan, Sinust rahu leian.

6. Kõik sa täidad heldest; Sinu kallis walgus Olgu minu filma selgus. Nii kui armsad lilled Päikse paistel õitswad Ja end laial' laotawad, Nõnda ka Röömuga Hing so heldust tundku, Sinu armu hoidku.

7. Tõsiseks ma saagu, Tasaseks ja heldeks, Rahuliseks, uskus selgeteks; Puhast südamant anna, Et so palge walgust Näha saaksin, ja so selgust. Tõusegu, Lennaku Nii kui kottas süda, Armust anna seda!

8. Minu sisse tule, Waim, ja tee mind pühaks, Täewa Issa pühaks kojaks! Ei sa ole kaugel, Armu anna mulle, Südame siis annan sulle. Walwades, Hingades Ma sind näha saagu, Ja sind kummardagu! Gerh. Tersteegen, †1769.

15.

P u n s c h e l 356.

Pf. 18, 2, 3.

(18) 1. Ma armastan, oh Sumal, sind, Et ära jäta maha mind, Mo peale armu heida. Mind kõik maailm ei röömusta, Ei hooli taewast mina ka, Kui aga sind wõin leida. Oh! minu süda lõhkeb kül, Sa oled siisgi abiks mull, Mo õnn ja hinge kinnitus, So weri on mo lunastus. Oh Teesuke! Mo abimees! Mo abimees! Mull ole peastjaks häda sees.

2. So anne, Issand, üksina Du kõik, mis ma wõin nimeta, Ja mis siin minu rikkus. Et mina sulle kiituseks, Ja ligemisel orjuseks Siin elan, anna armust! Oh keela waleõpetust Ja kurja waimu kawalust, Mind häda sees sa röömusta, Et

wõin heal meelel kannata'. Oh Teesuke! Mo Sumal sa! Mo Sumal sa! Mind surma hädas rõomusta!

3. Ma palun, Issand, südamest, Las' oma püha inglikest Mo hinge taewa kanda, Sa wõta minu ihule, Kui teda hauda maetakse, Head hingamist ka anda. Mind wiimsel päewal ärata, Siis tulen ma sind nägema, Oh Sumal! suure auu sees Sind kiitma sinu järje ees. Sa, Teesuke! Oh kuule mind! Oh kuule mind! Ma tahan ikka kiita sind.

Martin Schalling, † 1608.

16.

P u n s c h e I 271

Ps. 141, 2.

(29) 1. Wõia püha õliga Ennast, palwe rahwas! Ole Teesu Waimuga Paluma nüüd wahwas! Lõpmata Usuga Süda palweid tehku, Suu ka rõõmsast' laulgu!

2. Issa ette kantakse Waga rahwa palwed, Suitsu ohwriks antakse Nende õhkamised, Sa seal on Teesus Krist, Kes neid wastu wõtab, Sa meil appi tõttab.

3. Oh siis palu kõigest wäest, Palu ikka, rahwas! Taewariiki Issa käest Ristma ole wahwas! Palwega Wõimust sa Wõtad Issa peale. Tõsta palwe heale!

Chr. Lud. v. Pfeil, † 1784.

16a.

P u n s c h e I 230.

(21) 1. Mo Sumal, saada mind! So helde isakäsi Mind kandku, sinu last, Et ma ei ial wäsi, Waid jooksmist lõpetan Mo hinge õndsuseks. Mo walgus oled sa, Mo kõrge warjupaik: Mo Sumal, saada mind!

2. Mo Sumal, saada mind! Mull' õiget rada näita, Et häbiße ma siin Ei lange, heldest' aita. Oh anna waimu mull' Sa usu kindlust ka, Sa minu wägi, jõund: Mo Sumal, saada mind!

3. Mo Sumal, saada mind! Sind otsin elurajal. Mind, Issand, juhata Sel kurwal, kurjal ajal. Kui kiusatus on ränk, Sa hingel hädaoht, Siis ole minu poolt: Mo Sumal, saada mind!

4. Mo Sumal, saada mind! Kui sinu isasüda Mull' jagab õnnistust, Siis saan ma näha seda, Et korda läab mo töö, Sa kohust täita wõin Nii, kuidas käsid sa. Mo Sumal, saada mind!

5. Mo Jumal, saada mind! Sull' ohwriks enmast annan. Suur Jumal, aita mind, Et südames sind kannan, Siis õndfast' lahkun ma, So palet näha saan. Mind surmas aita weel! Mo Jumal, saada mind! Salomon Franck, † 1725.

17.

Punſchel 288.

Pf. 27, 8.

(13) 1. Eks see ole arm ja heldus, Jumalaga kõnelda, Et meil patustel on julgus Tema ette astuda, Et ta wõtab armasta', Patud andeks anda ka, Ja kui iganes on waja, Julgeme ta palwel' tulla.

2. [3] Sina, ristiniimene, Wõta järgest' paluda; Palwed, oh mis imeline! Wõiwad taewa awada; Tahab saadan mäs-sata, Kurjaste sind kiusata, Ihu, hinge põrgu saata — Sind ta peab rahul' jätma.

3. Teesus, kui ta maa peal oli Oma Issa palumas, Selgus tema ümber tuli, Issa teda auustas. Sina, usklik paluja, Palu oma Issa ka! Eks ja ka siis seda tea, Et so walgus tõuseb pea?

4. [10] Kui ja unest üles ärkad, Selget päewa walget nääd, Mis ja paremat siis märkad, Mis ja muud kui seda teed, Et ja warſi palwega Wõtad Loojat otsida. Palu teda woodist tõustes, Palu õhtul woodi minnes.

5. [9] Kui ja õhtu maha heidad Unewoodi magama, Suures pimeduses seisad, Tahad rahul hingata, Palu fina kangeſte, Et sind Jumal heldeste Wõtaks ingli läbi kaitsta, Et ja wõikſid rahu maitsta.

18.

Punſchel 128.

Matt. 6, 9—13.

(23) 1. Oh Issa taewa riigi sees! Sa käſid meid kõik südameſt Kui wennakſed sind paluda, Ja hädas appi kutsuda. Oh aita, et ei üffi keel, Waid palwoid teeks ka hing ja meel.

2. So nimi saagu kiidetud, So sõna selgest' õpetud, Et meie pühast' elame So nime auuks järgeste, Et kaoks wale-õpetus Ja lõpeks rahwa rumalus.

3. So riik see tulgu sinu käest Meil' nüüd ja pärast igawest', Ja Waimu oma anniga Laf' meie juures elada; Kõik põrgu wiha lämmata, Ja kogudust sa õnnista.

4. So tahtmine siin ilma peal Sündku kui taewas üle-
mel, Et seega rahul oleme, Mis meile sünnib ialgi; Kõik
kurja tahtmist sureta, Mis püüab sinust lahkuda.

5. Peatoidust anna heldeste Ja mis muud tarwis
ihule; Meid hoia tõwe, tule eest, Ja peasta nälja, waenu
käest, Et meie rahul elame, Ja kõige eest sind täname.

6. Meil anna andeks meie süüd, Et need ei enam
waewa meid. Meil kohus, isekeskes ka Süüd andeks anda,
leppida. Seks täida armastusega Meid kõiki, rahus ühenda!

7. Meid ära jäta abita, Kui kurat hakkab kiusama;
Kui ilm meid patul' kibutab, Ja lihameel meid hukutab: Siis
anna kõwast' wõidelda, Ja usu läbi wõita ka.

8. Meid peasta kõigest kurjast ka, Et kuri aeg on elada;
Meid hoia kurja surma eest Ja peasta wiimse häda seest. Sa
wõta meie hingese Siis oma kätte igawest'.

9. Namen, see on üks kinnitus Ja meie usutunnistus,
Et meie kindlast' usume, Et meie palwed kuuldakse. So sõna
peale julgeste Nüüd aamen meie laulame.

Martin Luther, † 1546.

III. Hommiku laulud.

19.

Bunfchel 174.

Room. 13, 12.

(54) 1. Sumal, maa ning taewa Looja, Isa, Poeg ja püha
Waim, Sina õõ ja pääwa tooja, Kuu ja päike on so loom,
Sina, wägew kaitseja, Hoiad oma loome ka.

2. Mina astun sinu ette, Tänan sind nüüd südamest,
Et mind oma armu kätte, Dõsel wõtnud kahju eest, Et ei
saanud waenlane Kurja teha minule.

3. Lase õõga möõda minna Ka mo kuri patuõõ; Säta,
Teesus, lahti sina Dmõd haawad minule; Ei ma majalt abi
saa Oma elu paranda'.

4. Aita, et ma sinu poole Pöõran omad mõtted nüüd,
Singe pärast kannan hoole, Et mull' andeks saab mo süüd,
Kui seal suure auuga Kohut mõistma tuled ja.

5. Oma sõna järel' läänä Sina ise minu teed. Teesus,
walmista mind täna Sinu auuks teha töõd: Kui sa mind ei
awita, Siis mo töõ on asjata.

6. Sinu kätte annan mina Oma ihu hingega; Meeled, mõtted, ja mis fina Mulle andnud, hoia sa. Issand! armu tiivaga Võta sa mind warjada.

7. Käsi omad inglid tulla Kuradid siit ajama, Et wõin ikka rahul olla, Võta muret pidada; Nad mind wiigu armuga Taewariiki elama.

Heinr. Albert, † 1668.

20.

Punshel 30.

Ps. 27, 1.

(55) 1. Kolmainus Jumal suures wäes, Kolm ühe olemise sees, Oh tule ise minule Sel pääwal appi heldeste.

2. Oh hoia ihu, hingekest Sel pääwal kõige kurja eest, Et kurat mind ei häbisse Saa saata, ega hädasse.

3. Mind Issa heldus kaitsegu, Ja Poja arm mind ai-tagu, Ja püha Waimu walgustus Mo hingest saatku pimedust.

4. Mo Looja, seisa minu poolt, Mu Lunastaja, kanna hoolt; Oh rõõmustaja, ehita Mo südant oma andega.

5. Oh Issand, hoia, õnnista! Oh Issand! oma pale ja Müüd tõsta minu peale ka, Mull' anna rahu lõpmata.

Martin Behemb, † 1622.

21.

Punshel 12.

Ps. 57, 8, 9.

(65) 1. Mu süda! ärka üles Ja kiida Loojat lauldes, Kes kõik head meile annab, Ja muret ikka kannab.

2. Kui mina maha heitsin, Siis Issalt abi leidsin; Mind saatan ei saan'd neelda, Sest Jumal wõttis keelda.

3. (4) Sa ütlesid mull': waata, Mo laps, ma tahan saata, Et sa wõid päewa näha Ja oma tööd weel teha.

4. (5) So sõna sai mo kätte, Sest pääw on tulnud ette; Waew on mult ära läinud, Mind oled uueks teinud.

5. (6) See eest ma sind müüd tänan, Suurt auu sulle annan, Toon ohwriks õhkamisi Ja anniks palumisi.

6. (7) Meid ära wõta laita, Sa waimuga mind aita; Sa tead, et ei ole Mul muud, mis anda sulle.

7. (9) Mo tööd las' korda minna Ja õnnista kõik fina; Ma annan sinu kätte kõik, mis ma wõtan ette.

8. (10) So õndsus jäägu mulle, Mo süda hooneks sulle, So sõna mind fiin toitku, So juure taewa aitku.

Paul Gerhardt, † 1676.

22.

Bunſchel 233.

Pf. 92, 2. 3.

(60) 1. Ma ſüdameſt ja meeleft Nüüd wara hommikul Sind tänan kõigeſt wäeſt Ja kunni elu mul. Oh Sumal taewa ſees! Sull' tänu, kiitus olgu, Kõik ſinu auuks tulgu So Poegas Teefuſes.

2. So armu olen maitſnud Ma täna ööſel tõeſt', Seſt ſina oled kaitſnud Mind mitme kahju eeſt. Sind palun mina weel: Mull' patud andeks anna, Ja ära wiha kanna Mo ekſituste peal'.

3. Sa täna armuſt hoiä Mind kurja waimu eeſt, Et tema ſüüd ei leia Mo ſõnaſt ega tööſt; Mind peaſta patu wäeſt, Ja hoiä wangipõlwe, Ja wee ja tulekahju, Ja kurja ſurma eeſt.

4. So hoolde wara, hilja Ma annan ülemad, Mo ihu, hinge, wilja Ja perewanemad, Kõik annan, Iſſand, full; So kätte ſuguwõſa Ja kõik, mis on mo oſa, Mis oled andnud mull'.

5. Laſ' omad inglid olla Mo juures alati, Ja hädas appi tulla, Et kurat ühtegi Wõi kahju teha mull', Ei ihu, hinge wõtta, Ei ka mind kurjaſt' petta, Ehk tema kiuſab kül.

6. So hoolde ja ſo kätte Tääh, armas Sumal, nüüd Kõik, mis ma wõtan ette, Sa annad andeks ſüüd! Sult tuleb ilma peal Kõik rõõmuſtus ſiin waewas, Ja wiimſelt elu taewas; Tee, nii kui tunned teal.

7. Nüüd aamen mina laulan, Ei karda ühtegi; So hoolde, Sumal, annan Ma nõuu ja teodgi; Tee, et kõik tööd ma teen, Kui riſtiinimene, Ja anna taewasſt õnne, Et ma ſeſt rõõmu nään.

J. Matheſius, † 1565.

23*).

Bunſchel 9.1)

1. Kui uneſt üles ärkan Ja filmad lahti teen, Siis laulan ſulle, Looja, Ja kiidan, Sumal, ſind.

2. Sa oled ööſel hoidnud, Mind kahju, kurja eeſt. Sa iſe oled walwand, Kui mina magafin.

3. Seſt tänan mina, Iſſa, Sind kõigeſt ſüdameſt, Ja palun, hoiä täna Mind ihu hingeä.

4. Oh jäägu ſinu rahu Mo ümber alati. Kõik minu elu olgu So auuks igaweſt.

(R. Körber.)

*) See laul ei ole ſtrikulauluraamatuſt, ka nr. 24 ja 26 mitte.

1) Waata „Iſſa“ nr. 11.

23.a

Bunſchel 276.

(56) 1. Kõik, mis ette wõtad ſa, Jeesufega alga; Jeesu jälgil jätmata Suhi oma jalga! Jeesufega ärka ſa, Puhkama ka heida! Kui on Jeesus ſinuga, Siis ſul abi leida.

2. Jeesuſt juba hommikul Palawaste palu, Et ta wai-gistada ſul Wõtaks waewa, walu. Dõl ja päewal heldemast Tema arm ſind hoiab, Kui ka kurat kawalast' Riufata ſind püütab.

3. Kui on Jeesus ſinuga, Siis ſaad rahu maitſta: Jeesus wõtab armuga Waenu eest ſind kaitſta. Tema peale looda ſa, Ara lootes wäſi! Uſu, ſiis ſind aitab ta, Kindel on ta käſi.

4. Kui ſa Jeesufega lääd Oma tööle, — waata! Jeeſus wõtab, — küllap nääd, — Sihile ſind ſaata, Siis on õnniſtus ſo peal, Töö ſiis kaſu kannab, Wiimaks ſulle Jeesus ſeal Taewariigi annab.

5. Iſſand Jeesus, iſe mind Suhatama tõtta! Minu töö, ma palun ſind, Oma hoolde wõta! Sinu nimel tööle lään, Õnniſta mind ſina, Siis ma tööſt ka tulu nään! Amen, ütlen mina.

24.

Bunſchel 175.

1. Sull' ma laulan üles tõuſtes, Maha heites tänan ſind; Hinge hoidja, ihu toitja, Igawest' ma kiidan ſind! Mind ſo tiiwad warjawad, Kui mo meeled magawad.

2. Iſa armuga nüüd wõta Minu laulu kuulda ſa. Mis mul on ſull', Jumal, anda? Misga taſun ſulle ma? Tänu ſuuſt ja ſüdamest Sinule ſo warju eest.

3. Mis on täna tarwis mulle, Kaeban, helde Iſſa, ſull'; Olgu, mis ma wõtan ette, — Anna oma õnne mull'. Üle palwe rohkeſte Õnniſtad ſa heldeſte. (J. W. Jannſen.)

25.

Bunſchel 48.

(61) 1. Ma kiidan ſind, mo armas Iſſa taewas, Nüüd wara hommikul ſes elu waewas; See armu eest, mis ſa mull' wõtnud näita, Sind tahan kiita.

2. (6) Dh Iſſand! minu ſüda, ſuu ja mõte So armu kiidab kõige ilma ette, Mis kõikis paikus ma ſaan'd ſinu wäest, So rohkeſt käest.

3. (8) Tee, et ma olen, kui mo kohus, waga, Et ma ei nõua patu himu taga, Et, mis mo kuri süda püüab teha, Ma jätan maha.

4. (11) Mull' anna täna oma wäge näha, Et oma tööd ma jõuan hästi teha, Et ma so meele pärast ifka olen Ja pühast' elan.

26.

Punſchel 31.

1. Et pühapäew on tulnud nüüd, Siis lähen mina rõõmsast' fiit, Ja tahan kogudusega Sind, Issand Jumal, tänada.

2. So päike paistab kauniste, Ja linnud laulwad rõõmsaste, Kõik maa ja taewas kiitwad sind, Oh Issand, kuule siis ka mind!

3. Sa anna seda tänapäew, Et lõpeb kõik maailma waew; Kui kuulen sinu õnnistust, Siis tundku süda rõõmustust.

(K. Körber.)

IV. Õhtu laulud.

27.

Punſchel 24.

Pf. 18, 29.

(89) 1. So looja läinud päikene, Ja jälle tuleb pime öö; Mo walgus, Jeesus, ole sa, Et minu jalg ei kummista.

2. Sind tänan mina südamest, Et isalikust heldusest Sa täna kõige kahju eest Mind oled hoidnud omast wäest.

3. Kui wihastand sind oleme, Kõik seda andeks palume; Süüd meile ära arma sa, Meid lasse rahus hingada.

4. Meil' inglid wahiks läkita, Et kurat meid ei hukuta; Meid hoia kõige kahju eest Sel öösel oma armu wäest!

Mic. Hermann, † 1561.

28.

Punſchel 117.

Pf. 68, 8.

(94) 1. Nüüd hing'wad inimesed, Mets, weised, linnukesed, Ja loomad magamas. Oh tõuse, meel ja mõte Nüüd üles, wõta ette, Mis Looja meele pärast on.

2. Ja kuhu päike jäänud? Ja on jo looja läinud, Dõ asemele saan'd; Et mingi, sest mo walgus On minu sees mo Jeesus, Kes minu südant walgustan'd.

3. Pääw on nüüd otsa jõudnud, Sa kuldseid tähed sõudnud
So taewa õuele; Ka ma saan nõnda olla, Kui Jeesus
kutsub tulla Mind waewast taewa rõömule.

4. Mo ihu woodi lähed Sa riided ära wõtad, Mis
surma tähendab. Küll pärast saab mu keha Diguse kuube näha
Misga mind Kristus ehitab.

5. (6) Mo ärawäfind keha! Lööd poole enam teha, Nüüd
wõta magada; See aeg küll jõuab tulla, Mil sul wõib wal-
mis olla Seal mullas ase hingada.

6. (7) Mo filmad raskets läawad Sa praegu kinni jää-
wad, Kus jääb hing ihuga? Neid oma hoole wõta, Mull'
waesjel abiks tõtta, Sa Israeli kaitseja.

7. (8) Mind tiiva alla wõta, Oh Jeesus! hästi kata Sa
kanapojufest. Kui kurat tahab neelda Mind, lase inglid keelda:
See laps ja jäta rahule.

8. (9) Ka teil, mo armjad, olgu Hea öö, ja ärgu tulgu
Teil häda, waewa ka; Head und teil Sumal andku Sa woodi
ümber pandku Sa ingliväed wäed walwama.

Paul Gerhardt, † 1676.

29.

P u n s c h e l 18.

Pf. 121, 7.

(95) 1. Nüüd on see pääw jo lõppenud, Sa päike looja läin'd.
Kõik magab, mis on wäsinud Sa nuttes waewa näin'd.

2. Sul, Sumal, pole hingamist, Ei maga, uinu sa; Sa
wihkad ifka pimedust, Et walguus oled sa.

3. So poeg on minu wahemees, Kui kohtu ette saan;
Ei saa ma hukka elades, Kui teda kumardan.

4. (7) See peale lähen woodisse, Sa uinun magama; Mo
Sumal walwab järgeste, Ei kurwaks ma siis saa.

5. (8) Kõik kuri mõte, tagane, Sa mine oma teed: Sest
Sumalale anname Nüüd hoonets sündamed.

6. (9) Kui mul on wast siin wiimne öö, See waewa elu
sees, Siis saada sa mind taewasse, Et seisas sinu ees.

S. Fr. Herzog, † 1699.

30.

P u n s c h e l 574).

Pf. 33, 18.

(107) 1. Wäfind olen, hingada Tahan ma, sest uinun ka;
Taewa isa, hoia sa Mind nüüd oma armuga.

¹⁾ Waata l'ja nr. 10.

2. Olen täna pattu tein'd, Ekstuse tee peal käin'd: Anna andeks armuga, Pese Jeesu werega!

3. Kõik, kes sugulased mull', Hoia oma warju al; Kõik, mis suur ehk wäikene, Täagu sinu hoolele.

4. Saiget südant rõõmusta, Märgi filmi kuiwata; Ekst-
jaid ja juhata, Paganaid ka walgusta.

Lutse Genjel, † 1876.

V. Kristuse tulemisest.

31.

Punjchel 246.

Matt. 20, 1—9.

(114) 1. Kuis pean wastu wõtma Sind, armas Jeesuke, Kuis sinul wastu tõtma, Mo hinge iluke! Oh Jeesus, Jeesus süüta Mo süda põlema Ja ise mulle näita, Mis sind wõib rõõmusta'.

2. So kogudus sind kiidab Ja tänab rõõmsaste; Mo süda lauldes näitab Ka enmast wapraste. Ma tahan auustada Sind, armas Jeesuke! So auu laotada, Kui ial mõistan ma.

3. Kõik oled sina teinud Mo õnneks heldeste. Kui oli hukka läinud Hing, ihu ühtlasi; Kui sain so riigist lahti, Kus rõõm on järgeste, Siis sinu läbi tehti Mind rõõmsaks, Jeesuke!

4. Kui surma, põrgu paelus Ma olin seotud, Siis peastfid lahti armus Mind, kes ma teotud. Sa annad taewa wara ja auu minule; Kõik rikkus lõpeb ära, — Ei ial lõpe see.

5. Ei üksgi taewast jätma Sind wõinud sundida, Mull' lunastajaks tõtma So arm sind sundis ka. Oh arm! Sa appi tulid Maailma rahwale, Kes patu hädas olid, Neid peastma heldeste.

6. Oh teie murelifed, Kes ristis olete, Oh teie hädalifed, See peale mõtelge! Oh see peal' julged olge, Kui teil on häda käes, Ja armu poole tulge, Ja õige abimees!

7. Ei ole tarwis teda Teil wäega tõmmata, Ja tunneb teie häda, Ja tuleb rõõmuga. Ja mõistab teie wiga, Ja mis teil' waewa teeb, Wõib lõpetada seda, Nii kuidas ise teab.

8. Ei ole wäga karta Teil oma patu süüd, Kõil Jee-
sus tahab matta Neid mere põhja nüüd. Ja toob siin patus-
tele Suurt armu, õnnistust, Ja kingib neile jälle uht kallist
pärandust.

9. Ei wõi teid hirmutada Ei ükski waenlane; Neid
Jeesus kaotada Kõl jõuab äkiste. Ta oma alamaile On õige
kuningas, Ja oma usklikuile Auuriiki valmistas.

10. Ja neile kangeks sundjaks, Kes teda wihtawad;
Neil aga rõõmustajaks, Kes teda ihkawad. Oh tule, tule, wal-
gus Ja wii meid ära siit; Wii sinna, kus on selgus Ja
rõõm ei lõpe mitt'.

Paul Gerhardt, † 1676.

32.

Bunſchel 59.

(112) 1. Kõige ilma õnnistus, Kõige rahwa rõõmustus Hat-
kab meile tulema, Kõik maailma aitama.

2. Wana aja ihaldus, Paradiisi töötus, On nüüd täiest'
täidetud, Rahwa mure lõpetud.

3. Waata, Issand Jeesus Krist, Kes meid peastab waen-
lastist, Tuleb taewa tellidest, Oma isa süle seest.

4. Wägi, wõimus, rahu ka Tuleb ühes temaga, Saadab
ära kaugele, Mis on kahjuks hingele.

5. Õndsja elu tahab ta Siin ja seal meil' anda ka;
Et saaks lahti taewate, Tuleb Sumal ilmale.

6. Oh siis rõõmustagem sest, Kiitkem kõigest südamest
Oma kallist Jeesukest Tema tulemise eest!

7. Saagu siis nüüd tänatud Jeesus, ja ka auustud!
Kõik, kes tema alamad, Kiitku oma kuningat!

32a.

Bunſchel 57.

(123) 1. Tänu olgu Sumalal' Kõikis paifus taewa al, Et
ta täitnud töotust, Saatnud meile õnnistust.

2. Kõik, mis wanast usklikud Himuga jo ootanud, Kõik,
mis neile kuulunud, On nüüd täiest' täidetud.

3. Abraami pärandus, Israeli õnnistus, Rahuwürst
Simmanuel, Neitsipöeg on ilma peal.

4. Ole terve tulemast, Õndsust mulle pakkumast, Minu
südant walmista Enesele armuga.

5. Tule, auu Issand sa, Minu sisse elama; Minu sü-
dant pühitse, Kõigest patust puhtaks tee.

6. Nii kui enne tulid sa Oma lahke armuga, Nõnda
olgu helde weel Minu wastu sinu meel.

7. Oh, mind ise kinnita, Sest ma olen rammuta, Sa ka saadan kurjaste Mind weel püüab omale.

8. Rõhu maha mao pea, Riku ära tema töö, Et ma usus kartmata Võin sind ikka teenida.

9. Kui kord jälle tuled ja Kohut mõistma auuga, Rõõmuga siis vastu lään, Sa so riiki ikka jään.

33.

Bunſchel 235.

Sej. 40, 3.

(119) 1. Müüd südant, inimene, Sa hästi walmista; So juure Teesukene, Siis wõtab tulla ka; Sa antud Sumalast Maailma walgustajaks Sa uue elu toojaks, Sa aitab wägewast'.

2. Oh wõta parandada, Siin südant auufaste, Häid kumbeid armastada, Kõik seada targaste! Sa wihta rumalust Sa ela alanduses, Ei mitte hooplemises, Sa põlga kawalust!

3. Kes alandust siin nõuab, On armas Sumalal; Kes kõrkust teha püüab, On tema wiha al; Kes aga õiglane Sa teeb, mis tahab Sumal, See walmistab end temal', Sell' tuleb Teesuke.

4. Müüd wõta walmistada Mind endal' heldeste, Mo peale halastada, Mo kallis Teesuke. Siin armu ajal weel, Oh tule südamesse, Siis tahan igaweste Sind kiita siin ja seal!

Valent Thilo, † 1662.

34.

Bunſchel 260.

Pj. 24, 7.

(120) 1. Müüd tehke kõrgeks wärawad Sa ukſed laiaks seda- maid, Sest auustuse kuningas Sa peastja on nüüd tulemas, Kes õnnistust toob eluga, Sest laulgem suure rõõmuga: Auu olgu Poojale, Mo armu andjale!

2. Sa on üks õige abimees, Suur tasandus on tema sees, Sa kroon on selge pühadus, Sa walitsus on halastus, Sa kõik mo häda lõpetab Sa minu südant rõõmustab. Auu olgu Poojale, Mo helde peastjale!

3. Oh õnn sell' linnal, õnn sell' maal', Kus ase on sel kuningal! Hea lugu südametel ka, Kus temal himu elada! Sa on see õige rõõmu päew Sa ainus õnnistuse kaew. Auu olgu Waimule, Mo rõõmu toojale!

4. Oh tehke kõrgeks wärawad Sa andke templiks süda- med, Neid ehitage rõõmuga Hea usu halja õkſtega, Siis

kuningas toob teilegi Kõik õnne, elu ühtlasi. Muu olgu Issale,
Mo armu andjale!

5. Oh tule, Õnnistegija, Mo süda on sull lahti ka!
Oh tule meile armuga Ja oma heldust ilmuta! So püha
Waim nüüd heldeste Meid saatku õndsas taewasse. Muu minu
nimele Nüüd, Issand, anname. Georg Wetzel, † 1635.

VI. Kristuse sündimisest.

35.

B u n s c h e I 481.

Serem. 23, 5.

(150) 1. Üks wõsuke on tõusnud Kõl õrna juure seest, Kui
wanemad on laulnud, Ja tuli Sesse joost; Kes talwe, külmal
a'al Tõi meile diekese Seal pimel südaõöl.

2. Seft kaunist wõsukesest Jesaias kuulutas; Ja sün-
dis puhtast neitsist, Mariast Betlemmas. See oli Issa nõuu,
Et lapsukene sündis Seal pimel südaõöl. 1605.

36.

B u n s c h e I 38.

Luuk. 2, 10. 11.

(132) 1. Ma tulen taewast ülewelt, Häid sõnumeid toon teile
sealt, Meid toon ma teile rõõmuga, Meid tahan mina kuuluta'.

2. üks laps on täna sündinud, Kui ammust ajast töötud.
See kaunis, ilus lapsuke On teie rõõm ja kallis õnn.

3. See on see Issand Jeesus Krist, Kes tahab aita
hädalist; See on see Õnnistegija, Kes teid wõib patust lunasta'.

4. Kõik õnne saate tema käest, Mis Sumal pakkund iga-
west', Et teie wõite meiega Nüüd taewas järgest' elada.

5. See olgu märgiks teile seal: Laps magab mähkmes
heinte peal, Ja see, kes kannab omas käes Maailma, —
see on sõime sees.

6. Seepärast läkki rõõmuga Nüüd karjastega vaatama,
Mis Sumal wõtnud kinkida Meil' oma armsa Pojaga.

7. Mo süda, pane tähele, Mis on, mis sõimes nähtakse?
Kes on see kaunis lapsuke? See on see armas Jeesuke.

8. Oh ole terve tulemast! Mind patust mitte põlgamast!
Sa tuled hädast aitma mind, Kes wõib see eest kül kiita sind?

9. Oh kõige asja tegija, Kui wäga halvaks lähed sa,
Et sina söimes magad seal See kõwa weiste põhu peal!

10. Eht läheks ilm weel laiemaks, Ja enmast kullal
hitaks, Ja oleks siiski kitsake, Ja kitsaks kätteks sinule.

11. So sammet ja so kallis siid On hein ja jäme riie
nüüd; Neis tahad enmast näidata Kui wägew taewa kuningas.

12. Sa tegid kõik heameelega, Et mina pidin nägema,
Et auu ja rikkus ilma sees Ei kõlba mitte sinu ees.

13. Oh wõta, armas Teesuke, Mo süda fängiks omale!
Oh wõta temas hingada, Et mina sind ei unusta.

14. Sest hüppan mina südamest Ja kiidan oma Teesukest;
Ma laulan suure rõõmuga: Mind, Teesus, ifka awita!

15. Nüüd kiitus olgu Jumalal, Sell' ainu Poja andi-
al! Sest inglid toowad rõõmsaste Meil' uue aasta sõnume.

Martin Luther, † 1546.

37.

P u n s c h e l 85.

Pj. 68. 5.

(128) 1. Immanuel, sa Teesus Krist, Sind kiidame, sa elu-
würst; Sa taewa lill ja koidutäht, Sa neitsi poeg, suur
kuningas. Halleluja!

2. Sull' taewa wäega laulame, Auu, kiitust sulle anname,
Et wõeriks meile tulid sa Nüüd oma suure armuga. Halleluja!

3. Sind algusest jo oodeti, So peale wanast loodeti;
Sind kaua aega ihkasiid Kõik wanemad ja prohwetid. Halleluja!

4. Oh et nüüd Issand Siionist Meid tuleks peastma
patu süüist, Et meile temast abi saaks, Siis Iisrael kül rõõ-
mustaks. Halleluja!

5. Sa hingad süin, Immanuel, Nüüd söime sees ja
heina peal; Meid katad, — ise alasti, Teed suureks, — ise
pijufe. Halleluja!

6. (13) Sest Halleluja laulan ma Nüüd igal ajal rõõmuga.
Seal taewas kiidan täiest' weel Sind lauldes, oh Immanuel!
Halleluja!

Paul Gerhardt, † 1676.

38.

P u n s c h e l 182.

(149) 1. Taewa tähed, ilma kohad, Ja sa kuldne lautus,
Mäed, orud, metsad, luhad, Kõrgus ja ka sügawus, — Kõik
nüüd kiites rõõmsad olge, Lauldes Issa ette tulge!

2. Aga sa, oh inimene, Laua waljumine weel, Et armas Jeesukene Magab söimes heinte peal. Ingli lau taewast kuule, Karjastega kiitma tule!

3. Rõõmu heal on kuulda taewas, Rõõmu kuulda ma peal ka, Rõõmu, rõõmu igas paigas, Rõõmu ilma otsat Maria meil' lapse toonud, Jumal inimeseks saanud!

4. Tere, tere, õnnetooja, Tere maa peal, Jeesuke! S laseks sai ilma Looja, Et meid tõstaks taewasse. Kristus to wast tuli maha, Et meid patust wabaks teha.

39.

P u n s c h e l 202.

1. Joannes 4, 14.

(148) 1. So söime juures seisan ma, Oh Jeesus minu eli Mis andsid enne mulle sa, Nüüd tahan anda sulle: Ma a nan ihu, hinge, meelt Ja südant, palwet, lauluhealt, S wõta seda wastu!

2. (3) Weel enne, kui ma sündisin, Siis sündisid ja mul Ja enne, kui sind tunda sain, Mind wõtsid oma sülle. K ma ei olnud loodud weel, Siis walmistas so helde meel W oša taewa riigis.

3. (4) Mul oli raske patu öö, Ja sa said päewaks mul S eks päewaks, mis mo hingele Tõi walgust, rõõmu jälle. S armu päike, sina ka Mo usku süütsid põlema, — Kui il on so paistus!

4. (5) So peale waatan rõõmuga, Ei tüdi ma sind nähes Muud midagi ei taha ma, Ei wäsi seda tehes. Oh oleks me sarnane, Nii sügaw, lai mo hingeke, Et wõiks sind wastu wõtta

5. (9) Kõik ilma wara, auu ja lust Ei wõi sind rõõmsa teha. Sa jätsid taewa õnnistust, Sa tahtsid waewa näha Siin meie eest, et hingeke So läbi jõuaks rahule, — Kui wõin sind see eest kiita?

6. (10) Üht asja, armas Jeesuke, Nüüd armust mul anna, Et südames sind, kallite, Ma wõiksin ikka kanda. Min omaks söimekeseks tee, End heida minu hingesse Ja rahuld mind täida!

Paul Gerhardt, † 1676.

40.

P u n s c h e l 15.

Jes. 11, 1. 2.

(134) 1. Nüüd Jumalale auustust, Kõik andkem südamest Kes täna taewa lahti teeb, Meil peastjaks Poja toob.

2. Kes Issa sülest tuleb, see Saab waeseks lapses teal.

Waat', söimes ase temale On kõwa heina peal.

3. See Issand jätab meelega Kõik auu järele. Ja wõtab ennast alanda', Kui waene sulane.

4. (7) See, kes mind tõstab ifandaks On meie sulane. Kuis wõiks end näita heldemaks Mo hella Teesuke?

5. (8) Müüd Teesus paradiisi meil' Teeb lahti wägewast'; Si keela Keerub inimest Seal sisse minemast.

Nicolai Hermann, † 1561.

VII. Uue aasta laulud.

41.

P u n j e l 128.

(159) Uut aastat meie algame, Ja sind, oh Teesus, palume, Et aitad seda aastat ka Meid lõpetada kahjuta. Oh anna rahu, sigidust, Ja pärast hinge õnnistust!

Georg Werner, † 1643.

42.

P u n j e l 12.

Ps. 40, 12.

(155) 1. Müüd palugem ja laulgem Ja rõõmu healed tõstkem, Et Sumal meid on kannud, Meil' elu rammu annud.

2. Me aasta aastalt läame, Ja tema armu näame, Ja sigidust meil' annab, Meid wanast uude kannab.

3. Kül meie mõnda päewa Siin ilmas näeme waewa, Kus wiha, waen ja sõda Meil' saatwad palju häda.

4. Nii kui truu ema isi Siin hoiab lapsukesi, Et neil ei sünni wiga, Kui tuleb rist ja häda:

5. Kül nõnda wõtab heldest' Ka armas Sumal järgest' Meid oma süles kanda Ja meile abi anda.

6. Sa, meie elu hoidja, Sa kõigerikkam toitja, Si abi keegi anna Meil', kui sa hoolt ei kanna.

7. Ma kiidan sinu wõimust, So armu ja so truudust; Sest sinu wägew käsi Mind kaitsemast ei wäsi.

8. Oh Issa, meie tõtta, Ja palweid wastu wõta! Meil' ristis rõõmu anna, Et wõime wastu panna.

9. Sa kannatust meil' anna Ja nende eest hoolt kannu, Kes sinu heldust püüdwad, So õndsust taga nõuudwad.

10. Oh keela waenu healed, Meil' anna rahu meeled,
Siis lõpivad wiletsused Ja juured ahastused.

11. So õnnistus meil' tulgu Ja meie juures olgu,
Et kuhu ial lääme, So armu, heldust nääme.

12. Sää waestel' lastel' isaks Ja nende hoolekandjaks!
Sää efsijatel' saatjaks, Ja hädalistel' waatjaks!

13. Kõik haigeid wõta aita, Meil' terwist jälle anda;
Kõik kurbe röömustada, Meil' muret wähendada!

14. Sa wiimselt weel, mis enam Ning meile kõige
õndsam: Sa waimuga meid täida, Sa taewa teed meil' näita.

15. Kõik seda wõta fina Meil' kõigil', palun mina,
Nüüd uuel aastal anda Ja me eest muret kanda.

Paul Gerhardt, † 1676.

VIII. Kristuse ilmutamisest.

43.

P u n f c h e I 53.

(50) 1. Teesus, hüüa mind Ilmast, et ma find Wastu
wõtan, sulle tõttan, Teesus, hüüa mind!

2. Üksi Petlehem, Ei Jerusalem, Meile annab, mis
meid toidab, Ei Jerusalem.

3. Kallis Petlehem! Kõige ilusam! Sinust tuleb, mis
mind kaitseb, Kallis Petlehem!

4. Nüüd ei ole sa Mitte auuta; Kõigel' rahwal,
paganatel' Saadad walgust sa.

5. Näita tähte mull', Et maailmast full' Ma wõin
tulla, sinul olla, Näita tähte mull'!

6. Siis find, Teesuke, Leian peagi; Ohkamisi, palumisi
Toon ma sinule.

7. Ara põlga mind, Aita, et ma find Hästi tunnen,
waga olen, Ara põlga mind!

8. Teesus! aita mind, Et wõin armust find Thaldada,
armastada, Teesus, aita mind!

9. Kallis armuke, Tee, et sinule Kiitust amman, find ka
tänan, Kallis armuke!

Adam Drese, † 1701.

44.

P u n f c h e l 161.

Matt. 2, 11.

(163) 1. Seesus, imetäheke, Jakobist ja meile tõusnud! Oh kuis ihtab hingeke Sind, kes lunastama tulnud, Et ta sind ka kummardaks, Tartadega auustaks.

2. Uju kulda sulle toon, Mis sa ise mulle annud, See on kallis, ilus kroon Mis sa mulle päha pannud, Risti tules puhasta Minu usku armuga!

3. Palwe wiiof sinule, Seesus, meele pärast olgu; Pühast Waimust minule Lapse õhkamine tulgu, Et, kui palwetan siin ma, Wõiksid: Namen ütelda.

4. Mirriks wõta wastu ka Minu patukahetsemist! Truu ja helde oled sa, Annad andeks üleastmist. Seesus — kiidan rõõmuga — Wõtab ohwrid wastu ka.

Erdmann Neumeister, † 1756.

IX. Kristuse kannatamisest.

45.

P u n f c h e l 328.

Joann. 1, 29.

(191.) 1. Üks tallekene lepitas Maailma eeskütused, Ja puu peal surses kaotas Patuste kõwerused; Ja käis nii haige, wigane, Ja tapeti nii hõelaste, Ei olnud rõõmu temal; Sai naertud, ära teotud, Ja suures hädas surmatud, Ning kandis kõik heal meelel.

2. See tall on minu armas wend Ja hinge Lunastaja, Sest Issa teda läkitand Mo lepitajaks saama. Ja ütles: Mine, armas Poeg, Ja lepita neid ära kõik, Kes pidid põrgu saama. Kõik need on wangis kängeste, Sa wõid neid peasta heldeste, Kui oma elu annad.

3. Heal meelel, Issa tahan ma, Poeg ütles, seda teha, Mis ial peale paned sa, Kõik waewa tahan näha. Oh arm! oh imeline arm! Mind armastad, kes olen põrm. See armust meile tuli, See armust läheb surema, Ja hauda maetakse ka, Kes Jumala poeg oli.

4. (5) Ei wõi see ilmas elades Mo meelest ära minna, Sind pean armsaks südames, Mind armastad sina. Mo südamesse walguus jääb, Kui tema surses lõhki lääb, See on mul

findlast' teada; So omaks tahan mina ka, Nii kaua, kui siin elan ma, Ja igawestgi jääda.

5. (6) So heldust tahan üffines, Siin ikka kuulutada, Ja nii kui suudan iganes, Sull' ohwriks ennast anda. Sind tahan wäga tänada, Ja sinu nime lauluga Mo elu ajal kiita. Mis head sa tegid minule, Kõik tahan auuks sinule, Kui kohus, mälestada.

6. (9) Mul pole surma karta ka, Mull' eluks on so weri: Kui juhtun wiletsusse ma, Siis see on minu wari; Kui kipub peale kiufatus, Suur raske mure, kurwastus, Siis temast armu oodan, Et saaksin temast kinnitud, Ja hädas, ristis röömustud, Kui tema peale loodan.

7. (10) Kui tuleb wiimaks mulle ka, Siit taewa riiki minna, Siis tahaksin so werega Ma ehitatud olla; See olgu hinge ehteks mull' So Issa ees, et wõikfin sull' Kõik meele pärast olla, Siis olen sulle kihlatud Ja ilufaste ehitud, Ja jään so päranduseks.

Paul Gerhardt, † 1676.

45a.

B u n s c h e l 294.

(167) 1. Armas Seesus, armastaja, Kallis Õnnistegija, Kristi-surma kannatada Wõtsid raske waewaga; Mo heaks tapatal ja olid, Pidid surma minema; Kõik maailma pattu tulid Maksua oma werega.

2. Arm, kes sina oled nutnud Õlimäel ärdaste, Kes ja waewa sisse tõtnud, Et mind tõsta taewasse; Armastusest sina kandsid Issa kange wiha seal, Surma sisse ennast andsid, — Nii mind peastid surmast teal.

3. Arm, kes julgest' oled kandnud Teotamist, pilkamist, Arm, kes pole raskeks pannud Wiimast surma wõitlemist; Arm, kes heldust mulle näitsid, Siis kui rammu otsa saan'd: Arm, ka siis, kui hinge heitsid, Dled weel mind armastan'd.

4. (5) Arm, kes kinnitasid mulle Oma wiie haawaga, Et ma pidin jääma sulle, Sinu omaks lõpmata. Arm, siis sinu helde süda, Walu täis ja werine, Waigistagu kõik mo häda, Mis mind koormab raskete.

5. (7) Arm, kes surma waewa näinud, Ja mo külma hinge eest Külma hauda oled läinud, Sind ma tänan südamest! Sina walus hinge heitsid, Et ma wõikfin elada, Õndsuse ja mulle saatjid: Igawest' mind armasta!

46.

Bunſchel 221.b¹⁾

Jef. 53, 7.

(181) 1. Oh süüta Tall, oh Jeesus! Sind risti küljes surmati. Suur oli sinu kannatus, Ehk sind kül kurjast' põlati. Kõik patud sina kandsid, Ja enamast peastjaks andsid, Meil' anna armu, oh Jeesus!

2. Oh süüta Tall, oh Jeesus! Sind risti küljes surmati. Suur oli sinu kannatus, Ehk sind kül kurjast' põlati. Kõik patud sina kandsid, Ja enamast peastjaks andsid, Meil' anna armu, oh Jeesus!

3. Oh süüta Tall, oh Jeesus! Sind risti külges surmati. Suur oli sinu kannatus, Ehk sind kül kurjast' põlati. Kõik patud sina kandsid, Ja enamast peastjaks andsid, Meil' anna rahu, oh Jeesus!

Nic. Decius, † 1529.

47.

Bunſchel 117.

Jef. 53, 4.

(197) 1. Oh waata, inimene, So armas Jeesukene, See on siin risti peal! See auu Issand kõrgest, Tad teotakse järgest', Poob maa ja taewa wahel seal.

2. (3) Kes on siis nõnda ekk'nud, Ja hirmsaste sind pekk'nud, Mo helde Jeesuke? — Sa pole paha teinud, Ei kurja tee peal käinud, Sest kõigest waba oled sa.

3. (4) Oh! mina tegin seda, Mo patud pekk'sid teda, Kes oli patuta; Mo rasked ekk'tused, Mo hirmsad kõwerused Ja peale tulid otsata.

4. (5) Mind pidi käsist, jalust, Nii seotama pörgus, Kui tehti sinule. Need piitsad, kõied, paelad, Need reiad, wermed, haawad, Need pidid saama minule.

5. (6) Mull' appi sina tulid Ja oma selga panid Mo suured patusiüüd. Sind tehti tapataleks, See tuli mulle õnneks, So walu kosutab mind nüüd.

6. (7) Sa mulle armu näitad, Käemeheks heldest' heidad Mo suure wõla eest: Sa naerukrooni kandsid Ja enamast surma andsid, Ei pannud wastu kannates.

7. (8) Nii minu waese pärast, Mind peasta patu hädast, Sind hirmsast' waewati. Surm, patt ja kõik mo wiga, Mis mind siin paneb hukka, Meid sinu hauda maeti.

¹⁾ Waata „Hja“ Nr. 1.

8. (9) Oh sina, helde Jeesus! Kõl see on minu kohus,
Sind wäga tänada, Sa kõigest omast jõuust, Suust, südamest
ja nõuust, So heldust üles rääkida. Paul Gerhardt, † 1676.

48.

Bunſchel 237.

Jes. 50, 6.

(196) 1. Oh Jeesus, minu walu, So raske kannatus, See saa-
dab mulle elu, See on mo rõõmustus; So reiad, wermed,
haawad, So libuwitsja kroon, Mull' õnnistuseks saawad Siis,
kui mul häda on.

2. So suhu hõelast' löödi, Sa kõige wägewam! Sind
hirmsast' ära naerti, Sa kõige ilusam! Kõik inglid kummarda-
wad Sind suure auuga, Müüd hõelad teotawad Sind kurja
kombega.

3. (4) Kõik, mis sa, Issand, kannud, On minu koorem
wist. Ma olen seda pannud So peale, Jeesus Krist. Siin
seisan mina waene, Kes wiha teeninud; Mull' ole armuline!
Sa oled peastnud mind.

4. (5) Oh minu kallis hoidja, Mo hinge karjane, Sa
kõige parem kaitsja, Mis teed sa minule? Mind oled õpetanud
Kõl oma sõnaga, Mind armsast' juhatanud Ka wainu anniga.

5. (6) So libe surma häda, See annab elu mull', Ei
unusta ma seda, Ma elan jälle full'. Oh kuule, mina palun,
Mo palwet heldeste, Ma loodan sinu peale, Ei sinust tagane.

6. (7) So pühast kannatusest Siin mina rõõmustan, Kui
kõiges wiletsuses, Ma seda mälestan. Kui saab so surma läbi
Head aset minule, Siis kaob minust häbi, Ma lahkun rõõmsaste.

7. (8) Oh armas Lunastaja! Sind tänan südamest; Sa
oled lepitaja, Mind peastsid surma käest. Oh lase mind siin
loota So peale kindlaste, Siis wõin ma elu oota So käest
julgeste.

8. (9) Kui ilma jätan maha, Siis ära jäta mind, Kui
jääb kõik rikkus taha, Siis igatsen ma sind; Kui wõtab lõhki
minna Mo süda waluga, Siis kosuta mind sina, Seal oma
werega.

9. (10) Mind rõõmustama tule, Kui hing mul keele peal,
Mo õhkamisi kuule, Kui kaob minu heal. Kui sinu peale loo-
dan, Ring usun kindlaste, Siis surmas elu oodan Sa suren
õndsaste.

Paul Gerhardt, † 1676.

49.

P u n s c h e l 37.

Kol. 1, 14.

(185) 1. Sind tänane, oh Jeesus Krist, Et sina surid meie eest, Ja maksid meie patu süüd, Et patust lahti saame nüüd.

2. Meid surmast peasta, Jeesuke, Sa Jumal ja ka inime; Sa oma wiie haawaga Meid wiimsest hädast awita.

3. Oh hoia, Issand, omast wäest Meid kõige patu häbi eest. Meil' anna ristis kannatust Ja surma tunnil rõõmustust.

4. Ses lootuses meid finnita, Et meid ei jäta maha sa, Et meile lahti taewa tee, Kui surmast läbi läheme.

Chr. Fischer, † 1600.

49a.

P u n s c h e l 197.

(171) 1. Kui patt teeb waewa mulle, Oh Issand Jeesus Krist, Siis tuleta mull' meele, Et sina surid minu eest Ja maksid kõik mo patu süüd Seal ristisamba küljes, Et kõik on tasa nüüd.

2. Oh imelikku heldust, Kui mõtlen südamest, Et isand ise nuhtlust On kandnud orja eest; Kes õige Jumal igawest', End andis surma sisse Ja suri minu eest.

3. Mis kahju mulle teha Võib nüüd mo patu hulk? Suur Jumal on mo peastja! Kõik minu patu wõlg On makstud Jeesu werega, Ei ole enam karta, Et põrgu lähen ma.

4. Seepärast tänan mina Sind, Issand, südamest So walu ja so piina Ja süüta surma eest; Ma kiidan sinu abastust, So waewa ja so walu Ja sinu halastust.

5. Mis kannatanud sina, See kihutagu mind, Et kurja wihtkan mina Ja teenin, Issand, sind, Et ial ma ei unusta Kui palju see sull' maksnuud, Et õndsaks saaksin ma.

6. Kõik risti, waewa, häda, Ja naermist, pilkamist, Mind aita kanda seda So auuks, Jeesus Krist, — Maailma ära salgada, Ja sinu jälgis käia, — Sest seda tahad sa.

7. (8) Oh tee, et sinu haawad, Kui wiimne tund on käes, Mull' kinnituseks saawad, Et loodan usu wäes See peale üksnes kartmata, Et sinu kallis veri Mind suudab puhasta'.

50.

P u n s c h e l 48.

Lut. 23, 22.

(174) 1. Mis oled sina, armas Jeesus, teinud, Et sina oled surma sisse läinud? Mis on so süüd, so patt, so töö, so sõnad, Et risti kannad?

2. Üks kibuwitsa kroon full' pandi päha, Ja löödi piit-
saga so püha keha, Ka sappi, äädikat full' juua anti, Sind
risti pandi.

3. Mis on sul, Issand, süüd, mis oled eef'mud? Sind
minu rasked patud nõnda peksnud. See pandi, Issand, mis ma
teinud wõlga, Müüd sinu selga.

4. Kuis imelik on sinu heldus näha! Hea karjane näab
lammaste eest häda. Issand, kes õige, sulaste eest maksab,
Kõik wõlga tasub.

5. See lähab surma, kes head teed on käinud, See elab,
kes on ikka kurja teinud; Siin peaseb surma teeu'ja inimene,
Teesus jääb kinni.

6. Head pole jalust saadik minust leida, Ei ma wõin'd
omast wäest hea tee peal käida, See eest ma pidin kandma
põrgu waewa, Sa annad taewa.

7. Oh kallist armu! mis sa meile näitsid, Et sina meie
töö eest hinge heitsid. Ma elan rõõmsast' ilmas, mis on kuri,
Ja sul on mure.

8. So armu näitse, Issand, ilmas lajal, Ma pean seda
kiitma igal ajal. Kes saab full' sarnast kiitust ette kanda, Kui
sünnib anda?

9. Ei wõi mo meel, oh Issand, mitte mõista, Kui suu-
reks tuleb sinu armu tõsta. Kuis ma wõin maksta kõik, mis
oled teinud, Ja waewa näinud?

10. Weel siisgi on, mis tahad, Issand, sina, Kui liha-
himud ära surman mina, Et nemad uuest' mulle ei tee wiga,
Ei põrgu lükka.

11. Et see ei ole mitte minu wäes, Waid ükspäimis,
Issand, sinu käes, Siis palun kurja himu wastu abi, So
Waimu läbi.

12. So armu tahan mina meeles kanda Ja oma südame
full' ära anda, Ei taha mina muud, kui seda teha, Mis sa
wõid näha.

13. Kõik tahan mina sinult wastu wõtta, Ei ristas, wae-
wasgi sind maha jätta; Ei pea sinust saama surm ja häda
Mind lahutada.

14. Ehk see kül on so ees kõik tühi asi, Mis sinu meele-
heaks siin teeb mo käsi, Tad siisgi wõta wastu armu läbi,
Et nään so abi.

15. Kui ma saan näha, Issand, sinu trooni, Ning minu pea seal kannab auukrooni, Siis tahan mina sinu nime kõrgest' Seal kiita järgest'.

Joh. Heermann, † 1647.

51.

P u n s c h e l 300.

Jes. 53, 6.

(169) 1. Jeesus, surma äravõitja, Jeesus, sa tood elu mull', Minu kallid hinge hoidja, Ennast annan omaks sull', Kes sa walust waewa näinud, Sa mo eest ka surma läinud. Tuhat korda tänan sind, Jeesus, et sa aitad mind.

2. Sina oled näha saanud, Maeru, sülg, teotust; Sidumisi kannatanud, Haaru ja muud häwitust, Et mind waest sa wõiksid peasta, Patu kõitest taewa tõsta. Tuhat korda tänan sind, Jeesus, et sa aitad mind.

3. Kül sa lasksid ennast peksta, Armetumalt waewata, Et sa wõiksid pattu maksta, Tasuda mo wõlga ka. Sina lasksid minu õnneks Ennast teha õnnetumaks. Tuhat korda tänan sind, Jeesus, et sa aitad mind.

4. Wallatumad teotasid, Pikkasid sind otsata, Sinu pea ehitasid kibuwitsa krooniga, Et sa wõiks mind rõõmustada, Sa auukrooni mulle saata. Tuhat korda tänan sind, Jeesus, et sa aitad mind.

5. Kui sind peksti minu pärast, Et ma walust peaseksin, Kaebati so peale kurjast', Et ma rahu leiaksin. Rõõmuta sa ristis poonud, Seega mulle rõõmu toonud. Tuhat korda tänan sind, Jeesus, et sa aitad mind.

6. (7) Sinu alandus ja häbi On mo uhkust tasunud, Sinu kurwa surma läbi Saan ma surmas rõõmustud. Teotust sa kannatanud, Muu sest ma olen saanud. Tuhat korda tänan sind, Jeesus, et sa aitad mind.

7. (8) Müüd so häda meeles kannan, Jeesus, kõigest südamest, Sulle ikka tänu annan, Haawa, walu, surma eest; Et sa mo eest surma läinud, Tuhat korda waewa näinud Sa nii kallist' peastnud mind, — Igawest' ma tänan sind.

E. C. Homburg, † 1681.

52.

P u n s c h e l 37.

Mat. 15, 46.

(200) 1. Oh Issand Jeesus Krist, kes sa Müüd haudas wõtnud puhkada, Laf' meid ka sinus hingada, Sa waga elu elada.

2. Meid, keda ostsid werega, Meid kõiki, Issand, kinnita;
Meid pimeduses walgusta Ja Issa juure juhata.

3. Sind täname, sa ohwri Tall, Et surid risti waewa
al. Dh saada, et so surma piin Saaks eluukseks meile siin.

G. Werner, † 1643.

X. Ülestõusmise laulud.

53.

B u n s c h e I 202.

Rol. 3, 1.

(207) 1. Mo meel ja süda, ärka sa, Dõ on jo mööda läinud.
So kallis Õnnistegija On hauast wälja peasnud. Ja tõuseb
üles auuga Ja tuleb sulle armuga, Dh wõta teda wastu!

2. Uut elu wõta algada Ja patu hauast tõuse; Sa
usu jooksmist lõpeta, Ja waata üles taewa, Ja otfi, mis on
ülewel, Kus Teesus on, ja ela teal Kui ristiinimene.

3. Siis unusta, mis maha jääb, Mis ülewel on, otfi!
So usufilm seal Teesust näab, See peale julgest' looda! Maa-
ilma wõid ja rõõmuga, Siis jalge alla tallata, Ja taewast
taga nõuda.

4. Kui sul on raske mure teal, Kül Teesus ära wõtab;
Siis laulgu rõõmsast' sinu heal, Et Teesus appi tõttab. Sa
heida muret koguni See peale, kes nüüd auuga On surmuis-
t üles tõusnud.

5. (6) See lõukoer Tuuda sugust on Waenlase ära wõit-
nud. See tall, kes ära tapeti, On meile õndsust saatnud.
Kõik wõimus jäänud temale, Ja naeruks saanud waenlane, —
Meil on nüüd rahu, elu.

6. (7) Mo süda, wõta õieti Nüüd patul' wastu panna.
So Teesus tahab heldeste Ka sulle abi anda, Et sina tema
wäega Wõid uskus teda teenida Ja uues elus käia.

7. (8) Miks kardad sina kuradid, Mis ilm ja surm wõib
teha? So wägew Teesus elab nüüd, Ei ta siin jäta maha.
Kõik nõrku tema kinnitab Ja hädalisi awitab, Kui wägew ärawõitja.

8. (9) Dh armas Issand Teesus Krist, Kes tõusid sur-
mast üles! Meid peasta surmast, kuradist, Meid hoia omas
süles! Dh aita oma Waimuga Meid nüüd uut elu algada,
So püha nime auuks.

Laurent. Laurentii, † 1722.

54.

P u n s c h e l 310.

1 Kor. 15, 57.

(203) 1. Kristus on meie patu eest Kõik surma wangiks saanud, Ja üles tõusnud surma käest, Ja meile elu toonud; Siis peame nüüd rõõmuga Sest Sumalat kõik tänama Ja laulma: Halleluja, Halleluja!

2. Ei olnud ilmas ühtegi, Kes jõuudis surma võita; Kõik seda tegi patu süüd, Ei olnud waga leida; Sest tuli surm nii kermeste Ja meelewald sai temale, Ja pidas meid kõik wangis. Halleluja!

3. Siis tuli Issand Jeesus tõest, Ja heitis meie peale Suurt armu, peastis inimest, Ja wõttis surmalt jälle Kõik tema suure wõimuse, Et paljas wari temal jäi, Ja astel kadus ära. Halleluja!

4. Kui elu wõitles surmaga, See oli ime sõda; Siis pidi katki minema Seal kange surma oda; Ja kiri seda kuulutab: Surm surma ära kaotab, Surm on nüüd naeruks saanud. Halleluja!

5. Siin risti tules küpsetud See paasatallekene, Kui Sumal ise rääkinud, See helde Jeesufene. Ust tema weri tähendab, Ust surma seega hirmutab, Ei tapja-meisse puudu. Halleluja!

6. Nüüd pidagem kõik rõõmsaste Suurt kallist Paasa püha, Et Kristus on nii armsaste, Meilt käänanud Issa wiha; See wõtku oma armuga Ka meie südant walgusta, Et patu õõ meist lõpeb. Halleluja!

7. Oh saatkem ära südamest Kõik wanad tigidused, Ja heitkem ära enestest Kõik kurjad himustused, Siis tahab Kristus ise ka Meid sõõta oma armuga, Ei falli ust muud elu. Halleluja!

Martin Luther, † 1546.

55.

P u n s c h e l 85.

Ps. 118, 24.

(212) 1. See pääw nüüd meile kätte sai, Mis meile suure rõõmu tõi. Kõik waenlased on wangis seal, Ja rõõm ja rahu ilma peal. Halleluja!

2. Kõik Issand ära wõitnud nüüd, Nii kuradid kui patu süüd, Ja põrgu, häda, waewa ka, Kui täna üles tõusis ta. Halleluja!

3. (5) Surm saagi jättis järele, Sest elu wõitis wapraste.
Nüüd surma wõimus otsa sai, Ja Kristus meile elu tõi. Halleluja!

4. (9) Maa, päike, teised loomad ka, Mis kurwad olid
hirmuga, Need rõõmustawad täna nüüd, Sest Kristus wõitis
waenlase. Halleluja!

5. (10) Sest rõõmustame meie ka, Ja laulame Halleluja
Nüüd sulle, Issand, südamest, Et tõusid üles meie eest. Halleluja!

Nic. Hermann, † 1561.

56.

P u n s c h e l 74¹).

(208) 1. Nüüd Kristus surmast tõusnud on. Halle-Halleluja!
Sest kõigel rahwal' tuleb õnn. Halle-Halleluja!

2. Kui oleks tema surma jään'd, Halle-Halleluja! Siis
maailm oleks hukka läin'd. Halle-Halleluja!

3. Et tema tõusnud wägewast', Halle-Halleluja! Sest
kiitkem Teesust usinast'. Halle-Halleluja!

57.

P u n s c h e l 128.

2 Tim. 1, 10.

(215) 1. Waat' hommikul, kui tõuseb päew, Mo Issand Teesus
hauast läab! Halleluja, Halleluja! Nüüd mööda läinud patu
öö, Meil' elu walgust tuakse. Halleluja, Halleluja!

2. Kolm päewa Issand hauda jäi, Siis tema surmast
lahsti sai. Halleluja, Halleluja! Ta tuleb hauast auuga Ja
tõstab wõidu lippu ka. Halleluja, Halleluja!

3. (6) Ta riik ei ole ilma pealt, Du õndsast taewast
ülewelt. Halleluja, Halleluja! Mis waene, — kallis temale,
Mis madal, — jõuab taewasse. Halleluja, Halleluja!

4. (9) Oh imetöö, oh wägew mees! Kes jõuab seista minu
ees? Halleluja, Halleluja! Mo südamest ta weeretab Kõik
kiwid, mis mind koormawad. Halleluja, Halleluja!

5. (10) Ta elab! miks meel' kurwastab? Ma tean, ta mind
armastab! Halleluja, Halleluja! Maailm, see mulle suregu,
Ja Teesus mo sees elagu! Halleluja, Halleluja!

6. (11) Ta toidab, hoiab, kaitseb mind, Kui suren, wõtab
omaks mind. Halleluja, Halleluja! Ta juure taewa lähen ka,
Sest tema liige olen ma. Halleluja, Halleluja!

1) Waata „Iisa“ Nr. 2.

7. (12) Et tema tõusnud, mina saan Inglise püha seltsi ka. Halleluja, Halleluja! Ta läbi Issa lepitud, Kõik wiha waen on lõpetud. Halleluja, Halleluja!

8. (13) Oh Jeesus, wägew sõjamees, See eest' sind tänab iga mees. Halleluja, Halleluja! Veel usinamast' laulame Seal taewas, ja sind kiidame. Halleluja, Halleluja!

Joh. Hermann, † 1647.

XI. Taewaminemise laulud.

58.

P u n f c h e l 119.

Lumk. 24, 51.

(223) 1. Sel päewal meie mõtleme, Et Kristus taewa läinud, Ja teda järgest' palume, Kes seda head meil teinud, Et tahab olla abimees, Meid kaitsta kõige häda sees, Kes elame siin waewas.

2. Müüd tänu olgu Jumalal, Kes taewa ukse jälle Meil lahti tein'd, mis patu al Kül enne kinni peeti, Kes seda usub südamest, Seesama wõtku kõigest wäest Siin Jeesu sõna kuulda.

3. Kes oma himu armastab Ja wõtab seda teha, Misga ta Jeesust wihastab, Ei see saa taewast näha, Waid see, kes usub, wõtab ka, Kui usk on õige, elada Nii, kuidas Jumal tahab.

4. (5) Mis kallist põlwe ommeti Me saame taewas näha, Kui oma Poja sarnaseks Meid Jumal wõtab teha. Kõik seal on rõõmu rohkestes Siis Issa juures järgeste! Meid sinna Jumal aitku!

Johann Zwick, † 1542.

59.

P u n f c h e l 202.

Joan. 17, 24.

(225) 1. So taewaminemise peal', Oh Kristus, mina loodan. So järele ma tõttan teal, Seks sinult abi oodan. Kül õigel ajal järele Ka liikmed tõmbad taewasse, Kus meie pea sa oled.

2. Et üles taewa läinud sa, See rohkest' armu saadab; Ei süda kustgi majalt ka, Kui taewast rahu oodab; Sest kuhu läin'd mo warandus, Ka sinna käib mo himustus. Sind, Jeesus! wäga nõuan.

3. See arm, oh Issand! saagu mull' So taewaminemisest, Et õiges uskus elan sull' Ja peasen hukatusest, Et rõõmuga, kui tahad sa, Wõin sinu juure tulla ma. Mo palwet, Issand, kuule!

Josua Wegelin, † 1640.

59.a

P u n s c h e l 184.

(219) 1. Kuningas on Jeesus Kristus! Kui ta taewa trooni istus, Sai kõik ilm ta alamaks. Tga keel nüüd kuulutagu Tema auu, ja tunnistagu Jeesust Kristust Issandaks.

2. (5) Kiitku teda taewa wäed, Usjad õiged, kelle käed Palmiofse kannawad! Kiitke, weretunnistajad, Kristust oma Lunastajat, Lööge kannelt, mängijad!

3. (6) Mina ka, kes ma peal olles Taewa poole rändan alles, Usun, hüüan rõõmuga: Kuningas on Jeesus Kristus! Taewa trooni tema istus, Ta on Issand ükksina!

XII. Nelipühi laulud.

60.

P u n s c h e l 342.

(285) 1. Waim tuli taewast kohistes, Kui tuleleek ta leegitses Ja Jeesu jüngrid täitis. Kõl kallis püha oli see, Kui Issa Waim nii heldeste End maa peal auus näitis. Tule Mulle, Waim ka ise südamesse! Halleluja Ma siis laulan jüngritega.

2. Kui püha tule püha leek, Kui Kerubimi hiilgaw möök, Mii oli Waim seal näha; Sest jõuudis sõna wäega Kolm tuhat ühe korraga Jeesuse omaks teha. Anna, Kanna Hinge siise Waim sa ise tuld, siis jõuan Seda saada ka, mis nõuan.

3. Kui jüngrid tõstsid oma healt, Kõik rahwad tundsid oma keelt, Oh kallis, armas ime! Kõik rahwas üles tunnistas, Ja rahwas rõõmsast' kuulutas Jeesuse püha nime. Tule Tälle, Waim, nüüd ise südamesse, ühendama Rahwaid, ja meid õnnistama!

61.

P u n s c h e l 31.

(274) 1. Oh püha Waim, nüüd tule sa! Meid täida armu tulega, Et saaks so sõna kuulunud, So riik see läbi kaswatud.

2. Siis paganad ka tulewad, Ja taewa Isa kiidawad Kõik ühes usus rõõmuga. Halleluja, Halleluja!

62.

P u n s c h e l 175.

Evaf. 3, 16.

(278) 1. Tule, elu waim, oh tule, Õige Sumal igawest', Oma wäega meile ole Peastjaks surma wõimusest; Tuleb sinust walgustus, Lõpeb ära pimedus.

2. Anna meile südamesse Targal kombel elada, Kinnita meid wägewaste Sinu tahtmist tegema. Kes sind tunneb diete, Seda hoiad heldeste.

3. Öpeta meid effituses Siget rada otfsima, Lase meid, kes rumaluses, Tõe tee peal kõndida. Anna, et saaks parandud, Mis on enne effitud!

4. (8) Kui usk tahab nõdraks jääda, Pea seda üleweel; Siis ei wõi ka wõinust saada Wana kuri waenlane. Kül ma olen julge teal Sinu püha sõna peal.

5. (9) Kui me surmal' ligi saame, Anna meile tunnistust, Et me taewa sisse läame, Pärandama auustust, Mis on suur ja ilus ka, Peale see weel lõpmata. Soachim Reander, † 1680.

63.

P u n f c h e I 288.

1. Püha Waim, kes Issast tuled, Poja läbi heldeste, Sse Sumal tõest' oled, Issa, Poja sarnane. Kõrge wägi, tule sa Minu üle warjama! Tule oma nime auuks, Tule minu hinge õnneks!

2. Tahuta sa minu südant, Süüta meeled põlema; Anna armu mulle maitsta Oma taewa wäega. Puhu, Waimu tuleke Minu hinge aedasse, Et ta selgeks saaks ja puhtaks, Sa ka kallist wilja kannaks.

3. Kallis taewa walgus, tule, Walgusta mind armuga, Muidu pimedus jääb mulle, Sa ma effin lõpmata; Teesu juure saada mind, Südamest ma palun sind, Et ma teda tunda püüan, Omaks Issandaks ka hüüan.

4. (5) Tasaste sa wõta saata Ilma pealt mind taewasse, Sinu peale tahan waata, Kui mind tõmbad heldeste. Kinnita mind usu sees, Et ma wõitlen armu wäes. Hoiad elukrooni mulle, Siis ma kiitust annan sulle.

5. (7) Taewa tuli, palwet süüta Põlema mo südames, Et ma taewa Isa kiita Mõistaksin so wäe sees. Minu hing sind tänagu, Kõõmsast' sulle mängigu, Auu ja kiitust sulle andku, Kõik so ette ohwriks kandku.

6. Et ma templiks saaksin sulle, Ehita mind kalliste! Armu, auu anna mulle, Teesu omafeks mind tee! Läbi, läbi pühitse Enesel' mind, walmis tee, Wihkama maailma rõõmu, Himustama taewa elu.

64.

B u n s c h e l 190¹).

Joh. 15. 26.

(283) 1. Sind püha Waimu palume, Uskus hoia meid siin kindlaste. Kui surm tuleb, wõta Heldeste meid hoida, Et me waewa järel wõime röömu leida. Kõrie eleison!

2. Meil' paista, walguš, selgeste, Et me Teesust Kristust tunneme, Ja et wõime loota Lunastaja peale, Kes meid kõiki saatnud õige isamaale. Kõrie eleison!

3. Oh süüta, Issand, armuga Meie hinges armu põlema. Et me armastame Ligemist, ja jääme Ikka ühte meelde, kauni rahu sisse. Kõrie eleison!

4. Sa röömuštaja häda sees, Ole surmas meie abimees, Et ei lähe araks Meeled suures hädas, Kui ka waenlan' kaebab kängest' meie peale. Kõrie eleison!

Martin Luther, † 1546.

65.

B u n s c h e l 321.²)

Apostl. teg. raam. 2, 4.

(277) 1. Oh püha Waim, nüüd tule sa, Ja täida armu tulega Meelt, südant, mõtteid uskjile, Et armu näitwad õieti! Oh Issand! oma sõnaga Meid usule kõik kogu sa, Et rahwas üle ilmamaa Wõib sinu kiitust kuuluta'. Halleluja, Halleluja!

2. Oh püha walguš! awita, Et meie wõime õppida Kõik tundma õiget Jumalat, Nii kui sa kirjas tunnistad. Sa ole, Teesus, üksina, Me õige, ainus õppeja, Siis wõorast õppust jätame Ja sinu peale loodame. Halleluja, Halleluja!

3. Sa püha armu tuluke, Meid usu läbi kindlaks tee, Et truuste sind teenime, Ka wiletsuses kartmata. Oh wõta, Issand, armuga Kõik liha nõtrust kaota', Et wõitu saame sinu wäest, Ja krooni sinu heldest käest. Halleluja, Halleluja!

Martin Luther, † 1646.

XIII. Jumala sõnast.

66.

B u n s c h e l 169.

Pf. 119, 105.

(2) 1. Armas Teesus! awita Sinu sõna hästi kuulda, Meelt ja mõttid walmista, Palwet armust wastu wõta. Sinu Waim meid walgustagu, Maa pealt taewa juhatagu!

¹) Waata „lisa“ Nr. 3.

²) Waata „lisa“ Nr. 4.

2. Meil on selge rumalus, Kui so püha Waim ei õppe,
Südames on pimedus, Ei see enesest ei löpe. Meie kuhugi ei
kõlba, Kui sa ise meid ei saada.

3. Oh sa walguš walgušest, Keda Issa taewast andnud,
Tee, ma palun südamest, Süda, suu ja kõrwad lahti, Palwed,
laulud, Teesus! fina Lase hästi korda minna!

67.

P u n s c h e I 31.

Pf. 43, 3.

(9) 1. Oh Teesus Kristus, tule sa Ja Waimu meile läkita,
Kes armuga meid awitab Ja tõe teele juhatab.

2. Tee lahti suud sind tänama, Sind kiitma südant
walmista; Meil õiget usku anna ka, So nime tundma õpeta.

3. Siis laulame kui inglid ka: Oh püha, püha oled sa!
Ja palgest palgeste sind ka Seal näeme õndsas rõõmuga.

4. Uuu armsa taewa Isale, Uuu tema ainu Pojale. Uuu
pühal' Waimul' igawest', Ja tänu andkem kõigest wäest.

Wilhelm II. Saksen-Weimari hertsog, † 1662.

68.

P u n s c h e I 175.

Pf. 119, 43.

(302) 1. Kallis sõna, mis on antud Taewast meile Issa suust,
Elu põhjaks on ta pandud, Saadab hinge õnnistust. Taewa
tema juhatab, Issa tundma õpetab.

2. Tahan taewast maitsta mina, Igatsen ta järele, Seda
anda jõuad fina, Kutsud oma lauale, Söödad mind seal
mannaga, Eluweega joodad ka.

3. Eedeniks sa sõna olgu, Tema sisse jäägu ma; Temast
mulle walguš tulgu, Paistku mulle wäega, Et ta usku kas-
wataks, Uu wilja walmistaks.

4. Püha Waim, kes Issa sõna Südamesse kirjutad,
Mita mind, et igal ajal Selgeste sest aru saan, Mis mo
Tumal armsaste Sõnas andnud minule.

5. Minu südant hari ise Heaks ja pehmeš põllu maaks,
Sõna seemet külwa sisse, Et ta wilja kaswataks, Mis mind
siis weel rõõmustab, Kui mo elu otsa saab.

6. Heaks põlluks süda saagu Sinu eluseemnele, Sinu kallis sõna olgu Silma salwiks hingele, Et ma usun, loodan ka Kindlaste, mis räägid sa.

7. Sinu sõna juhiks olgu Mulle eluteede peal, Tema kindlaks kaljuks jäägu, Mille peale toetab meel, Waim nii saagu walgustud, Ja ka tööle kinnitud.

8. Nii kui peegel, sõna näitku Teesu jälgi selgeste, Waimu wara mulle hoidku Nii kui pitser kindlaste, Et ma usu fiske jään, Runni taewas Teesust nään. Benj. Schmolck, † 1737.

69.

P u n s c h e I 300.

(*) 1. Taewa and on Püha kiri, Kõige ülem warandus, Kallim hõbedast ja kullast, Hinge ülem rõõmustus. Hinge manna, elu wesi, Magusam kui kärjemesi, Sellega kui mõõgaga Wõitlen, wõidan ikka ma.

2. Ei mind kuri ilm saa petta, Kel nii petis libe keel; Ei saa waenlane mind wõrku, Kel nii kawal, tige meel; Ei saa minu nõder liha Mulle ial kahju teha, Kui see waimu mõõk mo kae — Seega wõidan iga päe'. M. Körber.

70.

P u n s c h e I 169.

(4) 1. Jumal olgu tänatud, Kes meid heldest' kosutanud; Meile jälle jagatud Sõna, mis meid kinnitanud. Wõtkem seda meeles kanda, Jumalale auu anda.

2. Läki koju rahuga, Jumal on meid õnnistanud; Elagem siis nõnda ka, Kuidas tema õpetanud. Püha Waim meid juhatagu Ja meid enam walmistagu!

71.

P u n s c h e I 125.

Kaal. 5, 5.

(24) 1. Oh Jumal! anna armu nüüd, Et hõelust kõik ja patu süüd Siin wõime maha jätta, Ja Teesust Kristust usume, Ja jälgis wagast' kõnnime Kõik oma eluaega.

2. Oh aita, et siin elame So sõna mööda wagaste, So nimel' auu andes! Sa waimuga meid walitse Ja maa pealt taewa juhata Teesuse läbi, Amen.

Samuel Jehner, † 1635.

*) See laul ei ole mitte kiriku lauluraamatust.

78.

B u n j c h e l 288.

(469) 1. Oh mind wõta targaks teha, Armas Õnnistegija!
Et ma wõin so walgust näha, Ole ise saatija! Mja ära
pimedust, Anna jälle wagadust, Et ma wõin so juure tulla,
Tark ja mõistlik ikka olla.

2. Tühjad mõtlemised saada Ära minu südamest. Sinu
wägi wõib mind peasta Nende kawaluse sees. Mita mind,
tui wõitlen weel, Et saan wõimust kurja peal, Sest et kiusa-
tus mind waewab, Minu südant wäga haawab.

3. Kurjad himud tapa sina, Mis mo peale tulewad,
Saada wõimust, palun mina, Kui mo mõtted wõitlewad, Et
so rahu häda sees Oleks wägew südames, Siis sind igal
ajal tänan, Sinu auu suureks kiidan.

4. (5) Lase, Issand, armu jooksta Minu sisse ülewast,
Ja mo nõrka waimu kasta Taewalikust rohkusest, Et ma suu-
dan wõidelda Mii, et mina wõidan ka Kõik, mis mind siin
püüab petta, Elukrooni minult wõtta.

5. (7) Kisu tühja ilma röömu Wälja minu südamest,
Et so arm mo rööm wõiks olla, Oh mo Issand Jeesus Krist!
Sind, sa Õnnistegija, Himustan ma ükfinda, Simule ma
tahan jääda, Sinu sees ka õndsaks saada.

73.

B u n j c h e l 319.

Pl. 67, 2. 3.

(375) 1. Oh Sumal! tule armuga, Ja õnnistust meil' anna;
Meid taewa poole juhata, Et mõistame so sõna; Et sinu tööd
siin tunneme Ja wõime wagad olla, Et Jeesus paganatele
Wõib ärapeastjaks tulla, Et nemad patust pöörwad.

2. Maailm sind, Sumal, auustab, Ja kiidab sinu nõuu,
Ja suures röömus himustab, Siin laulda sinu auu, Et kohtu-
mõistja oled sa Ja nuhtled, mis on paha; So sõna õige roog
on ka, Mis ei wõi jätta maha Kõik' õige teele saatmast.

3. Kõik rahwas, Sumal, tänagu Sind maa peal wara,
hilja, So sõna wägi kaswagu, Ja kandku rohket wilja. Oh
Issa, Poeg, meid õnnista, Sind südamest kõik kartwad; Oh
püha Waim, meid röömuista, Sind wagad auustawad; Sest
laulgem röömsast: Amen.

Martin Luther, † 1546.

XIV. Ristimisest.

74.

B u n s c h e l 201.

(320) 1. Oh Sumal Issa, Poeg ja Waim, Kes oled armust rikas, Sa ristirahwa ainus rööm, Sind kiidab sinu rahwas, Et oled pühas ristmises, Ses armu pesemise wees, Meid patust puhataks pesnud.

2. (3) Oh sina, Issand, oled mind Müüd jälle wastu wõtnud, Ehk ma kül maha jätsin sind, Mo wastu oled tõtnud. See sündis pühas ristmises, Kui Waimu weega walades Mind uuest' sünnitafid.

3. (5) Ma tänan sind, oh Jeesus Krist, Et oled ristmist seadnud Ja meile õige armulist See läbi õndsust saatnud; Müüd uskus meie teame, Et sinu läbi oleme Kõik sinu Issa lapsed.

4. (7) Oh anna, et see õnnistus, Mis sina andsid mulle, Mul elaks südames ja suus, Siis mina elan sulle. So peale ma siis loodaksin, Ja sinust röömu tunneksin, Kui waenlane mind kiusab.

75.

B u n s c h e l 141.

1. Peetri 3, 21.

(326) 1. So nimel ristitud ma olen, Sa Issa, Poeg ja püha Waim! So rahwaga ma ühes tulen So juure kui so armu taim; Ma Jeesu sisse istunud, So Waim mo peale walatud.

2. Mind oled, Issa, omaks lapseks Ja pärijaks ka armust tein'd; Sa Poeg, mo hinge õnnistuseks Siin oled surres waewa näin'd; Sa, püha Waim, mind röömustad, Kui rist ja häda waewawad.

3. Sest olen sulle tõitanud Ma truudust armastusega Ja ennast sulle ära andnud Siin omaks ihu hingega; Kõik kurja maha jätsin ma, Müüd Jeesus, õnnista mind ja.

4. Truu Sumal, sinu poolt jääb kindlaks So armu leping muutmata, Kui aga ise seda tühjaks Ma tegin oma patuga, Siis wõta jälle wastu mind, Ehk ma kül olen salgand sind.

5. Oh ärata mind Waimu wäest Ja täida oma armuga, Et annaksin end jälle uuest' Sull' ohwriks ihu hingega, Et wiimne were piisake So tahtmist, Issand, täidaksigi.

6. Mind kinnita, Kolmainus Jumal, Et ma ei kõigu
 talgi, Ja oma armu ühenduses Mind hoia kunni surmani;
 Siis elan, suren sinule, Ja annan auu so nimele.

Joh. Sak. Rambah, † 1735.

XV. Patustpöörmisest.

76.

P u n s c h e l 200.

Ps. 130.

(404) 1. So poole, Issand, südamest Ma tõstan oma heale,
 Mind peasta patu häda seest, Ja halasta mo peale! Sest kui
 sa tahad arvata Kõik wõlga, mis mul teadmata, Kes fiis so
 ees wõib seista.

2. So ees ei maksa muud kui arm Kõik patud andeks
 anda; Kõik meie töö on tühi pörm, Kes wõib so wiha kanda?
 Kes wõib kül suurusta' so ees, Sind kartma peab iga mees
 Ja elama so armust.

3. Seepärast, Jumal, sinu peal' Mo süda üksnes loodab,
 Ja ainult sinu abi teal Ja sinu armu oodab. Mis sinu sõna
 tõutab, Mis minu hinge röömustab, See peale olen julge.

4. Ehk peaks füisgi wiibima Mull' Jumal appi tulla,
 Siis tahan mina kannata' Ja uskus kindel olla, Nii kuidas
 usklik Israael, Kes sündin'd waimust ülewel, Siin Jumalat
 weel ootab.

5. Ehk suur kül meie patt ja süüd, Ja arm on suurem
 seda; Ja wägew käsi peastab meid, Kui suur ka on meil
 häda. Ja üksi on hea karjane, Kes ära peastab Israelt,
 Kül kõigest tema patust.

Martin Luther, † 1546.

77.

P u n s c h e l 317.

Ps. 51, 3.

(403) 1. So peale üksnes, Teesuke! Siin ilmas mina loodan.
 Sa oled röömuks minule, Kust majalt röömu oodan? Ei olnud
 enne ühtegi, Ei ole weelgi inimest, Kes mind wõiks hädast
 aidata, Sind palun ma, Mo lootus, Teesus, oled sa.

2. Mo patt on suur ja raske kül, Mo süda nutab seda;
 Oh anna seda andeks mull', Et peastnud mind so häda Ja
 üttele Issjal taewas nüüd, Et oled maksnud minu süüd, Siis
 patu koormast peasen ma; Tee tõeks sa, Mis sina wõtnud tõuta.

3. Dh anna armust minule Head usu tööd siin teha,
Et sinu heldust kindlaste Ma südames wõin näha, Siis sind
ma järgest' armastan, Ja ligimest kui ennastgi. Mind wiimisel
tunnil awita, Et kiusaja Mind sinust ei saa lahuta'.

4. Uuu Sumalale Issale, Kes meile armu näitab, Ja
Seesufel', ta Pojale, Kes taewasse meid aitab, Ka pühal
Waimul' olgu auu, Kelt tuleb meile õige nõuu. Et temal
meist on hea meel Siin ilmas weel, Ja taewas igaweste seal.

Joh. Schneefing, † 1567.

78.

Bunſchel 108.

Ps. 33, 5.

(392) 1. Dh armu juur, Mo patt on suur, Mis mina olen
teinud; Et ilmast teal Saaks abi weel, Ma seda pole näinud.

2. Kui oleks mul Hea wari kül Maailma otſa jääda,
Ei fiisgi ma Jää hädata, Sest patu palk on teada.

3. Ma jõuan full', Sa tule mull', Sest suur on minu
häda; Ma palun sind, Dh kuule mind, Siis rahul on mo süda.

4. Kui tahad sa Mind nuhelda, Ma seega rahul olen;
Kuid nuhtle teal Ja aita seal, Kui ma so juure tulen.

5. Ka kannatust Ja parandust, Dh Issand anna mulle,
Ja awita, Et laimata Ja wagast' elan julle.

6. Tee minuga Kui tunned sa, Kõik heaks ma so käest
wõtan. Mind walmista, Et lõpmata So poole üksnes tõttan.

Mart. Nuttilius, † 1618.

79.

Bunſchel 128.

Es. 33, 11.

(389) 1. Mii kui ma elan tõeste, Meil' ütleb Sumal
heldeste: Ei ole minul rõõmu sest, Et hukka lähed igawest'
Sa waene, wilets patune, Waid et weel patust pöörad sa.

2. Müüd usu seda, patune! Ja ära mõtle kaksiti, Sest
saad sa armu, rõõmu kül, Mis Sumal tõutanud full' Ja
kinnitanud wandega: Önn full', kui pattu jätab sa.

3. Dh ära ole hooleta, Kül aega, ära mõtle sa: Ma
tahan rõõmſast' elada, Ja pärast kui saan wanaks ma, Siis
tahan ennast paranda', Kül Sumal wõtas halasta'.

4. Kül tõsi, Sumal halastab, Kuid õigust ikka armas-
tab. Kes armu peale kurja teeb, See töö eest õiget palka
saab. Kes hinge eest ei kanna hoolt, Ei leia armu Issa poolt.

5. Arm Jumalast on tõutud, Et Kristus so eest surmatud; Ei tema siisgi kinnita, Et homseni weel elad sa. Et tuleb surm, on teada kül, Kuid aeg on sulle teadmata.

6. Et elad täna, pööra weel, Ehk homme teine järg on teal; Kes täna terve, punane, Võib homme surra äkiste; Kui sured patustpöörmata, Siis pead hukka minema.

7. Mind aita, helde Jeesuse! Et sulle jõuan peagi, Ja enne pööran kermeste, Kui surm mind võtab äkiste; Et täna, igal ajal ka Ma võiksin õndsast' lahkuda.

Joh. Heermann, † 1647.

80.

B u n s c h e l 271.

Pi. 6. 2.

(383) 1. Issand! oma viha sees Ära sa mind nuhtle, Sest so poeg on wahemees, Armu saatnud mulle; Mul on müüd Palju süüd, Siisgi armu anna, Ära viha kanna.

2. Kes sind surmas kuulutab, Kes so armu kiidab, Ja so nime auustab, Sulle tänu annab? Hoia mind, Palun sind, Hinge piina tundmast, Aita surra õndsast.

3. Isaliku armuga Minu peale waata, Mina olen töömata, Rõõmu mulle saada; Kannata Minuga! Tee, et hinge haavad Tälle terveks saavad.

4. (5) Suurest waevast olen ma Koguniste väfind, Hingel igaw oodata, Ohtes ma tüdind. Kauaks ja aitmata Tätad hingekese Suure mure sisse?

5. (6) Laganege, waeulased! Sest mind Jumal kuuleb; Laganege, wastased! Kes teist enam hoolib? Sinu ees Usu sees, Jumal, mina seisän, Armu rohkest leian.

6. (7) Muu müüd olgu Jumalal, Issal ja ta Pojal' Waimul', usuandijal, Meie pühitsejal',! Rõõmuga Tänapäevale jelle nime, Kelle tööd on ime.

Joh. Georg Albinus, † 1679.

81.

B u n s c h e l 161.

Luth. 15, 2.

(381) 1. Jeesus kutsub patusid, Ja neid helsest' vastu võtab! Kuulgu rõõmu sõnumid See, kes effiteele tõttab. Siin on, mis teid aitab müüd: Jeesus kutsub patusid!

3. (4) Tulge siis, oh patused! Tulge, kurwad hinged kermest'! Jeesus kutsub kõik' ja teeb Teid ka Issa lapsiks helsest'; Ei ta põlga kedagi: Jeesus kutsub patusid!

3. (5) Uskus seisn lootes siin, Kui ka patud were karwa.
Siisgi teeb so surm ja piin Walgeks neid, sest ja ei arwa
Wõlaks minu rasket süüd. Jeesu kutsub patusid!

4. (6) Jeesus kutsub patusid, Ta on mindgi wastu wõt-
nud; Muile ka, kes nutwad süüd, Taewa ukse lahti jätnud.
See peal elan, suren nüüd: Jeesus kutsub patusid.

Erdmann Neumeister, † 1756.

XVI. Jumala armust Jeesuse Kristuse sees ja usujulgusest.

82.

P u n j h e I 202.

1 Joan. 4, 9.

(429) 1. Nüüd ristirahwas, rõõmusta, Ja pandgem ühel meele
Kõik seda tähel' rõõmuga, Ja laulgem ühel keelel, Mis Suma
meile teinud head, Ja kiitkem tema armu tööd, Mis meis
õndsust saanud.

2. Ma oli wangiks kuradil' Ja surma kätte saanud
Mo patt see tegi waewa mull', Mis loomust mulle jäänud
Mo häda kaswas otsata, Mo elu oli kõlbmata, Sest patt
mind oli rikkund.

3. Ei olnud minu tegudest Üksainus mitte waga, Mo
meel ei hoolind õigusest, Ma nõudsin kurja taga. Mul oli ni
suur wiletsus, Et mulle tuli hukatus, Ma pidin põrgu saama.

4. Siis waatas Jumal haledast' Mo suure häda peale
Mind tahtis peasta wägewast', Mull' armu saata jälle. Ta
oli helde isa meel Mo wastu, polnud nali seal, Et kinkis oma Poja.

5. Ja Issa ütles: nüüd on aeg, Ma pean armu heitma
Oh mine, minu armas Poeg, Neil' waestel abi näitma; Neil'
patu hädast awita, Ja surma wõimus kaota Ja saada neile elu.

6. Poeg oli sõnakuulelik Ja tuli maha taewast; Mo
wastu oli armulik, Mind peastis kõigest waewast. Ta pidas
wäge salaja Ja waese kombel kõndis ka, Et kuradid siin wõita.

7. „Mo poole hoiä kindlaste, Siis pead wõimust saama
Ma wõitlen so eest kängeste, Et pead wagaks jääma. Ma olen
sinu, sina ka Mo oma pead olema, Ei lahuta meid waenlaste

8. Mo werd ta jaab kül walama Ja minult elu wõtma ;
So heaks ma tahan kannata', See peale pead lootma. Mo
elu neelab surma nüüd, Ma süüta kannan sinu süüd, See
läbi saad ja õndsaks.

9. Mo Issa juure taewasse Du mul siit ilmast minna,
So eest seal palun rohkestes Ja saadan Waimu tenna, Kes find
so hädas rõõmustab, Ja mind ka tundma õpetab Ning tõe
sisse saadab.

10. Mis mina teinud ilma peal, Ka sina hoolstast' täida,
Et Sumala riif kasmaks teal, Seega tal auu näita. Kõik
waleõppust põlga sa, Mis wõtab hinge rikkuda, Nii ütlen
sulle wiimseks."

Martin Luther, † 1546.

82a.

Bunſchel 157.

(442) 1. Teesus, meie eel Kõi ja elu teel, Siis so järel wiibi-
mata Käume ilma kõikumata, Kunni ja meid siit Kodumaale wiid.

2. Tuleb kannata', Siis meid kinnita. Meie kaebada ei
taha, Olgu põli ka kui paha. Wiimaks ristitee Wiib meid taewasse.

3. Kui ka oma piin Meile koormaks siin, Kui meid rufub
wenma häda, Mita sina kanda seda, — Tee meid kõigiti Kindlaks otsani.

4. Iffa meiega Ole, Issand, sa! Tuleb kõrbest läbi minna,
Kannatada aita fina! Isamaale wii Sa meid wiimati.

83.

Bunſchel 201.

Room. 3. 24. 28.

(411) 1. Kõik kallis hinge õnnistus Weil' selgest armust tulnud.
Me tööd on selge tühidus, Meist hingel rahu polnud ; Ust
ainult waatab Teesu peal', Kes maksnud meie wõlad teal,
— Ja wahemeheks saanud.

2. Mis Sumal käskis seaduses, Ei jõundnud meie täita,
Siis olime kõik häda sees, Ei wõin'd meid keegi aita ; Sest Sumala
käsk waimulik, Kuid inimene lihalik, — Sest olime kõik hukkas!

3. Et rahwas püüdsid omast wäest Kõik käsu tahtmist
teha, Siis tegid nemad rumalast', Ei olnud õigust näha ;
Käsk on ükspäinis tunnistus, Kust tunnust' meie eksitus, Mis
lihas ära tehtud.

4. Ei olnud mitte meie wäes End patu eest siin hoida,
See on kõik helde Teesu käes, Talt wõime õigust leida ; Tõest', Sumal
sunnib kawalust, Ja mõistab hukka tigidust, Mis ema ihust algan'd

5. Ei pidan'd siisgi täitmata See käsu sõna jääma, Seks pidi Kristus tulema, Ja inimeseks saama; See täitis käsu täieste, Ja saatis õigust kõigile, Meid peastis Issa wihast.

6. Et Kristus nõnda täieste, On ise käsu täitnud, Siis tuleb õigus rahwale, Kui kiri seda näitnud: Et Kristus oma werega Meid peab õigeks tegema, Kes meie wõlad maksnud.

7. Sest loodan, Dnnistegija, So armu peale julgest', So sõna ei wõi waleta, Ja ütleb seda selgest: Kes usub ja saab ristitud, Sell' taewa õnn on walmistud, Ja tema ei saa hukka.

8. Kes usub kõigest südamest, See peab õndsaks saama: Usk tunnuk' ära armutööst, Ei pea ta tööta jääma, Usk, see ei lahku Sumalast, Arm aitab jälle ligimest, Kui oled waimust sündin'd.

9. Käsk näitab üles eksitust, Et süda muret kannab; Ent püha armuõpetus Meil' jälle rõõmu annab, Siin kannatada wiletsust; See käsk ei anna rõõmustust, Ei wõi meid õigeks teha.

10. Kus õige usk on ialgi, Seal püütakse head teha, See usk ei kõlba kuhugi, Kus head ep ole näha. usk siisgi üksi õndsaks teeb, Kui ligem temast abi nääb, Sest tunnuk' õiget usku.

11. Kül õige lootus kannatab, Ja wõtab kindlaks jääda; Mil ajal Sumal awitab, Ei ole meil see teada; Kül tema teab selgeste, Mil õige abitunnike, Seepeale julgest' looda.

12. Kui Sumal abi wiivitab, Siis fina ära karda; So südant tema kinnitab, Ei lahku sinust ära. Ja sõna usu enam weel, Ehk arg on sinu waene meel; Nii waigista kõik hirmu.

13. Uuu kiitus olgu südamest Müüd meie Sumalale, Et tema põrgu wõimusest Meid lunastanud jälle; Oh Issand! las' meid armuga So nime pühaks pidada, So riik müüd tulgu meile!

14. Siin sündku sinu tahtmine, Nii kui ta sünnib taewas; Oh anna leiba kõigile, Kes paluwad sind waewas. Kõik patud andeks anna sa, Meid kiusatuses awita, Ja peasta kurjast. Amen.

Paul Speratus, † 1554.

84.

B u n s c h e I 140.

Gen. 2. 8, 9.

1. Ma pean armust õndsaks saama, Kas usud' hing, wõi kahkled sa? Miks sa siis tahad araks minna? Kas kiri töt

ei tunnista? Siis kuule kirja tunnistust, Et sa saad armust õnnistust?

2. Jah armust! Teod siin ei maksa, Sest teod õigeks sind ei tee, Waid Jeesus teeb, mis sa ei jaksa: Ta wiib sind armust taewasse; Ta peastis oma surma wäest Meid patust, ilmast, surma käest.

3. Jah armust! kuule: selgest armust! Kui sind so patud waewawad, Kui teewad ahastust ja kurbdust, Ja sinu peale kaebawad, Siis tea: Mis ei mõistagi So mõistus, — armust antakse!

4. (5) Jah armust! arm on põhjaks pandud! Mii Jumal ise tunnistab, Ta sõna kirjas meile antud, See jeda meile kuulutab. Arm meie usku toetab, See arm, mis Jeesu wereft saab.

5. (7) Jah armust! Kes nüüd jeda märkab, See lahkeb aegast' patu tööst. Kes patust pöörab, unest ärkab, See tunneb armu wäge tõest'. Patt põlgab armu igawest', Usk tahab jeda südameft.

6. (8) Jah, armust waatab Isa taewast So peale siis, kui arg so meel; Kui süda tuimaks saanud waewast, Kui pime kõik ja kinni keel. Kust süda abi siis kül saaks, Kui ankruks mitte arm ei jääks?

Chr. Ludw. Scheidt, † 1761.

85.

Punjchel 208.

2 Tim. 2, 8.

(265) 1. Oh pea meeles Jeesukeft, Kes maha tuli taewast, Sind lunastama patu seest, Sind peastma kõigest waewast; So lihas, weres tõeste End wennaks andis sinule, Sest täna ikka Jeesust!

2. Oh pea meeles Jeesukeft, Kes sinu eest on kandnud Kõik pattu, ja end armu wäest Ka surma sisse andnud, Ja nõnda wõitnud kuradi, Ja pörgu, surma, patu süü, Sest täna ikka Jeesust!

3. Oh pea meeles Jeesukeft, Kes kolmandamal päewal Kui wõitja üles tõusnud tõest' Ja lahti kõigest waewast. Ta tere- tab meid rahuga, Ja õnnistab meid eluga, Sest täna ikka Jeesust!

4. Oh pea meeles Jeesukeft, Kes üles läinud taewa, Sest saad ka fina paiga tõest', Kus unustad kõik waewa. Ta sulle koha walmistab, Kus so film teda näha saab, Sest täna ikka Jeesust!

5. Oh pea meeles Jeesukest, Kes tuleb jälle taewast.
Kes usub, peaseb igawest' Siis ära kõigest waewast. Oh hoia,
et sa usmata Ei ole, siis ja peased ka, Sest täna ikka Jeesust!

6. Oh anna, Jeesuke, et ma Sull' uskus wastu tõttan,
Ja igal a'al, mis tegid sa, Ka südamesse wõtan, Et sinu ar-
must rõomustan, Ja selle läbi taewa saan, Kui surmast läbi
lähen!

C. Günther, † 1704.

86.

B u n s c h e I 138.

Jej. 54, 8.

(428) 1. Nüüd olen mina põhja leidnud, Mis minu ankurit
kinnitab Mo Jeesu haawus, kes on heitnud Mo peale armu,
mis mull' saab; See põhi ikka kindlaks jääb, Kui ma ja tae-
was hukka läab.

2. Ta teenistus on põhjaks pandud Neil', kellel õndsusest
on hool. Ta armu käed on ikka käändud Siin waeste inimeste
pool'. Ta hale süda armust keeb, Kas tuled, tulemata jääb.

3. Ei meie pea hukka saama, Meid Jumal tahab aidata.
Seks tuli poeg meid lunastama, Väks taewa me eest paluma.
Ta alati nüüd hüüab meid, Et lahti teeme südamed.

4. Oh põhjatu arm, mis kõik patud On Jeesu surmas
neelanud! Sa patu haawad kinni seod, Sa hukkamõistmist
keelanud; Sest Jeesu veri lõpmata Nüüd hüüab: Issa, halasta!

5. See were sisse tahan mina Nüüd uskus alla wajuda.
Kui patt mind tahab hukka panna, Siis tahan sinna põgeda,
Kust igal ajal leian ma Suurt halastust ilmlõpmata.

6. Kui minu käest ka riisutakse, Mis ihu, hinge jahutab;
Kui rõõm kõik ära wõetakse, Ja selge häda wahutab, Kui
kõik muu asi hukka läab: See halastus mull' ikka jääb.

7. Kui igast tööst ma wiga leian, Mis olen teinud ilma
peal, Siis Jeesu ette ennast heidan, Kõik kiitlemine kaob teal:
Sest tunnen siiski rõomustust, Et Jeesus on täis halastust.

8. Mis Issand tahab, sündku mulle, Ta wõtab rohkest'
halasta'. Kui rahu hinges mul ei ole, Kül Jeesus wõtab
waigista'. Mul olgu rõõm wõi häda teal, Ma loodan halas-
tuse peal'.

9. See põhja peale jään nüüd mina Senni, kui elan ilma
peal. Mo töö ja mõtted käiwad sinna Nii kaua, kui ma liigun
weel. Kül igawest' siis laulan ma: See halastus on põhjata.

Joh. Andr. Rothe, † 1758.

87.

P u n s c h e l 245.

(410) 1. Kes võib mind hukka mõista, Kui Jumal on mo poolt? Kes tahab vastu seista, Kui tema kannab hoolt? Kui tema armu wari Mo ümber järgeste, Mis põrgulaste kari Võib teha minule.

2. Müüd tean ja usun seda, Ja kiidan julgeste, Et heldemat kui teda Ei ole tõeste, Ja et ta igas asjas Mo ustaw abimees, Ja et ta kõiges hädas Müüd seisab minu eest.

3. Ja selle usu põhi On Kristus ja ta arm, Ei ma siis karta tohi, Ei effita mind hirm. Ma ise ja mo elu Ei tõlba kuhugi, Mis Kristus andnud mulle, See maksab alati.

4. Mo Jeesus on mo õigus, Mo auu, mo walgus ka, Kui teda mul ei oleks, Ei ial tohiks ma Siis püha Jumalale Ta filma waadata; Ta ees kui waha tules Ma läaksin sulama.

5. Mo Jeesus on mind peastnud, Kui olin hukka lain'd, Ta weripunast pattu On lumivalgeks tein'd. Ma kiidan seda armu, Ja loodan julgeste, Ei tunne kohtu hirmu, Ehk ma kül patune.

6. (7) Ta waim mo hinges elab, Mind hästi juhatab, Kõik waewa, muret keelab, Kõik kurbtust kaotab. Ta saadab mo sees korda, Mis algatud ta käest, Ja aitab mind, et Abba Saan hüüda kõigest wäest.

7. (8) Kui olen arg ja kardan, Kui ahastus mo ees, Siis rääkimata sõnu Ta õhkab minu sees, Mis suu ei suuda öelda, Ent Jumal mõistab wist, Ta tunneb warfi ära Mo waimu õhkamist.

8. (9) Waim tuletab mo meele Ta armu tõutust, Ja kiidab tema abi Ja tema halastust, Et tema ehitatud On mulle taewa linn, Kus filmad seda näewad Mis enne uskusin.

9. (10) Seal mulle päris osa On seatud algusest; Kui pean ka ilma jätma, Ei kao taewas käest; Kui ma ka nutma pean Siin raske risti al, Mo Jeesus, seda tean, Mind pärast röömustab.

10. (14) Ei inglid ega wallad, Ei kõrgus, sügawus, Ei meelega, ei häda, Ei hirm, ei ahastus, Ei üksigi asi, olgu See suur ehk wäike ka, Mind sinu armu sülest Ei pea kiskuma.

11. (15) Mo süda hüppab rindus, Ei tunne kurbtust, Ja õiskab ikka peale Ja on täis röömustust. Mo Issand Jeesus Kristus, See on mo röömustus, Ja mis mind laulma paneb, On taewa õnnistus.

88.

B u n s c h e l 266.

(422) 1. Mo nimi taewas kirja pandud, Ma olen lapses armatud, Ma olen Issa armastatud Ja tema armust walitud. Ma tahan ikka tema armus Siin lapselikult hingada, Ei muud ma tea omas rõõmus, Kui halastusest rääkida.

2. Kuis ma sind tänan, hinge hoidja, Et sa nii õndsaks tegid mind! Mind otsisid, oh helde kaitsja, Ehk ma kül ekfin'd, põlgan'd sind. Sa hüüdsid: Lambuke, oh tule! So juure, Jeesus, läksin ma Ja kostsin: Karjane, siin olen, Oh wõta mind so omaks ka!

3. Kuis oled sa mo wastu tõtnud, Mind rõõmustanud südamest; Kuis oled lahkest wastu wõtnud Mind, oma karja lambukest! Mo haawu oled parandanud, Ja pannud Issa sülle mind. Sa kiitsid: „Armu oled saanud, Ma olen patust peastnud sind!“

4. Oh armu aega, mis mull' anti! Oh hingamist, mis maitsnud seal! Oh rahu, mis mo sisse pandi, Mis Jeesu haawust tuli teal! Müüd olen Issa wara saaja Ja kihlatud ta Pojale; Ma jään so omaks, Lunastaja, Mind walisid sa omale.

5. Eks armu süles mina ole? Ei üksgi mind tast lahuta. Ei nõtrusest mull' wiga tule, Eks tema m'oga kannata? Ja mida enam tunnen nõtrust, Oh seda enam näitab ta Weel mulle armu, mis mind wõrgust Ja hädast jõuab tõmmata.

6. Nii ruttan orust läbi mina, Siioni mäele ülesse, Et saaksin kitsa tee peal sinna, Kust hingamist saan hingele. Seal tahan kiitust sulle laulda, So taewa seltsis lõpmata; Seal kallist inglisealt saan kuulda: Seks, Issand, ja mind walmista!

89.

B u n s c h e l 112.

Nahum. 1, 7.

(520) 1. Oh Sumal! sinu peal' Ma olen julge teal, Sa wõid mind awitada, Mo waewa wähendada; Kül lõpeb minu häda, Kui tahad keelda seda.

2. Ehk waewawad mind nüüd Mo rasked patusüüd, Ma tahan, Jeesus, loota Ja sinult armu oota; So hooleks ennast annan, Kas suren ma wõi elan.

3. Ehk surm mind suretab, Ta kasuks mulle saab; Siin Kristus on mo elu, Mo hinge kallim ilu; Ja ikka muret kannab, Mull' surmas elu annab.

4. Oh Issand Teesufe! Meid peastfid heldeste; Sind ristil külge poodi, See läbi elu toodi; Sa lõpetad kõik waewa, Sa saadad wagad taewa.

5. Ma laulan, Teesus Krist, Müüd Namen südamest, Meid lasse armust sinna So juure taewa minna, Et meie võime järgest' So nime kiita kõrgest'.

Stigismund Weingärtner, umb. 1609. a.

XVII. Usukinnitamisest pühas õhtu- söömaajas.

90.

B u n s c h e I 305.

Matt. 5, 6.

(332) 1. Minu süda, rõõmustele, Täta patu korned jälle, Tõtta ära pimedusest, Mine wälja rumalusest; Sest sind laual' kutsutakse, Õnnistust sull' pakutakse; Teesus, maa ja taewa Issand, Tahab so sees aset teha.

2. Mine, jõua usinaste, Walmista müüd kassinaste Südant hinge kosijale, Oma helde Teesusele; Ära jää ja tulemata, Ohka, palu wiibimata: Tule, tule Teesufene! Tää mo omaks, armakene.

3. Kallist asja ostetakse, Sa suurt raha kulutakse; Sina, helde armastaja, Tagad omad annid ilma; Sest et see on armamata, Mis sa kingid tasumata. Kõik maailma kuld ja wara Ei wõi seda maksta ära.

4. Oh mis himu tuleb peale, Kui so heldus tuleb meele, Teesus, kallid halastaja, Snimeste lepitaja! Oma ihuga mind söödad, Oma werega mind joodad; Sumal tuleb minu sisse, Elab minu waimus ise.

5. (7) Teesus! minu õige elu, Teesus, minu rõõm ja ilu, Teesus! kõige suurem wara, Ära tagane mult ära. Põlwili ma langen maha, Thaldan ja palun seda: Las' mind seda kallist rooga Hinge kosutuseks wõtta.

6. (8) Armust tulid taevast ifi, Lunastama inimesi, Oma hinge ära andsid, Masket risti waewa kandsid, Walasid ka oma were Ilma patu pärast ära; See mind joodab õnnistuseks, Sinu armu mälestuseks.

7. (9) Teesus! kallid hinge toitja, Teesus! patu ärawõtja, Tee, et ei saa hukatuses Ma so laua osaliseks. Sinu armu meeles olgu, Ja mo südamesse tulgu, Et ma nõnda, kui fiin waewas, Jään ka sinu omaks taewas.

Joh. Franck, † 1677.

91.

B u n s c h e l 138.

(342) 1. Oh kuningas, kes elu jätsid Kül oma rahwa elu eest, Ja meile armust appi tõtsid, Sind kiidame kõik südamest! Meid oled peastnud surma käest, Ja elu saatnud were wäest.

2. Sind on mo süda waimus leidnud Sealt Kolgatalt, kus mina ka So haawust olen selgest' tundnud, Et sa mind peastnud werega; Mo eest sa surid heldeste, Ehk ma kül weel so waenlane.

3. Ma südame nüüd sulle annan, So süda lõhkes minu eest! Sind südames ma ikka kannan, Ja tõutan ka südamest, So lipu al, mo kuningas, Ka ikka käära wõitlemas.

4. Sa oma mannaga mind sööda, Kui astun ma so lauale! Ja eluweega hinge jooda, Sa, Issand Teesus, heldeste! So armu osawõtmine, See jäägu rõõmuks hingele.

XVIII. Usu wiljast.

92.

B u n s c h e l 121.

Matt. 16, 24.

(458) 1. Mo järel, hüüab Teesuke, Kõik ristirahwas käige!
Maailma ära salgage, Mo armukutsmist kuulge; Ka oma
risti kandke teal, Ja käige minu jälge peal.

2. Ma olen walgus sellele, Kes mind siin taga nõuab;
Ei pimeduses kominista, Kes minu juure jõuab. Ma püha
elu õpetan Ja taewa teele juhatan.

3. Mo südames on alandus, Ja armastus mo hinges;
Mo suust keeb wälja tasandus, Mis magusam kui mesi; Mo
Issa päralt waim ja meel, Mo mõtted taewas ülewel.

4. Ma näitan, mis teil kahju teeb, Et wõite põgeneda
See himu eest, mis südant sööb, Ja patust taganeda. Ma
olen hinge kalju ka, Ja taewa rõõmu andija.

5. Kui käik on raske, ma käin eel Ja teie kõrwas sei-
san; Ma murran teed ja wõitlen weel, Ja teie krooni hoian.
Laiß sulane, kes seisma jääb, Kui tema Pealik sõtta lääb.

6. See omast elust ilma jääb, Kes elu hoida püüab;
Kes Kristusega surma lääb, See elu jälle leiab. Kes oma
risti põlgab müüd, See põlgab taewa auu ja hüüd.

7. Siis wõtkem selle elu sees Kõik risti rõõmsast' kanda,
Ja Teesu järelkäimises Ja hooleks ennast anda. Kes wõitle-
wad siin tema wäes, Neil taewas elukroon on käes.

Joh. Scheffler, † 1677.

93.

B u n s c h e l 65.

Lut. 13, 24.

(482) 1. Wõitle hästi, kui sind Jumal Tõmbab oma armuga,
Et so waim wõiks raskest koormast üsna lahti peaseda.

2. Wõitle, küll on wäraw kitsas, Waewaline elutee; Mis
sind kinni peab ilmas, Ei see saada taewasse.

3. Võitle palves, õhkamises Väsimata, lõpmata; Võida ära usimuses, Sõdi ööd ja päevad ka.

4. Võitle wahwaste ja ole Armastuses tuline! Soiab meel weel ilma poole, Täab so nõuu ka poolele.

5. Võitle, ära wäsi ilmas Palumast ja õhkamast! Ööd ja päewad ole wahwas, Soia ennast tüdimast.

6.(9) Dige usk, see võitleb wahwast Patu wastu surmani, Ja ei hooli rõõmust, hädast, Waid saab wõimust alati.

7.(10) Dige usk, see püüab kätä Glutee peal alati, Ei see ilmas oma liha Ellitada tahagi.

8.(13) Võitlejad, oh seda hoidke, Urge kartke midagi, Teesu jälgis ikka käige, Täewa poole tõttage!

Joh. Joh. Winkler, † 1722.

94.

P u n s c h e l 123.

Ps. 31, 2.

(28) 1. So peale, Issand, loodan ma, Mind ära jäta abita, Mult keela ära häbi! Ma palun sind, Oh aita mind Siin oma armu läbi.

2. So kõrwad olgu minu pool, Mind hoidku minu armu hool, Mull' appi, Teesus, tõtta: Kas suren teal, Ehk elan weel, Mind kõigest hädast peasta!

3. Mind, Sumal, kaitse, awita Ja minu südant kinnita, Et wõiksin wõimust saada, Kui waenlane Mind kurjaste Siin püüab hukka saata.

4. Mo wägew Sumal oled sa, Mo elu, minu kaitseja, Nii ütleb minu sõna; Mo abimees Siin häda sees, Kes wõib so wastu panna?

5. Maailm kül püüab waleja Mind eksitada salaja; Et kuri waim ei neela, Mind armuga Nüüd awita, Kõik kurja nõuu keela.

6. So hoolets ennast amman ma, Mo Sumal, ihu, hingega, Mind wõta oma kätte, Kui häda käes, Ja surm on ees, Kui waew mull' tuleb ette.

7. Sull, kolmeainul' Sumalal', Kes annad wäge nõdra-
mal', Sull' olgu tänu taewas; Sa saada weel Siin ilma
peal Meil' wõimust patu waewas.

H. Reijner, † 1563.

95.

P u n s c h e l 90.

1. Tõest', kitsas tee on lai kül taewa minna! Kui otse
käid seal peal ja tasaste, Siis sinu jalg ei wäsi ialgi; Kui kannad
hoolt, et saaksid sinna, Siis kitsas tee on lai kül taewa minna.

2. Kül waimu tee on röömus, hõlbus, kerge, Kui usu
sees saab ära arwatud Sa süda ka see poole käänatud. Kui
esite saad kätte järke, Siis waimu tee on röömus, hõlbus, kerge.

3. (4) Sind püha Waim peab uuest' sünnitama, Siis oskad
sa wast käia waimu teed, Sest muidu sa siin tühja waewa näed.
Sind, liha, tahan suretada, Siis Waim mind wõtab uuest' sünnitada.

4. (11) Oh tõmba mind, et sulle, Jeesus, tõttan, Sa
tõmba mind, ma olen kaugel weel. So kitsas tee on wäga
röömus teal, Kõik head ma see peal so käest wõtan. Oh
tõmba mind, et sulle, Jeesus, tõttan!

96.

P u n s c h e l 288.

Ps. 1.

(474) 1. Õnnis, kes ei wõta teha Kurja nõuu järele, Ei wõi
ülekohut näha, Hõelast lahku täieste, Kes siin pilkjaist
põgeneb, Nende seltsist taganeb, Aga kalliks peab seda, Kui
teeb Sumal targaks teda.

2. Õnnis, kes siin röömu tunneb, Püha kasku õppides;
Südamas see õnneks paneb, Ei sest lahku elades: Nõnda
õitseb, kaswab see, Nagu palmid kauniste Oma offi jõe kaldal
Hästi laotawad laial'.

3. (4) Keda patust röömustakse, Teine järg on sellele;
Tema röömu ajetakse Nii kui põrmu laiiale. Kus kõik pühad
röömuga, Sinna patused ei saa. Sumal armastab kõik õigeid,
Sukka läh'wad, kes on kurjad.

Paul Gerhardt, † 1676.

96a.

P u n s c h e I 32.

(453) 1. Loo puhas süda minule, Oh Sumal, siis ma sinule
Siin annan ihu hingega, Et sulle templiks oleks ta.

2. Sull' awan, Jeesus, ukse ma, Jää minu sisse elama
Ja pühi wälja roojus kõik Mo hingest, mis so elupait.

3. So tõe waimu walguses, So hehkja palge hülguses,
Mind saada minu eluteel Nii kaua, kui mul käia weel.

4. Sa oma taewa waraga Mo waeße südant rikasta,
Nõuu, tarkust, wäge rohkeste Mull' armust saada hingesse.

5. So nimele siis auustust Ma annan südamest ja suust,
Ja kiitlen kõige enam sest, Et jään so omaks igawest'!

97.

P u n s c h e I 182.

(457) 1. Mo hing! mis annad Sumalale, Kes kõik sull' annab
igapäew! Eks tule ühtegi so meele, Mis armas oleks temale?
Oh anna süda temale, See on ta meele järele.

2. Mis tema päralt, anna talle! Kell' tuleb anda süda
nüüd? Ei kuradil', see wihtab elu, Kus tema on, on põrgu-
haud. Ükspäinis sulle tahan ma, Mo Sumal, südant ohwrida.

3. Siis wõta, nii kui tahad, ohwriks Mo süda, mis sa
uueks tein'd, Mo hingete ka armsaks saagiks, See eest, et oled waewa
näin'd. Ma annan seda keelmata, See on so oma, makstud ka.

4. Eks jellel tuleks südant anda, Kes omaga mind
rõõmustan'd? Sull' wõin ma armu nime panda, Kes sur-
mani mind armastan'd Mo meel, so meel, üks olgu see,
Jää mulle ja, ma sinule.

98.

P u n s c h e I 383¹⁾.

Joann. 14, 21.

(254) 1. Ma armastan sind, minu wägi, Ei sõnaga, waid
teoga; Sind tahan ikka igatseda, Mo ehe. kõige himuga.
Sind, ülem hea, ma armastan, Senni kui mulda lään.

1) Waata „Iija“ nr. 24.

2. (5) Ma tänan sind, mo hinge walguš, Et ja mull' paistšid ülewast! Ma tänan sind, sa taewa selguš, Et ma sain wabadušt so käest! Sa kallis aršt, ma tänan sind, Et terweks tegid mind.

3. (6) Oh hoia oma tee peal ikka Mind, et ei ekfi enam teal! Tee usušt, armušt mind šin rikkaks, Šiis ma ei lange ialgi. Tee walgeks ihu, hingeke, Sa ilus paistmine.

4. (8) Sind, Šumal, tahan himuštada, Sind tahan nõuda, minu kroon! Sa palgata sind armastada Ka šiis, kui püšti häda on. Sind, ülem hea, ma armastan, Senni kui mulda lään.

Joh. Scheffler, † 1677.

99.

Bunſchel 314.

Lut. 10, 42.

(269) 1. Üht on tarwis, armas Šumal, Seda mõištma õpeta! Sa mis armastan ma rumal, Tühja aga olewat: Šest et see mo šüdant šin piinab ja waewab, Sa ükspäinis muret ja kurwastušt annab; Kui saan ma see ühe, mis tarwis mull' lääb, Šiis saan ma see ühega kallimat head.

2. Šing, kui tahad seda leida, Ara otši ilma pealt! Maitšed ašjad ära heida, Otši seda ülewalt, Kus Šumal ja inime üheškoos elab, Kõik head ja kõik täielišet amet šull' annab; Šeal, šeal on see parem ja ilušam riik, Mo tulušam oša, mo ainuš, mo kõik.

3. (5) Kõige täielikum tarkuš Šinu sees on warjul šeal, Anna aga, et mo mõištus Seda tähel paneks teal. Sa wõta mull' wagadušt, alandušt anda Sa taewase tarkuše juure mind šaata! Kui tunnen sind, Šeesuš, ja õieti tean, Šiis mina kül õieti targaks ka lään.

4. (6) Muud ei wõi ma Šša ette Wiia, kui sind, ülem hea; Šeesuš, mina saan kõik kätte Šinu püha werega. Sa oled mull' ülemat õigušt šiis šaatuud, Kui rišti peal elu mo waese eest jätnud; Šealt enešel õndšuse riided ma sain, Meišet on mull' nüüd uškuš auu, rahu ja õnn.

5. (10) Müüd, oh Jeesus! pead sina Mulle ainus olema; Katsu mind ja tee, et mina Olen kawalufeta. Oh waata, kas efsin ma kurja tee peale, Sa näita siis ise mull' taewa teed jälle. Oh anna, et pühkmeks kõik arwab mo meel, Et Jeesust saan kasuks, mull' tarwis on teal.

Joh. Heinr. Schröder, † 1728.

100.

B u n s c h e l 288.

Bf. 101, 6.

(524) 1. Ole ustaw wiletsuses, Ära sina murise! Hoia kõiges ahastuses Jeesu poole kindlaste. Mõttele, kuis ta sagedast' Awitan'd sind wägewast', Ehk küll südant kalestasid, Teda seega kurwastasid.

2. Ole uskus ifka ustaw, Ära sellest tagane! Lepingut, mis kindlaks põhjaks, Ära wõta rikkuda! Ta jo tehti ristmises, Jeesu kallil were wäes. Elu uuendama hakka, Issal' ohwriks ennast anna.

3. Ole ustaw armastuses, Sumal on sind armastan'd, Teeni wendi alanduses, Kui nad sind ka kurwastan'd. Mõttele, wihameeste eest Palus Jeesus südamest! Kannad südames weel wiha, Ei sind Sumal kuulda taha.

4. Lootuses ka ole ustaw! Kui sa oled abita, Siisgi looda, sina pead Issa imet nägema! Looda julgest', ligi on Tema armastus ja õnn. Kindel lootus tema sisse, Ei sind saada häbi sisse.

5. Otsani sa ustaw ole! Wõitlemises truuiks jää, Kui ka kannatus on libe Sa so tee siin ristitee. Mõttele selle auu peal, Mis sull' annab taewas seal Jeesus, kes sind lunastanud, Issale ka lepitanud.

6. Oh, siis tahan kannatada, Armastada, uskuda, Loota, truuiks ifka jääda, Jeesus mind ei unusta, Kui ma teda armastan, Risti al ta omaks jään. Mina hoian Jeesu poole, Jeesus kannab mo eest hoole.

B. Prätorius, umbes 1670 a.

XIX. Uskliku armastusest Jeesuse wastu.

301

101.

P u n s c h e l 202.

Amos 5, 4.

(426) 1. Kui tahad, muud teed otssi sa, Kust elu loodad leida;
Mo süda tahab rõõmuga Kristuse poole hoida. Ta lõna selge
tõsidus, Ta püha suu on wägewus Kõik wihamehi wõitma.

2. Muid abimehi häda sees, Kes tahab, nõudku omal,
Ei pole abi nende käes, Mo abimees on Sumal! Kõl peastab
see ja amitab, Kes õigeks teeb ja lunastab, Kes meie eest on surnud.

3. (4) Mo hinge kroon ja rõõmu päew, Seks pead, Jeesus,
jääma! Ei pea sinust lust ei waew Mind ial ära saama. Mo
auu ja ehe ole sa, So sõnaga mind toida ka, Et sinu sisse usun.

4. (5) Oh ära pööra palet sa Ka ristis minust ära, Waid
südant armust kinnita, Kui waewab ilma kära. Mind waewa
järel kosuta, Ja leina järel rõõmusta: Siis igawest' find kiidan.

Georg Weitzel, † 1635.

102.

P u n s c h e l 161.

• Ümmlaul 3, 4.

(232) 1. Jeesukest ei jäta ma, Et ta mo eest poodud risti;
Sest mo kohus hakata Temasse, kui takjas kinni; Ta mo elu
walgus ka, Jeesukest ei jäta ma.

2. Ei ma jäta Jeesukest, Senni kui ma ilmas elan;
Ussu wäest ja lootusest, Koguni ta oma olen. Kõik meel käib
ta peale ka, Jeesukest ei jäta ma.

3. Kui mo meeled kaduwad, Silmad, kõrwad kinni
jääwad, Minu jõuud kõik lõpewad, Otsa lähwad elu päewad,
Ja kui hakkas surema — Jeesukest ei jäta ma.

4. Minu hing ei himusta, Ei maailma ega taewast;
Jeesust ükfi tahan ma, Kes mind peastis patu waewast, Lepi-
tas mind Issaga, Jeesukest ei jäta ma.

5. Teesukest ei jäta ma, Hoian ikka tema poole; Teesus
saadab lõpmata Mind ka eluhallikale. Önnis, kes wõib ütelda:
Teesukest ei jäta ma. Chr. Keymann, † 1662.

103.

P u n s c h e l 157.

Titt. 2, 14.

230) 1. Kes so sarnane, Helde Teesuke? Suurest hulgast
wälja wõetud, Kadumuile oled seatud Elu walguseks, Helde
Teesuke!

2. Elu, kes mo eest Surma maitnud tõest', Kõigest
hädaft mind on peastnud, Ja mo wõla ära maksnud; Müüd
ja saadad mind Sinna, kus näen sind.

3. Uuu paistmine, Kes jo ammuigi Lunastajaks meile
antud, Meie liha sisse pandud, Kui aeg täideti, Uuu paistmine.

4. Kange sõjamees! Surma wõimusest Oled sa mind
lunastanud, Patu ära kaotanud, Oma were wäes, Kange
sõjamees!

5. Uuu kuningas, Mitad wägewast'; Sind kõik rahwas
auustagu, End so ette alandagu. Ole kuningaks, Ja mull'
saatijaks.

6. Sind ma kummardan, Ja so päralt jään; Kui so
püha Waim mind aitab, Ja so armuga mind täidab, Siis
sind armastan Ja ka kummardan.

7. Wõta omaks mind, Siis ma pean sind Armsamaks
kui ilma wara, Jätan maha patu kära; Kui ma usun sind,
Wõta omaks mind.

8. Sinu alandus Ja so tasandus Olgu minu päris
ilu; Siis jääb patuta mo elu, Kui so alandus On mo õpetus.

9. Walitse mo meelt, Et ta sinu teelt Ilmas kõrwale
ei läha; Siis ma saan so armu näha, Kui en minul teal
Sinu helde meel.

10. Oh mind ärata Patu unest ka! Ei siis kurat saa
mind petta, Ega oma wõrku wõtta, Kui sa awitad, Ja
mind äratad.

11. Oma Waimuga Walitse mind sa, Et ma walwan
siin ja palun, Kõõmsast' sinu ette astun; Tõsist armastust
Kalla hingesse.

12. Kui need laened teal Tahtwad pimel ööl Hinge laewa kinni katta, Wõta mulle appi tötta'; Ole minu pool, Hoidja pimel ööl.

13. Kõige ülem hea, Ikka mulle jää! Siis ma püha elu algan, Kurjad himud ära salgan, Kui on minu kää, Kõige suurem hää.

14. Kui pean waluga Ära surema, Siis mo ihu muldas hoia, Hinge Waimuga ja wõia, Et so järje ees Seisan auu sees.

J. A. Freylinghausen, † 1739.

104.

P u n s c h e l 59.

(235) 1. Teesus, kõige ülem hea, Hingamist toob hingele. Mis ma ial himustan, Seda mina temalt saan.

2. Ilma lapsed, kui ja nääd, Nõuudwad taga tühja hääd; Teesus mulle kallim on Kui see kõige kallim kroon.

3. Kui need kõige pahemad Waenlased mind kiisawad, Teesus peastab põrgu wäest, Kuradist ja surma käest.

4. Olen mina wigane, Pole abiks kedagi, Teesus wiga parandab, Ja mull' õigeks arstiks saab.

5. Olen waene, alasti, Nõuu ei hakka kuhugi, Teesus ikka halastab, Igas hädas awitab.

6. Olen mina wõõral maal Suure raske risti al, Teesus kaitseb mind ka seal, Ja mind peab ülewal.

7. (9) Oh, siis tahan mina ka Sind ükspäinis armasta' Sinust, armas Teesuke, Saab jo kül mo hingele.

8. (11) Teesus on mo toidus teal, Teesus on mo laulu heal, Teesust mina ihaldan, Teesusest ma rõõmu saan.

Lukas Bachmeister, † 1681.

105.

P u n s c h e l 324.

Jes. 61, 10.

(239) 1. Teesus, rõõmustaja, Hinge jahutaja, Teesus, kaunike! Oh kuis wiwid kaua, Hingel igaw, jõua! Sind ma igatsen. Sumal' Poeg, mo hinge peig! Ei siin muud, kui üksi teda Armastab mo süda.

2. (4) Rikkus jäägu maha, Seda ma ei taha, Teesus üksina
 On mo ainus wara, Ilma põlgan ära Tema himuga.
 Wiletsus ei pea wist, Kui ka seda pean kandma, Teesusest
 mind käändma.

3. (5) Kõik, mis ilm siin püüab, Ilusaks ka hüüab, Ei
 ma püüagi. Pätt ka maha jäägu, Ürgu kaswatagu Enam
 juure süüd. Kõrgistus ja toredus, Elu, mis toob pattu mulle,
 Selga pööran sulle.

4. (6) Minge, kurwastajad! Sest mo röömustaja Teesus
 on jo siin. Kes siin armastawad Jumalat, need saawad Röömu,
 kui on piin. Tehtaks' kül siin häbi mull', Siisgi jääd sa kõiges
 waewas, Teesus, mo rööm taewas. Joh. Francé, † 1677.

105a.

P u n s c h e l 445¹⁾.

(249) 1. Ma kummardan sind, armu wägi, Mis Teesuses end
 ilmutan'd; Ma astun armastuse ligi, Mis põrmu peale halas-
 tan'd: Kõik oma kiitus ära kaob, Hing armastuse merde waob.

2. Kuis wäga sa mind armastanud, Ja kuis so süda
 nõuab mind! See imearm mind äratanud, Et minu hing nüüd
 ihkab sind. Mo sisse asu, armu wõimus, Et wõisuksin ma sinu waimus.

3. (5) Oh Teesus, oma püha nime Mo südamesse kirjuta.
 Et sinu suure armu ime Wõiks hingesse mull' wajuda, Et
 sõna, töö ja terve elu Siin kuulutaks so nime ilu.

4. (6) So kalli püha nime läbi Mull' Issa süda lahti
 lääb; Sealt leian mina armu, abi Ja kõik, mis walu waigis-
 tab. Kui patune siin seda teaks, Siis ta sind armastama peaks.

5. (7) Kõik Teesu nime ülendage, Kust armu hallik alga-
 nud, Kust saawad kosutust ja wäge Kõik, keda Teesus lunas-
 tan'd. Kuis kummardawad nende wäed! Kuis lähwad kofku
 palwe käd!

106.

P u n s c h e l 342.

Joann. ilm. 22, 16. 17.

(256) 1. Nüüd paistab meile kauniste See koidutäht nii sel-
 geste, See Tesse wõisukene, Kes Taawetist on sündinud, Ja

¹⁾ Waata liha nr. 13a.

kuningaks meil kingitud, Ja peiuks, Teesukene! Helde, Selge,
Armukene, kaunikene oled sina, Sinust ei wõi jääda mina.

2. Sa oled, Issand, üksina, Mo hinge rõõm ja meele-
hea, Kes mind on peastnud isi; Sa oled minu rõõmustus,
Sest sinu armuõpetus On magusam kui mesi; Sööda, Tooda,
Hosianna, taewa manna minu hinge; Sinult püüan mina õnne.

3. Mo südant, Issand, süüta ja Ka oma armu tulega,
Et mina armsaks pean Sind, oma kallist Teesukest, Ja armas-
tan ka ligimest, Et mina uskus tean, Et sa Nõnda Armastades,
walmistades, omaks liikmeks, Teed mind taewa osaliseks.

4. Rõõm tuleb mulle Sumalalt, Kui sinu filmad ülevalt
Mo peale heldest' waatwad. Oh Teesus! minu õnnistus, So
sõna ja so kannatus Mo südant jahutawad. Tule Mulle Ara-
peastjaks, rõõmustajaks, nõder olen; Sulle mina wõõraks tulen.

5. Mind, Issand Sumal, igawest' Sa oled kõigest süda-
mest So Pojas armastanud; So Poeg on mind nii kalliste
Siin ära kihlan'd endale Ja patust lunastanud. Nõnda Tema
Pattu kannab ja ka annab taewa mulle. Muu ja kiitus olgu sulle!

6. Oh lööge kannelt, mängijad, Ja laulage kõik laula-
jad, Head rõõmu lugu peale, Et mina oma Teesukest Nüüd
armutäiest südamest Wõin tuletada meele. Laulgem, Tehkem
Rõõmustamist, auustamist Issandale, Suure auukuningale.

7. Nüüd väga rõõmus olen ma, Ja tahan Teesust tänada,
Kes on mo ainus wara; See tahab mind ka armsaste Siit
üles wõtta taewasse, Ja peasta hädast ära. Amen, Amen,
Tule taewast, peasta waewast, Teesukene! Sind ma ootan, kaunikene.

Phil. Nicolai, † 1608.

XX. Uskliku lootusest Jumala peale wiletsuse ajal.

107.

Bunſchel 143.

Ŧi. 62, 8.

(492) 1. Kes Jumalat nii laſeb teha, Kui tema tunneb ülewal,
Ei Jumal temast ära lähe, Ehk temal kül on häda teal.
Siis ſina uſku tunnistaſtad, Kui uſud hädas Jumalat.

2. Mis meil ſeſt suureſt mureſt abi, Mis kaſu annab
kurwaſtus? Sa lääd kül wanaks mure läbi, Ei löpe ſinu
wiletsuſ. Kui ſina liialt mureſted, Siis enam waewa kaſwatad.

3. Kõik olgu nii, kui Jumal tahab, Kes kõige aſja
tegiſja; Kui tema ſinu oſa jagab, Nii pead rahul olema.
Kül Jumal teab ſelgeſte, Mis tuleb tarwiſ kõigile.

4. See Jumal, keſ meid kurwaſtanud, Wõib pea jälle
rõõmuſta'; Kui mure tund on mööda läinud, Siis tuleb tema
abiga; Kuſt ſiis ſo meel ei mõtlegi, Sealt tuleb abi ſinule.

5. Kui ſina ſattud wiletsuſeſſe, Siis ära mõtle ſina weel,
Et ſee ſaab kohe taewa ſiſſe, Kel kaunis põlw on ilma peal.
Mis meie õnnets arwame, Lääb hädaks, waewaſt peagi.

6. Kül Jumalal on kerge aſi, Ja tema teeb ka ſagedaſt',
Et ſee, kel häſti käinud käſi, Saab waſeſt, ſandikt uſinaſt'.
Seſſama Jumal awitab, Et waene pea rikkakt ſaab.

7. Siis wõta wiimſelt ſee hea nõuu: Tee tööd ja palu
Jumalat, Ka anna lauldeſ temal' auu, Kui ſina kurja kanna-
tad. Kes Jumalaſt ei tagane, Ei Jumal ſeda unuſta.

Georg Neumark, † 1681.

108.

Bunſchel 79.

Ŧi. 43, 5.

(513) 1. Mo ſüda, miſt ja mureſted, Ja miſt ſa ennaſt kur-
waſt teed, Ja tühja igatſed. So lootuſ olgu Jumal teal,
Kes kõik on loonud ilma peal.

2. Ei tema wõi find unusta', Waid tahab armust aidata,
Kui puudus sul on kää. Mo wägew Issa igawest', See
seisab hädas minu eest.

3. Et minu Issa oled sa, Ei jää so laps fiis abita,
Sul helde isa meel. Oh, muld ja põrm tõest' olen ma, Kes
kustgi röönu siin ei saa!

4. Kes rikas, loodab wara peal, Mo lootus, Sumal,
oled teal, Ehk mind kül naertakse; Ma tean, usun kindlaste,
Et sa mind toidad rohkeste.

5. (11) Mii rikas oled, Sumal; tõest', Kui oled olnud iga-
west', So peale loodan ma. Oh anna rikkust hingele, Siis
minul on kõik rohkeste.

6. (12) Ei ilma auust hooli ma, Mull' anna taewas
pärida, Mis oled saanud sa Siin oma surma waluga, Siis
olen mina mureta.

7. (14) Sind tänan, Kristus, südamest, Et õppust andsid
kõigest sest Mull' oma sõna sees. Oh anna usu kinnitust Ja
minu hingel õnnistust.

Hans Sachs, † 1576.

109.

Bunſchel 239.

Ps. 37, 5.

(508) 1. Oh anna Issa hoole, Mis südant waewab sul, Ja
püüa tema poole, Ta saadab abi kül; Kes pilwed, tuuled
seab, Teed neile näitab ka, See ka find üles peab, Et
jalg ei kummista.

2. Sa pead Issa uskma, Siis käsi hästi käib, Ja
tema töö peal lootma, Siis so töö korda läab. Ei murest
saa full' abi, Ei ka so kurbtusest, Waid õige palwe läbi
Saad abi Issa käest.

3.(4) Teed on Tal kõikis paikus, Ka nõuud ei piudu
Tal; Ta tööd on selge õigus, Ta käik toob walguft mull'.
Kes jõuab wastu panda, Kui tema armu meel Meil' tahab
õnne anda, Siin ilmas õigel a'al!

4.(7) Sest jäta mured maha, Mis südant waewawad,
Ei Sumal seda taha, Et wäga kurwaks jaad. Ei ole minu
seada Need asjad ilma peal, Kül Sumalal on teada, Mis
sulle kasuks teal.

5.(11) Õnn sull', kui kindel truudus Siin sinu südames,
Seal saad siis sina kanda Nuukrooni õisates. Suur Jumal
ise ehiv Sind wõidupalmiga, Ja sina teda kiidad Seal
rõõmulauluga.

Paul Gerhardt, † 1676.

110.

P u n s c h e l 249.

5. Moos. 32, 4.

(507) 1. Mis Jumal teeb, on ikka hea, Ja tahtmine jääb
õigeks; Ma jään nüüd üsna rahule, Kõik jätan tema hooleks.
Mo Jumal ta, Kes wäega Mind hädas mõistab hoida; Sest
jätan kõik ta hoolde.

2. Mis Jumal teeb, on ikka hea, Ei ta mind maha
jätä. Kus saadab mind, seal õige tee Seal õnnistust jaan
kätte. Ta heldus on Mo ainus rõõm; Kõik ta mo häda
pöörab, Nii kui ta ise tunneb.

3. Mis Jumal teeb, on ikka hea: Ta kannab mo eest
hoole, On minu arst ja abimees, Ja kaotab kõik ohtu, Mind
rõõmustab. Ta heldusest Wõin mina head siin oota' Ja ta
peal' rõõmsast' loota.

4. Mis Jumal teeb, on ikka hea, Ja minu elu walgus;
Ei kurja mina temast tea, Ja töö on selge heldus; Nii risti
al, Kui rõõmu a'al: Kõik saawad wiimaks näha, Kui us-
taw tema süda.

5. Mis Jumal teeb, on ikka hea, Ehk ma kül pean
jooma Ka wahest wiha karikat, Ei siisgi mina karda; Sest
wiimati Saab ommeti Mo süda kallist rõõmu, Mis lõpe-
tab kõik hirmu.

6. Mis Jumal teeb, on ikka hea, See peal wõin mina
seista. Et käigu minu elu tee Ka hädast, surmast läbi: Mind
heldeste Ja truuste Mo Issa süles kannab, Sest jätan kõik
ta hoolde.

Sam. Rodigast, † 1708.

111.

P u n s c h e l 283.

Ps. 27, 1.

(504) 1. Miks mo süda enmast waewab, Mul on jo Teesufe!
Kes mult teda wõtab? Kes mind keelab taewa saamast? Jumala
Pojaga Elan uskus kindlast'.

2.(8) Kõik, mis mulle waraks pandud, Pole mo Oma jo, Sumal on ta andnud; Tahab ta kõik ära võtta, Võtku ta, Siisgi ma Tahan teda kiita.

3.(7) Kristiinimese süda Peab ka Olema Rahul, kui on häda. Kui surm peaks ligi saama, Tema meel Peab veel Ikka rahul jääma.

4.(9) Taewas saan ma rahul olla, Südamest Kõigest wäest Tämlaulu laulda. Pole maa peal õiget elu; Üürife, Lühine On maailma ilu.

5.(11) Issand, kõige rõõmu hallik, Sa jääd mull', Mina sull' Ikka lahkimata. Sinu päralt mina olen, Sest et sa Tätsid ka Mo eest oma elu.

6.(12) Minu oma oled sina, Jeesukene, Sinusse Kinni hakkas mina. Las' mind, las' mind sinna tõtta', Kus saan sind, Sa saad mind, Armsast' ümber võtta.

Paul Gerhardt, † 1676.

112.

B u n s c h e l 326.

Saal. 5, 24.

(19) 1. Ma hüüan, Jeesus! appi sind, Mo õhkamised kuule, Sa armuga nüüd aita mind, Et kaksite ei mõtle; Et sulle elan pühaste, Mull õiget usku anna Kristi kanda, Et head teen wennale, Sa pean sinu sõna.

2. Ma palun weel, mo Sumal sind, Oh võta seda teha, Et kurjad ei wõi naerda mind, Et saan so abi näha. Siis enamist', kui surm on kää, Las' mind sulst armu oota, So peal loota; Ei kõlba minu töö, Ei see wõi julgust saata.

3. Tee, et ma wihameestele Wõin tõest' andeks anda Sa, et ma elan uueste, Ei võta wiha kanda. So sõna on mo rõõmustus, Seega mo hinge toida, Et wõin wõita, Kui tuleb wiletsus, Mis sinust mind wõiks pöördä.

4. Tee, et ei rõõm, ei kartus mind Siin lahuta so sõnast, Waid et ma kindlast' usun sind, Kõik on so käes wäenast. Sa annad armu maksjuta: Ei suuda üksigi tehes, Waewa nähes So armu teenida, Mis peastaks surma hädast.

5. Ma pean järgest' wõitlema, Mind nõtra, Teesus, aita!
So armu poole hoian ma, Mull' anna jõuudu wõita. Kui
kuufatus mind ähwardab, Siis keela fina ära Patu kära,
Mis muidu hirmutab, Et saan so abi näha.

P. Speratus, † 1554.

113.

P u n j c h e l 40.

Pf. 108, 19.

(496) 1. Kui meil on püsti häda käes, Ja pole rammu omas
wäes, Ei nõuu, mis meid süin awitab, Ehk igauks kül muretab;

2. Siis troostiks, Jumal, on meil' see, Et meie kofku
tuleme, Ja palume sind südamest: Meid peasta ära häda käest.

3. So poole filmad tõstame Ja patu pärast nutame:
Meil' anna andeks meie süüd Ja ära nuhtle wihas meid.

4. Sa neile peastmist tõutad, Kes südamest sind paluwad
So Poja Teesu nime sees, Kes meie õnn ja wahemees.

5. Seepärast, Issand, tuleme, Kõik häda sulle kaebame,
Sest teist meil pole abimeest, Kes peastaks ahastuse seest.

6. Oh anna andeks meie süüd, Meid patust peasta ar-
must nüüd; Sa hädas usku kinnita, Meid kõiges waewas awita,

7. Et meie wõime rõõmuga Sind südamest siis tänada,
Ja sinu sõna kuulda teal, Sind kiita ka weel ükskord seal.

Paul Eber, † 1569.

XXI. Siioni kaebtusest ja palumisest.

114.

P u n j c h e l 28.

Pf. 119, 116.

(352) 1. Meil' oma sõna kinnita, Oh Jumal! meid neist awita,
Kes tahaksid kül lükata So Poja tema järje pealt.

2. Oh Teesus Kristus! näita ja Meil' oma wäge lõp-
mata, Las' oma rahwast elada, Et tema sind wõiks tänada.

3. Oh Püha Waim! meid rõõmusta, Üht meelt ka rah-
wal anna ja; Meid surma tunnil awita. Ja elu siisse juhata!

4. Kõik kurjad nõuud tühjaks tee, Mis meie vastu peetakse.
Meid uskus sina kinnita, Waenlaste wäge kaota!

5. Siis peab mõistma nende meel, Et sina, Jumal, elad
weel, Ja oma rahwast awitad, Kes sinu peale loodawad.

Martin Luther, † 1546.

115.

Bunſchel 28.

Ps. 119, 50.

(355) 1. Oh Jeesus, meie juure jää! Pääw weereb, ligi pime
öö; Sa oma sõna walgust ka Siin ära lase kustuda.

2. Sel wiimsel kurjal ajal nüüd, Oh kinnita me süda-
meid, Et sõna, sakramendid ka Meil' puhtaks jääksid otsani.

3. Sa oma kir'kut hoiu weel! Oh külm ja leige on me
meel! Sa oma sõna õnnista, Et temast täis saaks ilmamaa.

4. Meil' oma sõna kinnita, Ja kurja waimu keela ka,
Et sinu kirik rahul' jääks Ja armurikkumist ei näaks.

5. Kõik waene lugu täewa al, Ei ole rahu ilma peal,
Waid igal pool on segadust Ja waemu, tüli, lahutust.

6. Kõik uhkeid, Issand, keela sa, Kes püüdwad walet
õpeta', Kes uusi asju räägiwad, So sõna seega segawad.

7. Mis nõuame, on sinu nõuu, Mis palume, on sinu
auu; Sest aita meid, kes loodame So peale, ja sind oodame.

8. So sõna on mo rõõmustus Ja koguduse kinnitus,
Kui see jääb meile alali, Siis meie muud ei nõuagi.

9. Oh anna, et so sõna sees Kõik elame siin Waimu
wäes, Ja waewa lähi rõõmusse So juure saame taewasse.

Nic. Selnecker, † 1592.

116.

Bunſchel 198.

Ps. 12, 2.

(358) 1. Oh Jumal! waata heldeste, Sul olgu hale süda,
Kui pisut õigeid leitakse, Meil waestel on suur häda; So
kallist sõna naertakse, Ja tühja walet ustakse, Ja õige ust
on lõppen'd.

2. Ei ole nende õpetust So pühas kirjas näha, Nad wõtwad järgest' wallatust, Ja kaisu wastu teha. Üks usub seda, teine teist, Ja üffigi ei kõlba neist, Keel libe neil, meel tige.

3. - Need õige usu rikkujad, Oh Sumal! lükka maha; Nad on kül kõrgid hoopledjad, Mis käsid, nad ei taha; Kõik wõimus on nüüd nende käes, Neid arwab targaks igamees, Kes wõib neid õpetada?

4. Sest ütleb Sumal ülewast: Ma tahan üles tõusta: Mo lastel pole abimeest, Neid tahan mina peasta. Mo õnnis sõna wäega Neid peab julgelt' tabama Ja waestel' abi saatma.

5. Kui seitsmel korral hõbe, kuld Lääb selgeks tule läbi, Nii usk, kui tunneb risti tuld, Saab selgeks, et ei häbi Wõi jääda mitte sellele, Kes risti alt ei tagane, Waid teeb, mis Sumal tahab.

6. Meil' oma sõna hoiu ja, Et meid see ilma sugu Ei peta; Issand, anna ka, Et tunnen nende lugu; Tõest', kuri hull on ikka seal, Kus waleprohwetisid weel Siin ilmas suureks peetakf'.

Martin Luther, † 1546.

117.

B u n s c h e l 291.

Ps. 102, 14.

(365) 1. Siion kaebab suures hädas Nuttes oma Sumalal', Üteldes: ma olen waewas Ja ka raske risti al. Siion, selle pärandus, Kellel on kõik walitsus, On nii tühjaks, halvaks läinud, Kes on seda imet näinud?

2- Sumal, kes mull' tõutanud Oma abi häda sees, See on mind nüüd kurwastanud, Ja ei seisa minu eest. Kas ta jääb siis igaweks* Minu peale wihaseks? Eks ta wõi ja taha jälle Armu heita waeste peale?

3. Siion, kostis Issand minul, Minu kõige armsam fiin! Kül ma näen, mis kurbtus sinul, Suur on sinu oht ja piin. Siisgi ole mureta! Kas wõib ema wihkada oma last ja maha jätta, Eks ta hädas appi tõtta.

4. Ema kombel tahan mina Ikka sind fiin armasta'; Minu meele pead sina. Siion, jääma lõpmata. Ja kui peaks ema wast Unustama oma last, Siisgi pead ja mo meeles Olema, ja minu süles.

5. Ära lase ennast petta Hirmutajaiist waenlastist; Minu kätse sisse oled kirjutatud armulist. See on üsna wõimata, Et ma sind wõiks unusta; Kõl ma parandan so müürid, Teen so ümber kanged leerid.

5. Omas süles ma sind kannan Nii kui wäikest lapsukest; Armu rinda ma sull' annan, Suur ma olen heldusest. Mõksi häda, wiletsus, Saatan ega kiusatus Ei sa minust lahutada Sind, ja wõta kannatada!

Joh. Heermann, † 1647.

118.

P u n s c h e l 9.

Sttr. 50, 26.

(25) 1. Tää meile, Issand Jeesus, Sa oma armuga, Et pahareti kurjus Meid ei saa kiusata.

2. Tää meile, Issand Jeesus, Sa oma sõnaga, Et sinu Waimu wõimus Meid täidaks rõõmuga.

3. Tää meile, Issand Jeesus, Sa oma paistega; Sa, kallis tõe selgus, Meid ikka juhata.

4. Tää meile, Issand Jeesus, Sa õnnistusega, Sa juundu, wäge waimus Meil' rohkest' kaswata.

5. Tää meile, Issand Jeesus, Meid heldest' hoia ka, Et kurja waimu wõimus Ei ilmas wõitu saa.

6. Tää meile, Issand Jeesus, Sa oma abiga; Sest tuleb meile õndsus, Rõõm, usu julgus ka.

Josua Stegmann, † 1632.

XXII. Siioni lootusest ja rõõmust.

119.

P u n s c h e l 288.

(366) 1. Siion, rahule wõid jääda, Sinu Issand elab weel; Sinu juure tahab jääda, Temal õige isa meel. Kui ta sind ka karistab, Siiski ta sind armastab; Siion, kui sa seda mõtled, Miks sul siis weel mure mõtted?

2. Kui sind mere laened lööwad, Wäga suure tormi sees, Palju hirmu sulle teewad, Sinu suure häda sees; Kui so Issand wait ka jääb, Ja so häda suureks läab, Siion, ära karda sina, Waew wõib pea rõõmuks minna.

3. Kui siin maa peal filmawesi Sinu pärisosaks jääb, Ja so palumine isi Tihti oigamiseks läab, Kui ka wõitled weweni, Jää sa kindlaks otsani! Siion, Deesu peale looda, Teemast sina abi ooda!

4. Ilmas on sul ikka kanda Naeru, häbi, teotust, Ilm ka tahab surma anda, Paneb peale wiletsust. Mis sa kardad, Deesu linn? Sinu abimees on siin, Siion! sind wõib kinnitada Jumal, ja sind awitada.

5. (6) Halleluja! Sulle annab Deesus rõõmu rohkeste, Elukrooni päha paneb, Paistab kui so päikene; Armuga sind teretab, Rõõmuga sind kosutab; Siion, kaebtust sa siis jätad, Deesu käest sa rõõmu wõtad.

120.

Bunſchel 316.

Pf. 46.

(353. 369) 1. Üks kindel linn ja warjupaik On meie Jumal taewas; Ja hoiab meid kui kilp ja möök, Ja aitab kõiges waewas. See wana waenlane On kül nüüd wihane, Suur wägi kawalus On tema tugewus, Ei üksgi sa ta wastu.

2. Ei aita meie nõuu ja töö, See on kül pea lõpnud. Üks mees on wõitlemisele Meil Issast appi tulnud. Kas tunned seda meest? Ta nimi: Deesus Krist! See Issand suurest wäest, See aimus Jumal tõest, — Wõit t'ale peab jääma!

3. Ehk oleks ilm täis kuradid, Kes tahaksid meid neelda, Ei karda meie ühtegi, Kül Jumal wõtab keelda; Ehk olgu hirmus meel Kül kurjal waimul teal, Ei siisgi wõimust saa, Sest oma sõnaga Kül Deesus teda wõidab.

4. Suur Jumal teeb, mis tõutab, Ja tahab Waimu anda; Ehk kuri selts kül ähwardab, Ei jõua wastu panna; Ehk wõetakse nüüd Meilt ihu, raha, hüüt, Et mingi igawest, Ei saa need kasu sest, Meil taewariik peab jääma.

Martin Luther, † 1546.

121.

Bunſchel 352.

Wf. 103, 8.

(39) 1. Mo hing, Jehowat kiida, Ta püha nime röömuga!
 Ei tema ilmas wiida Head tehes sulle armuga. Ta patud andeks annab, So wiga parandab, So elu eest hoolt kannab, Sind heldest' armastab. Ta röömuga sind täidab, Kui kotkas uueks saad, Ta õigust sulle näitab, Kui ilmas kannatad.

2. Ta on meil' teada andnud Kõik oma kohtu seadust teal, Ta meid siin heldest' kandnud, Meil' näitund armu armu peal', Ta jätab oma wiha, Ei nuhtle meie süüd. Ta annab armu näha, Dn waesil' helde nüüd. Ta heldust neile näitab, Kes teda kardawad, Meid patust lahti aitab, Kes pattu põgewad.

3. Kui isa heldust näitab Siin oma wäeti lastele, Nii Sumal armu heidab. Kui meie teda kardame. Ta teab meie lugu, Et põrmust oleme; Ta tunneb meie sugu, Mis nagu öiefe, — Kui tuuled üle käiwad, Siis kaob kiireste, — Nii on ka inimene See öie sarnane.

4. Jehoowa heldus aga Dn nende juures igawest', Kes hoolfast' nõuudwad taga Ta rahu armuseadusest. Ta auujärg taewas seisab, Suur on ta walitsus, Ta armupäike paistab Siin maa peal kirikus; Sa, ingliwägi, kiida Seal teda auuga! Mo hing, ta nimel' laula Siin suure röömuga.

Joh. Graumann, † 1541.

122.

Bunſchel 323.

Joann. ilm. 3, 11.

(344) 1. Edasi, Edasi, Siion! mine walguses Edasi, ja seista nõua Esiimese armu sees, Elu hallikale jõua! Kitsast uksest mine alati Edasi! Edasi!

2. Kannata, Kannata, Siion! wõta otsani Häda, laitmist julgest' kanda! Ole ustaw surmani, Seesus tahab krooni anda. Siion, kui uis wõtab hammusta', Kannata! Kannata!

3. Tagane, Tagane, Siion! tagane, kui ilm kõrkust, raha wõtab näita, Pööra ära oma film; Ära kõhna poole wäita. Siion, ilma röömuſt koguni Tagane! Tagane!

4. Seleta, Seleta, Siion! waimu seleta, Kes sind kõigipidi kiusab, Täta teda kuulmata, Kõi nii, kui so täht sind saadab, Siion, head ja kurja wõta sa Seleta', Seleta'!

5. Wägise, Wägise, Siion! tungi wägise Jumalasse, mine wahwaks, Ära jää ja unesse, Tää ja Teesu haljaks oksaks! Siion, tungi sina elusse Wägise! Wägise!

6. Ilmuta, Ilmuta, Siion! wäes end ilmuta, Sest et wemma arm on süütud; Näita, mis see so'ga teeb, Kelle pruudiks oled hüütud. Siion, antud uksest läbi sa Ilmuta! Ilmuta!

7. Kindlaks jää, Kindlaks jää, Siion! pea, mis sul on; Ära wõta leigeks minna. Waat', sull ligi jõuab kroon! Mis on taga, jäta sina! Siion, kui on wiinne häda kää, Kindlaks jää! Kindlaks jää!

J. C. Schmidt, † 1745.

XXIII. Surmast ja ülestõusmisest.

123.

P u n f c h e l 296.

Room. 8, 18.

(601) 1. Surelik on inimene, Piha on kui lilleke; Kõik, mis elab, kaob enne, Kui ta tõuseb uueste. Ihu peab mullaks saama, Kui ta peab üles tõusma Selle auuga ehitud, Mis on taewas walmistud.

2. Sellepärast tahan mina, Kui on Issa tahtmine, Selle elu jätta maha, Ära minna röömsaste. Sest mo Teesu wermes, haawad Minu hinge lunastawad; Tema ristisurma wäes Olen röömus surma sees.

3. Teesus mo eest surma läinud, Tema surm mull' ka-fuks on, Onnistust sest olen näinud; Hingele saab taewa õnn, Kui ma ilma käre jätan, Taewa röömu poole tõttan; Seal saan näha lõpmata Sind, Kolmainus Jumal, ma.

4. Seal saan maitsta röömuelu, Kus jo tuhat hingekest Kandwad taewa püha ilu, Teeniwad mo Teesufest. Seal, kus Serawimid paistwad, Kaunid laulusid ka laulwad: Püha, püha, püha on Issa, Poeg ja Püha Waim!

5. Usuanemad sealt leiad, Pühad mehed, prohvetid; Walgis riidis seal ka seiswad Kõik need pühad apostlid. So nii mitu tuhat aastat Senna läinud on kõik waga, Kus mo Sumalale nad Halleluja laulawad.

6. Oh Jerusaleml, sa ilus, Kuis nii selgest' paistad sa! Püha tänulaul ja kiitus On seal kuulda rahuga. Oh suurt rõõmu, mis siis tuleb! — Kui see taewa walguš tõuseb, Tõuseb taewa päike ka, Mis ei ial looja lää.

7. Waimuš olen juba näinud Seda õnne, auu ka; Nüüd saan kaunist' ehitatud Walge taewa-riidega; Wõidukroon mull' pandakk' päha, Issa trooni saan seal näha; Õnnistust siis maitsen ma, Mis on ilma lõpmata.

J. G. Albinus, † 1679.

124.

B u n s c h e l 245.

Lutk. 10, 20.

(587) 1. Ma tahan jätta maha Sind, kawal ilmamaa, Ei armastada taha Sind sinu patuga. Sea elu on seal taewas, Ma sinna ihaldan, Seal pole mina waewas, Kui õiget usku pean.

2. Tee nii kui tahad mulle, Oh kallis Seesus Krist! Eht mul ka siin on walu, Sa teed mind lahti sest. Sa lühendad mo piina, Mo nõtrust awitad, Et ma wõin õndsast' minna So riigi sisse siit.

3. Mo hinge põhjas paistab So nimi ja so rist, Sa üksina siin saadab Mull' rõõmu Seesus Krist. Oh näita ennast mulle Seefama palgega, Mis risti peal sul oli, Kui mo eest surid sa.

4. Mo hing sa armust peida Siis oma küljesse, Sa patud ära heida, Wii tema taewasse! Kõl see siin õnnis olnud, Kes jõuab ülesse; Ta täiest' terweks saanud, Kui jääb so sülesse.

5. So elukirja sisse Mo nimi kirjuta, Mo hing ka fina ise Seo kimpu nendega, Kes elu-jõest joowad So riigis igawest', Sa sulle kiitust toowad So suure armu eest.

Valerius Herberger, † 1617.

125.

P u n s c h e l 9.

Wiltp. 1, 21.

(590) 1. Mo elu Kristus ise, Mo kasuks tuleb surm, Tall
annan hingekese, Ja hauda langeb põrm.

2. Suur himu on mul minna Siit ilmast rõõmuga
So juure, Kristus! sinna So riiki pärima.

3. Ma olen võimust saanud Siin häda waewa sees,
Sest mind on lepitanud Mo Jeesus, abimees.

4. Kui tahtwad kinni minna Mo filmad, kõrwad, keel,
Siis Jeesus! kuule sina Mo õhkamisi weel.

5. Kui minu meel ja mõte Kui küünal kustuwad, Siis
finu armu kätte End amman rõõmuga.

6. Kui tahad, Issand, seda, Et pean lahkuma, Siis
lõpeta kõik häda, Ja tee mind õndsaks ka.

7. Las' mind so külge jääda Kui usklik lapsuke, Ja
elu nõnda jääda, Et saan siit taewasse.

8. Seal taewas mina kiidan Sind, Kristus, Issa ka, Ja
pühal' Waimul' näitan Suurt auu lõpmata.

Anna, krahwi proua v. Stolberg, umbes 1600 aast.

126.

P u n s c h e l 161.

Joan. 14, 19.

(572) 1. Jeesus, Õnnistegija Ja mo lootus, elab tõest'; Seda
tean, eks siis ma Elu saa ka tema käest, Ehk kül saadab
hirmutust Mulle surm, ja ahastust.

2. Jeesus mo õnn elab weel, Sest ma saan ka elu
näha, Elan pärast ikka seal, Surm ei wõi mull' hirmu teha.
Jeesu liige olen ma, Mind ei jäta maha ta.

3. Mina olen temaga Igaweste ühte antud, Oma usu
käega Tema külge kinni pandud; Ei wõi surm mind temast
ka Igaweste lahuta'.

4. Viha olen, pean ka Ükskord jälle põrmuks saama;
Seda tean, siisgi ta Mind wõib mullast äratada, Et wõin
suure auu sees Seista ikka tema ees.

5. Jumalat siis tõeste Saan ma omas lihas näha.
Seda usun kindlaste, Sest mo Jumal wõib kõik teha; Üksnes
nõtruus kaob m'ult, Taewa wäge saan ma s'ult.

6.[7] Mis siin nutab ärdaste, On seal rõõmus Jeesu süles; Mis siin pandaks' põrmusse. Suures auus tõuseb üles. Siin ma maine, lihalik, Hauast tõusen waimulik.

7.[8] Olge rõõmsad! Jeesus Krist kannab teid, mo liitmed, ise; Keelge endid kurbtusest, Teie ei jää surma sisse; Kui ta pafun heliseb, Haudadest ka läbi läheb.

8.[9] Naerge haura pimedust, Naerge surma, põrgu hirmu! Jeesus saadab rõõmustust, Annab teile oma armu; Siis saab nõtrus kaotud, Salge alla sötkutud.

9.[10] Thaldage südamest Ilma himust lahti saada! Wõtke aegsast' kõigest wäest Oma Jeesusele jääda. Senna südant ülenda, Kus sul rõõm on otsata,

Suise Henriette, Brandenburgi kurwürstinna, † 1667.

127.

B u n s c h e l 357.¹⁾

Ps. 88, 3. 4.

(574) 1. Keset elu meie peal' Surm siin wõimust wõtab. Kes meil' armu annab teal, Kes meil' appi tõttab? Issand, sina üksina! Oh suur on meie eeskitus, Sellest kaswab karistus. Püha Issand Jumal! Püha wägew Jumal! Püha helde Õnnistegija! Sa õige Jumal! Ära lasse kaduda Meid siin surma häda sees! Kõrie eleison!

2. Keset surma hirmsaste Ohmatab meid põrgu. Kes meid sellest wabastab? Kes meid ära peastab? Issand, sina üksina, Kes sina armust halastad, Ehk meil kül suur süüd ja patt. Püha Issand Jumal! Püha wägew Jumal! Püha helde Õnnistegija! Sa õige Jumal! Ära lasse kaduda Meid siin põrgu tulesse! Kõrie eleison!

3. Meie raske patu süüd Põrgusse meid heidab. Kes on, kes meid peastab nüüd Sa meil' armu näitab? Sina, Kristus, üksina, Kes oled were walanud, Et meil patt on kustunud. Püha Issand Jumal! Püha wägew Jumal! Püha helde Õnnistegija! Sa õige Jumal! Ära jäta meid siin sa õige usu troostita! Kõrie eleison! Martin Luther. † 1549.

¹⁾ Waata lisa nr. 6.

128.

Bunſchel 288.

Apoſtl. teg. raam. 2, 26.

(589) 1. Minu hing, oh ole rõõmus, Unusta kõik wiletsust; Sest find kutsub Issand Jeesus Ara hädaoru seest. Hädaſt, kurwastuseſt ja Pead sinna minema, Kus on rõõm, mis pole näinud Silmad, ega kõrwad kuulnud.

2. Död ja pääwad olen mina Hüüdunud, minu Sumal, find: „Tule mulle appi ſina, Ristist heldest' peasta mind. Kui teekäija ihaldab, Et tee ükſkord otſa ſaab, Nõnda mina igatſefin, Et ma elu lõpetakſin.“

3. Nii kui roofililled seiswad Kibuwitſa okſte al, Nõnda ristirahwas käiwad Ikka risti waewa al. Nagu laewa pekſawad Laened, tormid ajawad, Nõnda on ka meie elu Siin täis ahastust ja walu.

4. Kurat, ilm ja meie liha Kurja poole ſaatwad meid; Pätt, mis meie hinge wigas, Walmistab meil' waluteid; Rist ei lõpe ilmaſgi, Nii et maa peal ükſigi, Ei wõi mureta kül jääda, Ega jäädwat rõõmu ſaada.

5. Hommikul, kui ärkan üles, Siis jo algab minu waew; Kui ei hinga ma ſo ſüles, Wiletsust mul iga päew. Leiba ſõön ma filmawees, Dööd teen palgehigi ſees. Kui ſo päike mull' ei paista, Siis ſaan ſelget häda maitſta.

6. Issand Jeesus, koidu walguſ Oled ſina igawest', Sinu armastuſe ſelguſ, Paistab ſinu werewäest. Nita, et ma rahuga Ilmaſt lahkun, ole ja Mulle abiks ſurma waewas, Siis ma hingust leian taewas.

7.[8] Kui mo filmiſt kaob walguſ, Kõrwiſt lõpeb kuulmine, Keel jääb kangeks, ja ka mõiſtus Minul juba ſegane, Siis ja oled ükſina Glu tee ja walguſ ka; Sina armuga mind joodad Ja mind taewa teele ſaadad.

8.[9] Minu hing, oh ole rõõmus, Unusta kõik wiletsust; Sest find kutsub Issand Jeesus Ara hädaoru seest, Tema auu ja rõõmu ja Pead tundma lõpmata, Ingliselega teda kiitma, Wõidulaulu taewas laulma.

XXIV. Wiimsest kohtust ja igawesest elust.

129.

B u n f c h e l 208.

Soann. ilm. 20, 12.

(631) 1. See aeg on tõest' meil pea käes, Et Sumal' Poeg saab jõuudma, Ja tõtma suure auu sees, Siin rahwalt aru nõuudma. Siis naer kül peab lõppema, Kui kõik läab hukka tulega, Nii kui meil' kiri ütleb.

2. Siis ingli heal ja pasunad On kõikis paikus kuulda, Kõik furnud üles tõusewad, Mis enne pandud mulda; Kes aga alles elawad, Ja siin maailmas seisawad, Neid muudab Sumal uueks.

3. Siis raamat loetakse seal, Sest kuuleb noor ja wana, Mis tema teinud ilma peal, Kõik nende töö ja sõna; Siis igamees saab igawest' Seal palka oma teo eest, Mis head ehk kurja teinud.

4. Kes taewa Isa sõna healt Ei ole kuulda wõtnud, Waid ööd ja päewad fiit ja sealt On tühja rikkust nõuudnud, See peab warsti minema Siis kurja waimu seltsiga Kristuse juurest põrgu.

5. Oh Jeesus, ja mind awita So haawus ennast hoida, Et minu nimi oleks ka So elukirjast leida. Ma usun seda jüdamest, Et sina surid minu eest Ja maksid minu wõlad.

6. Kui kohut mõistma tuled sa, Siis jäta arwamata Mo süüd, oh Jeesus! wõta ka Seal armuga mind katta, Et püha seltsi juure jään, Ja taewa rõõmu järgest' nään, Mis sina meile saatnud.

7. Oh Jeesus! kauaks wiiwitad Meil' jälle tulla taewast; So rahwas palju kannatab Ja hüüab juurest waewast: Oh kohtumõistja, tule sa, Ja peasta oma armuga Meid kõigest kirjast! Amen.

Bartholomäus Ringwaldt, † 1598.

130.

B u n f c h e l 355.

Matt. 25, 6.

(615) 1. „Ärkage!“ nii wahid hüüdwad, Nad linna kõrgest tornist laulwad: „Jerusalem, oh ärka sa! Südaöö on kätte jõuudnud Ja wahimehed on ja hüüdnud: Oh targad neitsid,

tõuske ka Ja wõtke lambid nüüd, Sest peigmees ootab teid!
Halleluja! Nüüd ruttage, Et olete Kõik valmis Peiu pulmale!"

2. Wahid laulwad, Siion kuuleb, Ta süda väga rõõ-
musteleb, Ta ärkab, tõuseb rutuga. Peigmees tuleb taewast
auus Ning armu wäes, taewa jõuus, Ta walguis paistab
selgest' ka. Oh tule, kallis peig! Oh Jeesus, Sumal' Poeg!
Hosianna! Nüüd läheme So järele, So pulma söömaajale.

3. Kõik maailm full' auu andku, Kõik inimesed, inglid
kiitku Sind pafuna ja kandlega! Sina wiid meid pärast surma,
Siit taewasse Jerusalemma, Seal rõõmustad meid lõpmata.
Ei näinud filmad weel, Ei kuulnud kõrwad teal Säärast rõõmu;
Sest õiskame, Ja laulame Sull' Halleluja rõõmsaste.

Phil. Nicolai, † 1608.

131.

P u n s c h e I 270. 1)

Joan. ilm. 21, 10. 11.

(616) 1. Jerusalemm, ja püha taewa linn, Ma ootan waluga,
Et ma kord sinu sisse jõuaksin, Mo süda rahuta. Kõik ilma-
maad ma jätan, Siis maha rõõmsaste, Ja armu tiiwul
tõttan Siit ära ülesse.

1. Oh kallis päew, weel kallim tunnike, Oh millal jõuad
ja, Et minu igatseja hingete Saaks ilmast lahkuda? Ma
feda Sumalale Siis tahan uskuda, Et oma pärismaale
Wõiks minna elama.

3. Ja filmapilgul tõusen ülesse Siis taewa poole ma,
Ja maha jääwad minuft kaugele Maailm ja häda ka. Hing
ülespoole nõuab Elia wanfriga, Ja ingli wägi jõuab Ta
wastu lauluga.

4. Sa auulinn, find teretab mo keel, Mull' uks ja lahti
tee! So ammuft ajast igatses mo meel So auu järele. Nüüd
olen ma find näinud, Ja rõõmuft läigib film, Kõik waew on
otsa läinud, Mis mulle saatnud ilm.

5. Mis püha rahwast, kenast' ehitud, Ma näen sealt
tulema? Need Jeesuse ära walitud, Kes pestud werega.
Neid saadab teretama Mull' wastu Jeesus Krist, Mind sinna
juhutama, Kus elan igawest'.

6. Neid prohwetid ja püha wanemaid, Kõik ristifogudust,
Kes maa peal risti koormat kanda said Ja palju wiletsust,

1) Waata „lisa“ nr. 7.

Meid näen, auukroomid peas, Ja walge riidega, Seal taewal-
liste seas Kui tähti hiilgama.

7. Kui ma siis wiimaks paradiisi saan, Ja rahu paika
näin'd, Siis rõõmsa suuga mina kuulutan, Mis Jeesus mulle
sein'd. Siis Halleluja laulan Ma suure healega, Ja Hosi-
anna hüüan Seal ilma lõpmata.

8. Suurt rõõmu kõla, pasunate healt Ja laulu helinat
On igawesest ajast kuulda sealt, Et taewad kõlawad. Kui
laulsid siia maale Kõik inglid südamest, Nii meie: Sumalale
Kuu olgu igawest'!

Joh. Math. Meyfart, † 1642.

XXV. Laste laulud.

132.

B u n s c h e l 28.1)

(545) 1. Mind, Sumal, kaitse armuga, Mo armast isa, ema
ka, Ja wennad, õed hoiä sa Siin oma rohke abiga.

2. Kõik suguseltsi õnnista Sa oma kalli armuga, Mind
hoia pattu tegemast, Ja pühitse mind, oma last.

Joh. Heermann, † 1647.

132a.

B u n s c h e l 387 a.

(547) 1. Olen Jeesu talleke, Rõõmus sest mo hingeke: Jeesus
karjaseks mull' saanud, Heldest' hinge kosutanud; Mind ta
tunneb, armastab, Nimepidi nimetab.

2. Tema helde hoiu al Olen kaunil karjamaal; Kar-
jane mind õlal kannab, Mulle elurooga annab, Ja kui tunnen
jānu ma, Toodab ta mind armuga.

3. Rõõmus on mo hingeke: Olen õnnis talleke! Ja
kui õhtu jõuab maale, Karjane siis rinna na'ale Wõtab mind,
Seal hingän ma — Üliõnnis lõpmata.

133.

B u n s c h e l 31.

(546) 1. Oh Jeesus Krist, meid awita, Sa olid lapse põlwes
ka, Sa olid waga lapsuke, Ei rikkun'd patt sind kurjaste.

1) Waata „Iisa“ Nr. 8.

2. Sest paluvad find lapsed ka: Oh anna meile armuga,
Et sinu käsku täidame, So jälgis, Jeesus, kõnnime.

3. Oh anna Waimu heldeste, Siis õpime ka truuste,
Ja õiget põhja leiame, So seadust ikka hoiame.

XXVI. Suwelaul.

134.

B u n s c h e I 125.

Ps. 104, 24.

(561) 1. Mo süda, ole rõõmus nüüd, Ja waata Looja kaunist
tööd Sel rõõmsal suwe ajal. Waat'! rohuaiad õitsewad Ja
ilusaste kosuwad Nüüd kõikis paikus lajal.

2. Mets lehte pakjust' laotab, Ja muru väljas haljendab,
On kõigil kaunis näha. Kõik lillekesed õitsewad Ja kannikesed
kaswawad, Nii Sumal wõtab teha.

3. Kõik linnud pesitelewad, Nad oma laulu laulawad
Ja Loojat kiita püüdwad. Waat', ööpik, räästas, lõoke, Ka
pääsukene, kaoke, Kõik väljas lauldes hüüdwad.

4. (5) Tõed, ojad keerul kohawad, Ja wõsa warjul keerle-
wad, See on hea näha, kuulda. Kus oja ääres rohuma,
Seal lapsed karja söödawad Ja wõtawad rõõmsast' laulda.

5. (7) Põld kannab wilja rohkest, Ja wili kaswab pak-
juste, Teeb igal' mehel' rõõmu, Et kiidetakse Sumalat See
suure anni jagajat, Kes näitab nii suurt armu.

6. (8) Ei taha mina unusta', Waid kõwast' meeles pidada,
Mis armas Sumal teinud. Kõik maailm kiidab tema tööd, Ka
mina laulan seda hääd, Mis minu film on näinud.

7. (9) Ma mõtlen: Kui on minul teal Nii kaunis lugu
ilma peal Siin elu waeses põlwes, Mis saab weel pärast ole-
ma, Kui saame taewa tulema, Seal igaweses elus?

8. (11) Oh et ma seal jo oleksin, Ja sinu juures elaksin,
Sa helde Issa taewas! Siis saaksin ingli lauluga Sind ülen-
dama rõõmuga; Siin olen ma weel waewas.

9. (12) Ei taha mina elades, Siin ihu ikkes kõndides
So kiitmist maha jätta; Mo süda tahab tänuga, Kus kohal
ial olen ma, So poole taewa tõtta.

10. (13) Mo waimu fina õnnista, Oh Teesus, oma Waimuga Nii wara, kui ka hilja; Mo süda hästi õitsegu, Ja usu sugu kaswagu Kui puu, mis toob head wilja.

11. (14) Oh wõta mo sees elada, Mind omal heaks puuks istuta, Et wõin head wilja kanda, Ja sinu aedas jär-
geste, Kui kaunis, ilus dieke Head lehtwat hõngu anda.

12. (12) Mind paradiiži aiaks ka Siin wali sa, et haljan ma Nii kaua, kui ma elan; Siis tahan ma sind teenida, Död päewad ilma lõpmata, Kui lord so juure tulen.

Paul Gerhardt, † 1676.

XXVII. Lõpelaulud.

135.

Bunichel 201.

(158) 1. Siit saadik Jumal heldeste Mind alati on saatnud, Siit saadik on mo järele Ja armu filmad waatnud; Siit saadik ta mind talutan'd Kätpidi ja mind rõõmustan'd, Siit saadik ta mind aitnud.

2. Sull olgu kiitus, tänu, auu, Truu Jumal kõrges taewas, Et alati so armunõuu Mind saatnud elu waewas. Ma seda ikka mälestan, Mis armu, Issand, sinult sain, Siit saadik ja mind aitfid.

3. Veel edaspidi anna sa, Truu kaitsja, oma abi; Mind igas paigas aiwita Teesuse were läbi; Mind aita kõige elu sees, Ja siis, kui surm mul filma ees, Mind aita, nagu aitfid.

135a.

Bunichel 371.

4. Moos. 6, 24—26.

(10) 1. Õnnista ja hoia Meid, oh helde Looja; Oma pale tõsta sa, Issand, ja meid walgusta!

2. Igal ajal jäägu Sinu rahu meile; Oma Waimu anna sa, Teesuga meid ühenda!

3. N amen, N amen, N amen! Teesu nime kiitkem; Meie Issand oled sa, Esmine, wiimne ka!

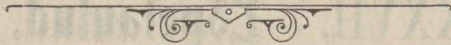
136.

Bunſchel 245.

Joan. 15, 4.

(8) Laſ' mind ſo pãralt jääda, Truu Jumal, igawest', Ja
wõta minust keelda Kõik waleõpetust. Tee kindlaks minu
jüda, Mull' anna kannatust, Siis juudan anda, Issand,
Sull' ikka auustust.

Nic. Selnecker, † 1592.

Lisa.

1. Oh süüta Tall.

1. Oh süüta Tall, oh Jee = sus, Sind ris = ti kül = jes
Suur o = li si = nu kanna = tus, Ehk sind kül kur - jast'

sur = ma = ti.
põ = la = ti. Kõit pa = tud si = na kand = sid, Ja

en = nast peastjaks and = sid. Meil' an = na ar = mu, oh Jee = sus!

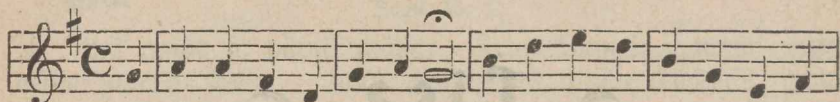
2. Nüüd Kristus surmast tõusnud on.

1. Nüüd Kristus sur = mast tõus = nud on. Hal =
le = Hal = le = lu = ja! Sest kõi = gel' rah = wal'

tu = leb õnn. Hal = le = Hal = le = lu = ja!

*) Agende järelle on 7-das taktis kvarte (\bar{a} asemel \bar{a}), mis viisilt tema tõlise, suurepärase karakteri võtab.

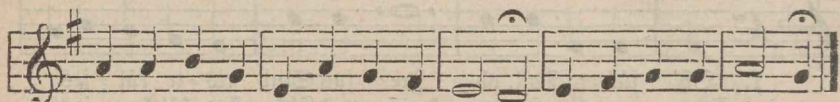
3. Sind, Püha Waimu, palume.

1. Sind, pü = ha Wai = mu, pa = lu = me, Us = kus ho = ia meid siit kind = las =

te. Kui surm tu = leb, wõ = ta Hel = des = te meid hoi = da, Et me

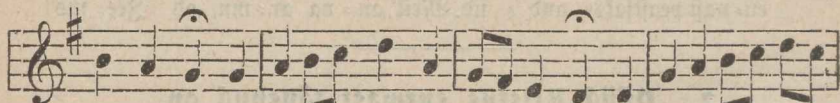

wae = wa jä = rel wõi = me röö = mu lei = da. Kü = ri = e e = lei = son!

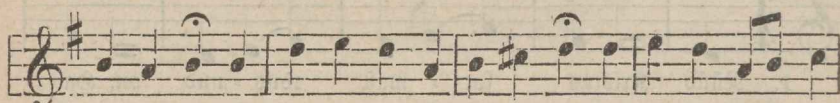
4. Oh Püha Waim, nüüd tule sa.

1. Oh pü = ha Waim, nüüd tu = le sa, Ja täi = da ar = mu

tu = le = ga Meelt, südant, mõt = teid usk = ji = le, Et ar = mu näit = wad

õi = e = ti! Oh Jeesand! o = ma sõ = na = ga Meid u = su = le kõit

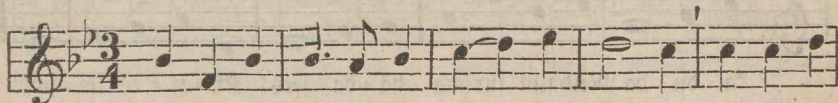

ko = gu ja, Et rahvas ü = le il = ma maa Wõib si = nu kii = tust

kuu = lu = ta! Hal = le = lu = ja, Hal = le = lu = ja!

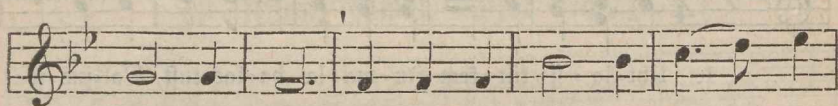
5. Kiida nüüd Issandat, minu süda.

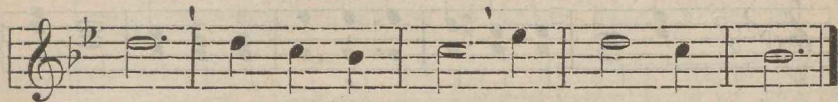
1. Kii = da nüüd Issan = dat, mi = nu sü = da! Ma kii = dan
 Kuu = ni mul e = lu on, ta = han te = da, Siin kõrgeks

te = da sur = ma = ni;
 kii = ta a = la = ti. Kes i = hu, hin = ge

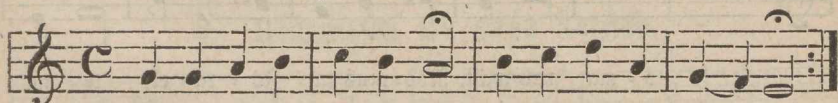

and = nud mull', Sell' laul = gu kii = tust mi = nu

heal. Hal = le = lu = ja! Hal = le = lu = ja!

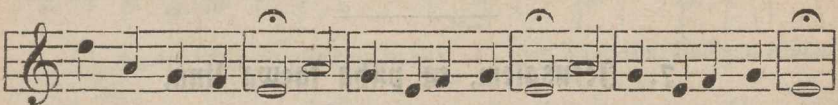
6. Kereset elu meie peal'.

1. Ke = set e = lu mei = e peal' Surm siin wõimust wõ = tab.
 Kes meil' ar = mu an = nab teal, Kes meil' ap = pi tõt = tab?

Issand, si = na üt = si = na! Oh suur on mei = e ef = si = tus, Sellest

kas = wab ka = ris = tus. Pü = ha Issand Jumal! Pü = ha wägew Jumal!

Pü = ha hel = de On = nis = te = gi = ja! Sa õi = ge Ju = mal! U = ra la = se

ka = du = da Meid siin sur=ma hä = da sees! Ri = ri = e = lei = son!

6 a. Ühtlasi kiitkem.

Allegro moderato.

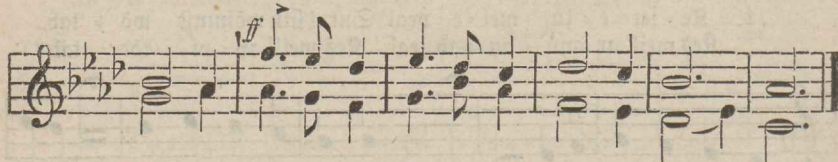
1. Üht = la = si kiit = kem Ju = ma = la ha = las = tust, Wal = jus = te

hüüd = kem kok = ku ta ko = gu = dust. J = se ta kut = sub

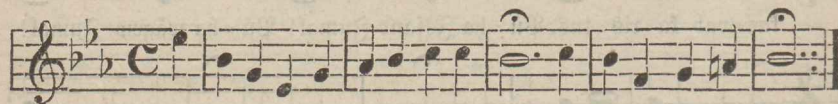

o = ma rah = wast. Rõõ = mus = ta, Jē = ra = el, te = ma

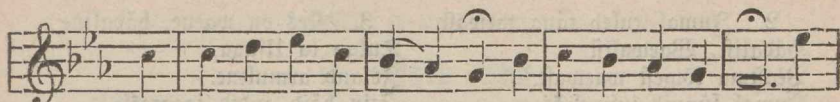

ar = must! Rõõmu = sta, Jē = ra = el, te = ma ar = must.

7. Jerusalem, sa püha taewa linn.

1. Je = ru = sa = lem, sa püha taewa linn, Ma ootan wa = lu = ga,
Et ma kord si = nu siis = se jõu = ak = sin, Mo sü = da ra = hu = ta.

Rõik il-ma-maad ma jä = tan Siis ma-ha rõõmsas = te, Ja

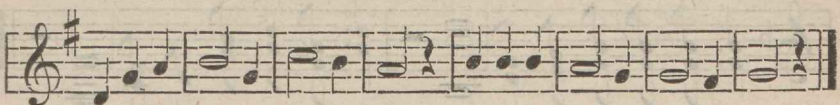

ar-mu tii-wul töt = tan Siit ä = ra ü = les = se.

8. Mind, Jumal, kaitse armuga.

1. Mind, Jumal, kaitse ar-mu = ga, Mo armast i = sa, e = ma ka,

Ja wennad, õ = ed hoi = a sa Siin o = ma roh-ke a = bi = ga.

9. Rõõmustes mu süda kargab.

1. Rõõ = mus = tes mo sü = da kar = gab, Seft et nüüd

Kal-ist hūüt, Inglise kuu-lu = ta = wad, Kuulgem, kuulgem rõõmu

hūüdmist, Il-ma-maa hūüab ka: Kristus sün-dis mei = le.

2. Jumal tuleb täna taevast,
Hädalift, Waewalift
Peastma kõigest waewast.
Jumal sünnib inimeseks
Minule, Sinule,
Meiega saab üheks.

3. Kes on waene, hädaline,
Tulgu ta Usuga,
Jõsand armuline.
Siin häid andid jagatakse,
Nendega Otsata
Süda kojutakse.

10. Wäsind olen, hingada.

1. Wä-sind o = len, hin = ga = da Ja-han ma, sest ui = nun ka ;

Tae = wa J = sa, hoi = a sa Wind nüüd o = ma ar = mu = ga !

11. Kui unest üles ärkan.

Parajaste.

Scholinus.

1. Kui u = nest ü = les är = kan, Ja fil = mad lah = ti teen, Siis

lau = lan sul = le, Eo = ja, Ja kii = dan, Jumal, find.

(Witfi järele nr. 11.)

12. Õhtu rahu.

1. Kui pääwa kära aega
Et andnud palwele,
Siis astu õhtu õuue
Ja waata ülesse!

2. Waat! wagusti nad hiilgwad
Ja waatwad ülemelt;
Sind teretawad tähed
Kui isa filmad fealt.

3. Nii pääwad, kuud, nii aastad
Neid nägid taewa teel;
Nii pääwad, kuud ja aastad
Neid näewad hiilg'wat weel.

7. Sest healitseb mo süda,
Mind püüab waigista':
„Hing, kannata ja oota,
Sa pöörad kodu ka!“

4. Kuis annab see sull' jõundu,
Kui ühes filmaga
Sa taewa tähte poole
Wõid südant ülendi'!

5. See käsi, kes neid seadis,
Et kordamööda nad
Seal taewa laotusel
Kõik lend'wad, piirawad:

6. See kange käsi kaitseb
Ka mind mo eluteel;
See wägew käsi hoiab
Mo põrmu mullas weel.

L. Koibula.

13. Wägew Jumal.

1. Wä-gew Ju = mal, ai = ta mind Laul = da si = nu
Maailm kum = mar = da = gu sind, Kää = ki = gu so

tu = ge = wu = seft!
wä = ge = wu = seft!

Ma = gu fi = na al = gu =

ses D = lid, jääd ka i = ga = west'.

2. Taewas, maa ja meri ka,
 Kerubimid, Serawimid
 Andwad auu sull' lauluga;
 Inglid, kes sind teeniwad,
 Hüüdwad õndsa rõõmuga:
 Kolm kord püha oled ja.

3. Püha, taewa kuningas!
 Püha, kõige ilma Jssand!
 Krapeastja häda sees.
 Taewas, meri, õhk ja maa
 On täis sinu kiitusest,
 Sinu armu rikkusest.

4. Igal ajal kiidame,
 Jssand, sind ja sinu nime,
 Tänu, auu ka anname
 Sull', so tööd on selge ime,
 Aita ja meid täna ka
 Sinu auuks elada!

5. Jssand, Jssand, halasta!
 Oma õnnistust meil' anna.
 Mätta oma heldust ka,
 Rõõkide eest hoolt ja kannu.
 So peal' üksi loodame,
 Ja sul't päästmist oodame.

13 a. Ma kummardan sind, armu wägi¹⁾.

Moderato.

Bortniansky.

1. Ma kum-mar-dan sind, ar-mu wä-gi, Mis Jee-su-

ses end il = mu-tand; Ma as = tun ar-mas =

tu = se li = gi, Mis võr-mu pea-le ha-las =

tand: Rõik o = ma kii = tus ä = ra fa = ob,

1) Waata laulur. nr. 105.

f *dimin.* *p*

Sing ar = mas = tu = se mer = de wa = ob.

14. Siioni tütar, rõõmusta.

Eastehealed.

1. Si = o = ni tü = tar, rõõ = musta,

Meessteheal.

Fine.

Dis = = = ka wal = just', Je = ru = sa = lem!

Waat', full' tu = = leb ku = = nin = gas.

Da capo al Fine.

Sa, full' tu = leb ra = = hu würst.

2. Hosianna, Jeesse juur!
 Ole terwe tulemast!
 Alga oma auuriik!
 Hosianna, kõrgeš seal!
 Hosianna, Jeesse juur!
 Ole terwe tulemast!

3. Hosianna, Jeesse juur!
 Tere, rahu kuningas!
 So riik wältab igawest',
 Sa, ja Jēsa ainus laps!
 Hosianna, Jeesse juur!
 Tere, rahu kuningas!

15. Kaugelt kõrgest taewast.

Parajali.

F. Silcher.

1. Kau-gelt kõr-gešt tae-wast, Kus kōik ing-lid on,

Waa-tab Ju-mal hel = dešt', J = ga lap-se peal.

2. Kuuleb tema palweid,
 Pääwal, bösel ka,
 Hoiab, kaitseb teda
 Jga sammu peal.

3. Annab talle heldešt'
 Leiba igapääw,
 Aitab teda truunist'
 Hädas, waewas ka.

4. Ütelge fiks lapsil',
 Et neil isa on,
 Kes neid omaš süles
 Kannab igal a'al.

(Wiisi järele nr. 15.)

16. Jõulu laps.

1. Igal aastal jälle
 Ilmub jõulu laps,
 Ilma õunedele,
 Et neid pühendaks.

2. Astub rõõmustades
 Iga majasse,
 Wiib meid õnnistades
 Rajast rajasse.

3. Du ka minu juures,
 Täewaline waim;
 Hädas wäikses, juures,
 Nitab õnnis aim.

16 a. Sind, lapsukene sõimes.

Moderato.

C. Stein.

dolce.

1. Sind, lap-su = fe = ne sõi = mes, Ma ter = wi = tan. Sind

cresc.

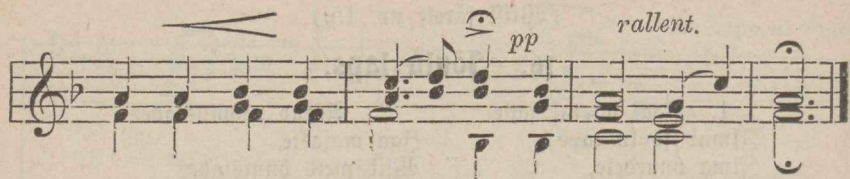
tä = nu = li = fus mee = les Ma a = uus = tan. Sind

tu = hat kord ma ter = wi = tan, Kes tul = nud ma = ha tae = wast, Et

mi = na ka kord tae = wa saan Ja pea = sen waewast. Sind,

lap = su = ke = ne sõi = mes, Ma ter = wi = = tan.

2. Sa ennast alandafid
 Nii sügawast',
 Nüüd inglid ülendawad
 Sind wägewast'.
 Meid waesid rikkaks teed nüüd sa,
 Ja auu meile annad,
 Meid ifka suure armuga
 Sa meeles kannad.
 Sind, lapsukene laudas,
 Ma auustan.

3. Sind, kes seal sõimes magad,
 Ma armastan;
 Sind, kes meil' elu jagad,
 Ma kumardan.
 Sa waewa kannatan'd mo eest,
 Ma seda mälestan.
 Nüüd siin — ja taewas igawest'
 Sull kiitust laulan.
 Sind, lapsukene sõimes,
 Ma armastan.

17. Sa püha taewa lapsuke.

Röömsaaste.

Gottlieb Siegert.

1. Sa pü = ha tae = wa lap = su = ke, Kes tul = nud

mei = le las = te = le, Et mei = e saa = me si = nu =

ga So Jē = sa lap = sed ol = la ka.

2. Sa walguš, Jēsaft saadetud,
 Et saaksime siin walguštud;
 Sa taewa paiste, Jeesuke,
 Meid taewa osaliseks tee.

3. Sa püha taewa lapsuke,
 Et täna sünd'sid ilmaile,
 Sest röömuga sind kiidawad
 Rõik lapsed, ja sull' õiskawad.

4. Mind õnnista, oh Jeesufe,
Ma olen alles nõdrake!
Mo südant wõta puhasta'
Ja oma poole tõmmata.

5. Et oleksin kui ingel ma
Siin alanduses ustaw ka,
Et igawest' wõiks jääda sull' —
Mo Jeesus, seda kingi mull'.

17 a. Rõige püham õõ.

Fergeste.

Mich. Haydn.

1. Õnd = sa = lif õõ! Õnd = sa = lif õõ! Wi = me = dus
2. Tae = wa = lif laps! Tae = wa = lif laps! Hi = mu = ga

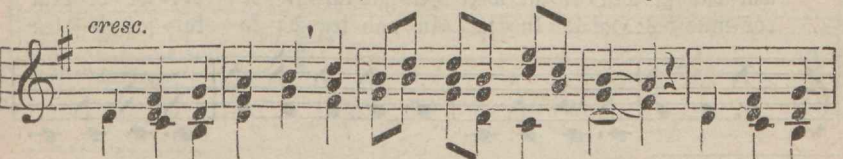
ka = ob, ja koit on jo tae = was, Ma = he = dast' he = li = seb
Wa = ne = mad am = mu sind oot = sid, — Wi = na ka sü = da = mest

kan = nel = te heal; Ing = li = te koo = rid seal wal = jus = te
ter = wi = tan find. Si = nu peal' usk = li = kud al = gu = sest

hüüd = wad: Ka = hu, suur ra = hu nüüd ol = gu maa peal!
loot = sid. Õn = nis = ta, lu = nas = ta ar = mu = ga mind!

Usk = li = kud hin = ged, mis wii = da = te weel! Waa = da = fe,
Ju = ma = lif peast = ja, sa Eii = o = ni hüüd! Kus = tu = ta,

far = ja = sed on ju = ba teel! Tõt = ta = ge, Pet = lem = ma,
 fa = o = ta pa = tuš = te süüd! — Dis = ka siis, rah = wa = ke,

f *p* *lento.*

Waa = da = ke lap = su = fest hei = na = de peal, Hei = na = de peal.
 Kuu = lu = ta wal = jus = te : Krist sün = di'nd meil' ! Krist sün = din'd meil'.

18. Püha öö¹⁾.

Ennehealed.

Pikkamisi.

p *pp* *mf* *p*

1. Pü = ha öö, Sün = nis = tud öö ! Kõik on maas Ka = hu sees, Joo = sep
 2. Pü = ha öö, Sün = nis = tud öö ! Jng = li heal Wäl = ja peal Lau = lab

wal = wab ja Ma = ri = al weel Hin = gab lap = su = ke põl = we = de peal ;
 röö = mus = tes : Hal = le = lu = ja, Au = rab tea = da ka far = jas = te = le :

1) See laul on nõnda seatud, et jeda ka kabe healega wõib laulda, kui kolmas heal puudub.

pf *pp*

Ma = ga, pa = tus = te rōöm, Ma = ga, pa = tus = te rōöm!
 Kris = tus sūn = di = nud teil', Kris = tus sūn = di = nud teil'.

19. Üks wõsuke on tõusnud ¹⁾.

Vaestehealed.

Parajaste.

Mich. Prätorius (1609).

mf

Üks wõ = su = ke on tõus = nud kül õr = na
 Kui wa = ne = mad on laul = nud, Ta tu = li

mf

juu = re seest, Kest tal = we, kül = mal a'al Tõi mei = le
 Jes = se soost;

1) See laul on nõnda seatud, et seda ka kahe healega wõib laulda, kui kolmas heal puudub.

õi = e = = fe = = se Seal pi = mel sü = da = õöl.

19 a. Oh tulge kõik lapsed.

1. Oh tul-ge kõik lap-sed ja rut-ta-ge nüüd Ja waa-da-ke
2. Siin lap-su-ke sõi-mes on hei-na-de peal, Ma-ri-a ja

Bet-le-ma lau-das suurt hüüt, mis tae-wa-ne i-sa teil'
 Joo-sep tad waa-ta-wad seal. Waat', kar-ja-sed pa-lu-des

kin-ki-nud seal, Et kõi-gil' jaoks röö-mu ja ra-hu maa peal.
 põl-wil ta ees Ja ing-lid on õis-ka-mas pil-we-de sees.

3. Oh heitke kui karjased põlwile nüüd,
 Tall' südamed andke, ta kaotab süüd;
 Sest õiskage, lapsed, tad ülendage,
 End' inglite kooriga ühendage!

4. Oh võta me südamed ohwraks nüüd ja,
 Nad olgu so omad, sull' pühendud ka.
 Tee pühaks ja õndsaks meil süda ja meel,
 Siis igawest' taewas sind kiidame weel.

20. Oh sa rõõmulik ¹⁾.

Eastehealed.

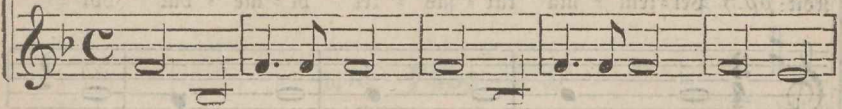
Sitsilia rahwawiis.

Mitte wäga pitkamisi.

p

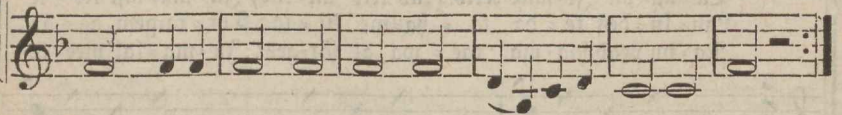
1. Oh sa rõõ-mu = lif,	Oh sa õnd = sa = lif,	Jee = su
2. Oh sa rõõ-mu = lif,	Oh sa õnd = sa = lif,	Jee = su
3. Oh sa rõõ-mu = lif	Oh sa õnd = sa = lif,	Wai = mu

sünd' = mi = se	pü = ha = ke.	Suur o = li hä; = da,
tõus = mi = se	pü = ha = ke.	Surm on nüüd neel = dud,
saa = mi = se	pü = ha = ke.	Wi = me nüüd lõ = pēb,

Krist ka-ot' se = da,	Dis = ka,	õis = ka sa, rah-wa = ke!
Wõi-mus tal keel = dud,	Dis = ka,	õis = ka sa, rah-wa = ke!
Wai = ge meid õp = pēb,	Dis = ka,	õis = ka sa, rah-wa = ke!

1) See laul on nõnda seatud, et seda ka kahe healega mõis laulda, kui kolmas heal puudub.

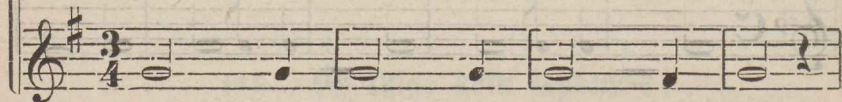
21. Wanaaegne Böömlaste jõululaul¹⁾.

Västehealed.

Behmelt. Mitte ruttu.

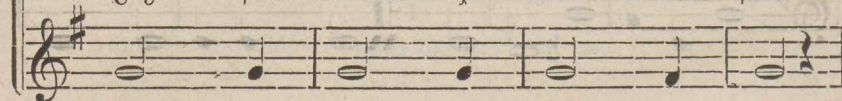
Lüürl. p. 1. Tul = ge köit kar = ja = sed waa = ta = ma nüüd
 Poisl. f. 2. Läh = me siis waa = ta = ma Bet = lem = ma seal,
 Rõit: pp. 3. Bet = lem = ma kar = jas = tel' pi = me = dal ööl

Tul = = ge kar = = ja = = sed köit nüüd
 Läh = = me waat' = = ma Bet = = lem = ma,
 Kar = = jas = tel' seal pi = = mel ööl

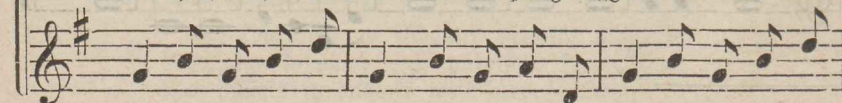
Lap = su = keft See = just, kes tae = wa = lif hüüd.
 Mis mei = le kuu = lu = tan'd ing = li = te heal.
 Jng = lid suur't röö = mu jo kuu = lu = tan'd seal:

Lap = = su = keft siin waa = ta = ma!
 Mis meil' ing = lid kuu = lu = tan'd.
 Jng = = lid röö = mu kuu = lu = tan'd.

Lä = na on Jä = sand Kris = tus teil' an = tud, Ju = ma = last tei = le
 Lau = lu = des te = da ta = ha = me kii = ta; Tõ = ta = gem, ae = ga
 Ka = hu peab saa = ma tae = wa al jär = gest', Ju = ma = lal' mee = le =

1) See laul on nõrda seatud, et seda ka kahe healega mõis laulda, kui kolmas heal puudub.

õnd = su = seks pan = dud, Kõo = mus = ta = = ge!
 po = le meil wii = ta! Hal = le = lu = = ja!
 hea i = ni = mes = test! Ju = ma = lal' auu!

21 a. Püha õhtu.

Moderato.

C. Stein.

mf

1. He = li = se = ge jõu = lu = kel = lad, J = ni =
 Kuu = lu = ta = ge, hea = led hel = lad: Ra = hu =

pp

me = sed, pa = lu = gel
 würst on süü = di = nud! J = me = li = ne

pü = ha õõ Dnd = sust meil' ja troos = ti

Natuke elawamalt.

f
 toob. Ra = hu maa peal, Ra = hu tae = was,

Jou = lu = laps nüüd mei = le saa=dab. saa=dab.

2. Kiitke Jeesust, ristirahwas, Imeline püha õõ
 Kiitke teda hõisates! Undsust meil' ja troosti toob!
 Rändajad, nüüd valmistatud Jeesus Kristus, heldest' tule,
 Pärisosa taewas teil'. Walgustajaks meile ole.

22. Ma armastan sind, minu wägi.

Eastehealed.

Ma ar-mas-tan sind, mi-nu wä-gi, Si
 Sind ta-han ik-ka i-gat = = se = da, Mo

Meesteheal.

sõ-na-ga, waid te-o-ga;
 e-he, kõige hi-mu-ga. Sind, ü-lem

hea, ma ar-mas-tan, Sen-ni fui mul-da lään.

23. J ä ä!

Eästehealed.

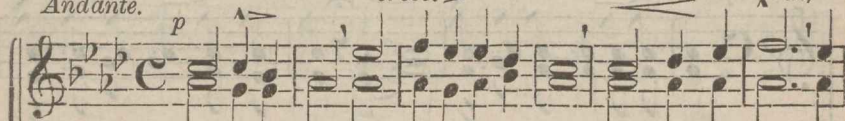
Inglis hymne.

Andante.

p

cresc. >

mf

Meesteheal.

Jää meile sa! Ja o-ma sõ-na = ga meid wal-gus = ta, oh

mf

ff

pp

cresc. !

Jeesus J̄s = sa poeg. Jää mei-le sa! sel kur-wal a = jal

mf

cresc.

f

sa meil' an = na jul-gust, kind-lust lõp = ma = ta!

2. Jää meile sa! Kõik kurjawaimu tööd
Sa kaota, meil' ole armulik!
Jää meile sa! Kõik kurjust häwita,
Oh Jeesand Sebaot, me warjupaik.
3. Jää meile sa! Kui inimeste nõuu
Si awita, siis peastjaks ole meil'!
Jää meile sa! Sest hädaorust ka
Meid peasta heldest', jaada taewasse!

24. Leinalaul.

Vastehealed.

Kitkantsi.

L. v. Beethoven (1770—1827).

p > <

Surm jõuab mei-le kii-rest' kät = te, ei an = na ae = ga wii = wi =

f

ta = = da; ta mur-rab meid siin kõi = ki ma = ha, Ja

f

ki-sub wälja e = lu feest. Kas wal-mis mi = ne = ma, wõi

f, > > *p*

mit = te: Sa, Sa pe = ad koh = tu-mõisi = ja et = = = tel

25. Kuis waikselt hing'wad.

Wittkamifi.

F. B. Beneken.

Kuis waik-selt hing'-wad Kõik lah-kun'd õud = sad

Seal sur = nu = ai = as, Kus waik-ne ra = hu on!

Seal waik = ses ra = hus Hau = da = de wi = lus

Maa põu = es sü = ga = wal muld neid ma = tab.

2. Ei nemad nuta,
Ei kaeba häda,
Seal haura woodis
Magusast' magawad.
Mad puude warjus
Uinuwad rahus,
Kunni neid ingli heal aratanud.

3. Eks wiimaks mulle
See tund ka tule,
Kus mina langen
Kui närtsu'd dieke;
Eis minu ihu,
Mis põrm ja pihu,
Saab nende selfsise mulda pandud.

4. Oh Arapeastja,
Hauda ja läksid,
Kui olid ristis
Maksnud mo patusüüd.
Haud on nüüd püha;
Seal hingam mina
Ja tõusen rõõmus, kui käsi Jeesand.

25 a. Ülesse¹⁾!

1. Ü = les = se, ü = les = se Rut-tan Jee = su jü = les =
 2. Ot = sas nüüd, Tot = sas nüüd [Sel - le il = ma hä = da =

se. Se = da i = gat = se = des nõu = an, Et ta
 hüüd; Päi = ke ju = ba lä = heb loo = ja. J = ga =

pal - ge et = te jõu = an: Müüd on tul - nud tun = ni = ke.
 we = se el = lu too = ja Jee = sus kus = tu = tab mo süüd.

3. Rõõmuga, Rõõmuga Tahan ilmast lahkuda.
 Oh, kes annab mulle tiivad,
 Mis mind maa pealt üles viivad
 Saalemisje elama.

4. Armsamad, Armsamad Ingli healte helinad!
 Lõppenud on leina päävad,
 Õndsad õnnemaale läävad;
 Siin ootab rändajat.

5. Ülesse, ülesse Ruttan Jeesu sülesse.
 Õnnis tund: ma Jeesust nään,
 Igavest' ta juure jään.
 Reitus, tänu temale!

(M. Piirikivi.)

1) Wõrdle L. N. nr. 580.

26. Hingekene, looda 1)!

Soprano I., II.

Parajalt.

1. Hin-ge = fe = ne, loo = da Jē-san = da peal! Te-malt a = bi
 2. Hin-ge = fe = ne, loo = da Jē-san = da peal! Te-malt a = bi

Alt I., II.

Soli, fordamisel foor.
mf

oo = da, Ta sind ai = tab teal. Sa röö-mus = ta,
 oo = da, Ta sind ai = tab teal. Kui ka = ob föit,

cresc.

Hom-mik tõu-seb ka, Tal-we jä = rel' tu = leb
 Ju-mal si = nu päit'; Hä = da po = le suu = rem

1) See laul on nõnda seatud, et jeda ka kase healega mõib laulda.

mf *f* Koor.

uu = est' ke = wa = de. Sind i = ga tor = mi ja wae = wa
 kui so peast = ja on. Sind = su = se Ju = mal, peas = ta sa

f *ff*

sees Kait = seb hel = de Ju = mal, truu a = bi = mees.
 mind! Ar = mu = ga mull' üt = le: Wa peas = tan sind.

27. Auu olgu taewa Jsale.

1. Auu ol = gu tae = wa J = sa = le, Auu te = ma
2. Siud wa = ra mei = e pa = lu = me, Sind hil = ja

ai = nu Po = = ja = le, Auu ol = gu vi = ha
 mei = e tä = = na = me, Kolm = ai = nus, ful = le

Wai = = mu = le! Hal = le = lu = = ja,
lau = = la = = me: Hal = le = lu = = ja,

Hal = le = lu = ja, Hal = le = lu = ja!
Hal = le = lu = ja, Hal = le = lu = ja!

28. P ü h a.

Felix Mendelsohn-Bartholdy.

Soprano I. II.

Wäga pitkamisti.

Pü = ha, pü = ha, pü = ha on mei = e Ju = mal! Pü = ha,

Alt I. II.

pü = ha, pü = ha on mei = e Ju = mal! Pü = ha,

Soli.
mf *mf*

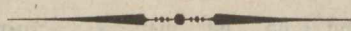
pü = ha, pü = ha on Se = ba = ot, see Is = sand

Koor.
f

suu = rest wäest, see Is = sand suu = rest wäest! Pü = ha, :

ff *f* *rit.*

pü = ha, pü = ha on Is = sand Se = ba = ot!

Rbl. 150
Kpl. Nr. 60
Kv. No. 22/178

Parandused:

16. lf. 11. laul 4. falm 1. rida: Tee, loe: Te
36. lf. 43. laul 7. falm 1. rida: Ara, loe: Ara
41. lf. 49a. laul 1. falm 2. rida: Et fina surid, loe: Et surid
42. lf. 50. laul 5. falm 2. rida: teen'ja, loe: teen'ja
45. lf. 54. laul 6. falm 3. rida: walgušta, loe: walgušta'
53. lf. 72. laulu nummer: 78. loe: 72.
55. lf. 77. laul 2. falm 4. rida: tōuta, loe: tōuta'
56. lf. 79. laul 3. falm 3. rida: wōtaš, loe: wōtab
57. lf. 80. laul 5. falm 1. rida: waenlaseb, loe: waenlaseb
60. lf. 83. laul 7. falm 2. rida: waleta, loe: waleta'
61. lf. 84. laul 5. falm 2. rida: aegašt', loe: aegjašt'
-

198.055

EESTI RAHVUSRAAMATUKOGU

1 0100 00055326 9